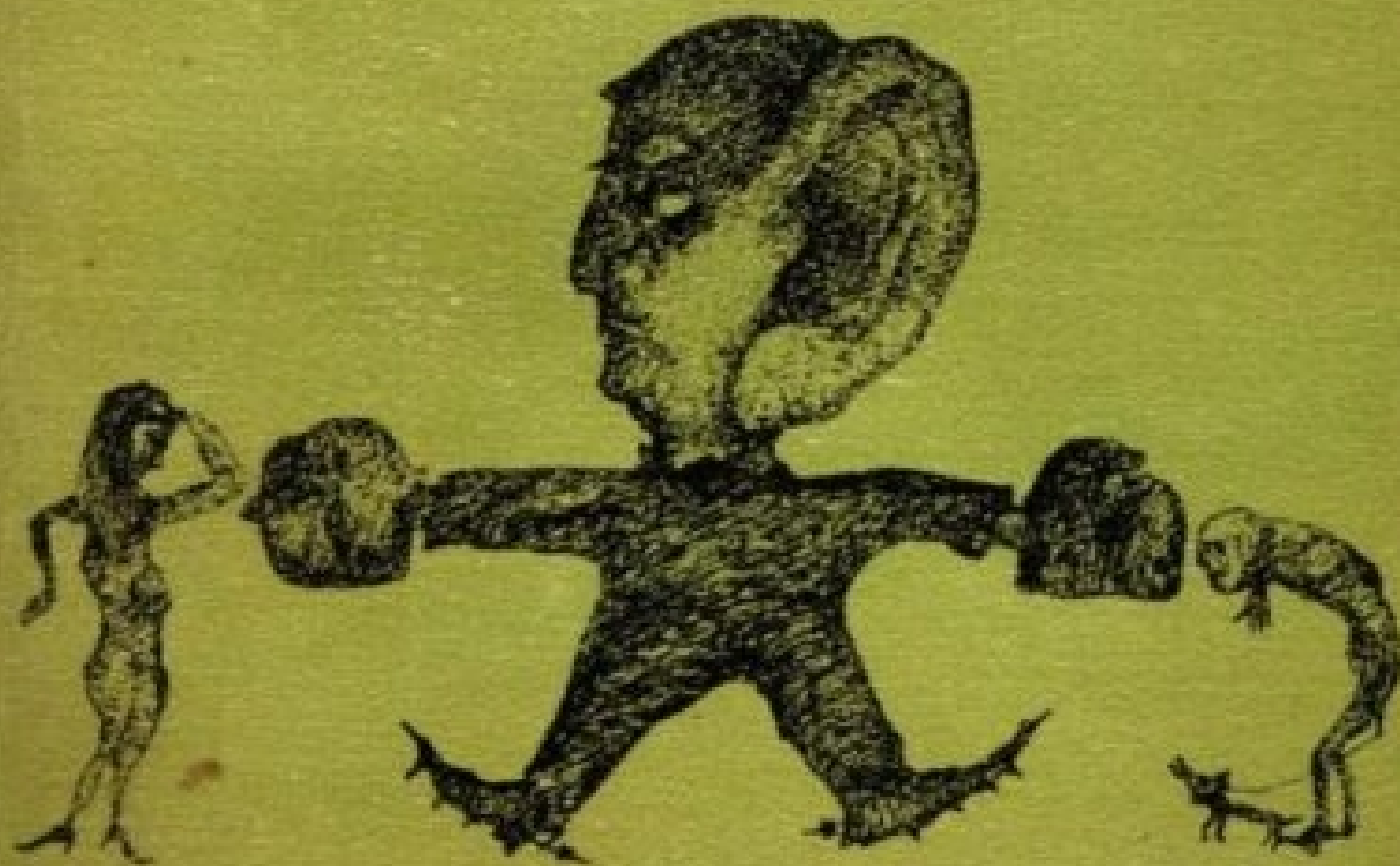

toma biolan
**TEST
DE FIDELITATE**

CARTEA DE VACANȚĂ

TOMA BIOLAN TEST DE FIDELITATE

Ilustrațiile: JANOS BENCSIK

Orice asemănare cu persoane sau cazuri reale este cu siguranță accidentală. „Vina o poartă viața, care — se știe — a deprins obiceiul supărător de a imita literatura, Când n-o depășește în fantezie... În felul acesta, autorul nu mai este silit să dea explicații (scapă de represalii...), iar producțiile lui pot fi considerate literare.

Cu acest avertisment, credem că am atins mult râvnitul țel de a doborî doi iepuri dintr-o lovitură.

Autorul

P.S. Posibilă replică (pentru uzul cusurgiilor, spre a le servi la nevoie): „Bine, bine, dar ce facem cu ei?” (cu iepurii, adică! n.n.).

Posibil răspuns: „Iepurii se vopsesc pentru a fi folosiți la confecționarea hainelor de damă din vulpi argintii. Nu se vede?...”

A.

|

PASIUNI DOMESTICITE

Nu vă căsătoriți din interes ! S-ar putea să fie reciproc.

După atâția ani de căsnicie, în loc de frumos ne ținem de urât unul altuia.

— Draga mea, fiindcă știu că vrei să devii Miss Univers, de ziua ta ți-am cumpărat un juriu internațional.

ÎMPRUMUT PE TERMEN LUNG

Evelina-Filomela abia se instalase într-un cuibușor nou-nouț, zugrăvit în culori primăvăratice, dotat cu mobilă de lux, cu bibliotecă-bar și televizor în culori. Mă rog, cele cuvenite unor pretenții modeste. Era cadoul oferit de părinți, după ce fata absolvise onorabil Academia de Științe Economice și obținuse repartizarea în orașul natal. După calculele părinților, cuibușorul trebuia să slujească și unui scop nobil: de a-l determina pe tânărul și talentatul solist Relu B. să facă pasul hotărâtor. Relațiile lui sentimentale cu Evelina durau cam de mult — încă de pe vremea când fata era studentă — stabiliseră părinții grijulii, la sugestia opiniei publice apropiate (există și o opinie publică distantă, ușor de identificat după atâtea descrieri: este acea parte a populației care se ferește ca de foc când trebuie să veștejească abaterile de la morală săvârșite pe stradă, în autobuze și tramvaie). Așa că ori se căsătoreau, ori individul dispărea din viața Evelinei.

Faptul, odată adus la cunoștința îndrăgostiților, n-a avut darul să rezolve rapid situația, cum spera doamna mamă. Mai curând a creat o oarecare tensiune în familie, exprimată succint și expresiv de viitoarea mireasă:

— Mai lăsați-mă-n pace, că m-ați înnebunit! Nu rămân eu fată bătrână, de asta să fiți siguri! Am destule partide...

Totuși, mai mult așa, ca să vadă în ce ape se scaldă posesorul vocii de tenor (fetele îndrăgostite sunt, vai!, adesea, atât de bănuitoare și vor nenumărate dovezi de afecțiune...), i-a explicat despre ce e vorba. Posibilul ginere a avut un moment de ezitare.

— Măi, știi... cum să-ți spun... asta e o treabă la care trebuie să reflectăm serios!

O spunea cu aerul că ideea matrimoniului fusese adoptată nu numai în grabă, dar și cu o regretabilă neseriozitate. Oricum, i-a fixat Evelinei o întâlnire pe a doua zi, întrucât în acel moment era foarte presat de timp, trebuind să plece în deplasare cu formația „Galateea”. De aici a început seria neagră.

Mirele n-a venit la întâlnire și, în general, nu s-a mai arătat deloc. Prietene binevoitoare i-au adus Evelinei la cunoștință zvonul că logodnicul ei ar fi plecat într-un lung turneu, de cel puțin un an, prin țările francofone. Altă persoană, pretinzând că deține știri foarte precise despre solistul dispărut, declarase că insul cânta vara, într-un restaurant de pe litoral, iar în extrasezon, la locanta „Dâmbovița dulce” din București.

Lumea e mare și e atât de ușor să-ți pierzi urmele în mulțime, ca peștele în ocean.

Evelina-Filomela și-a păstrat calmul, a frecventat în continuare salonul de coafură și manichiură, ca și expozițiile de artă plastică și filatelice locale. Presupunând că avea vreo durere ascunsă, aceasta nu se vădise în niciun fel. Doar dacă am interpreta ca semnificativă plăcerea de a plânge cu lacrimi fierbinți la melodrame muzicale. Dar ar fi o exagerare. Or, noi ne ferim de orice exagerări în relatarea noastră. Cert este că uneori singurătatea pe care și-o impusese o împingea spre telefon. Ridica receptorul, formula numărul cântărețului de muzică disco și asculta pierdută cum sună depărtat, ca și când între ei s-ar fi aflat Oceanul Arctic și nu doar un cvartal de blocuri-tip. Era clar că telefonul își luase câmpii, pusese coada pe spinare, oprindu-se la mama naibii, în Texas ori în Singapore. Cel puțin așa gândea Evelina-Filomela, văzând cum trece timpul, iar ea avea să împlinească în curând venerabila vârstă de 26 de ani.

Să-i dea dreptate maică-sii, după ce scăpase vorbele acelea necugetate? Halal fiică! Decât să-și recunoască greșeala, mai bine să sufere mândră și independentă! Deci niciun cuvânt despre Relu, ca și cum n-ar fi existat niciodată.

În ziua când și-a aniversat cele douăzeci și șase de primăveri, Evelina a abdicat de la regimul monahal, organizând la ea acasă o mică agapă cu colegii de serviciu. Mai bine n-o făcea! Exact în clipa când toți începuseră să se simtă mai destinși, mai degajați și mai în formă (vodca dezlegase limbile, magnetofonul ofta cu vocea lui

Mortimer Shuman, iar gazda înflorise ca o zambilă (după părerea majorității masculine prezente), s-a găsit Vivi, proiectanta, să calce-n străchini:

— Dacă te-ar vedea acum cântăciosul tău, dragă!... Nu te-nroși, Eve! (pronunța, liv"). Ce prostie, credeam că te-ai vindecat!

S-a strâmbat disprețuitoare și a adăugat, pentru urechile feminine aflate pe recepție:

— Apropo, știți pe cine am zărit azi prin centru?... Pe Relu B! Arăta cam obosit, cam nu știu cum. Parcă avea ceva pe conștiință.

Evelina și-a luat o înfățișare impenetrabilă, a pus muzica mai tare și a adus de la bucătărie încă o tavă cu prăjiturele de casă.

A doua zi, după-amiază, când dorm artiștii somnul cel mai dulce în vederea spectacolului de seara, Relu B. a fost trezit brutal de sonerie. Furios, doar cu pijamaua pe el, s-a deplasat cam împleticindu-se până la ușă și a deschis-o. Persoana care-l deranjase semăna teribil cu Evelina-Filomela, ba ar fi putut băga mâna-n foc că e chiar ea, dacă... Ceea ce vedea l-a trezit uimitor de repede. Nu, nu se poate ! E un coșmar !

Relu s-a frecat la ochi, s-a ciupit de braț, dar imaginea de coșmar nu catadicsea să dispară. Evelina-Filomela sau, în fine, aceea care-i semăna ca o soră geamănă, purta în brațe un copilaș de vreo șase luni, altminteri foarte simpatic, dacă s-ar fi putut face abstracție de împrejurările de față. Dar nu se putea nicicum!

Tânăra mamă intră lejeră, ca la ea acasă, dându-l la o parte pe Relu, rămas complet aiurit. Așeză copilul pe canapea și spuse pe un ton glacial:

— Ți-ai adus aminte că ești tată? Altminteri nu te-ntorceai, nu? Poftim, ia-ți în primire copilul! Sper că-l recunoști! Are semnul ăla pe bărbie, ca și tine... Să fim clari! Eu plec mâine la perfecționare, pentru o lună, la Oradea... Pa, puiule!

Asta i-o spusese odraslei, care-și suga încântată degetul mare de la un picioruș roz evadat din scutece. După care se răsuci scurt pe călcâie, trecu indiferentă pe lângă statuia care fusese, cu o clipă mai înainte, Relu B, și ieși pe ușă.

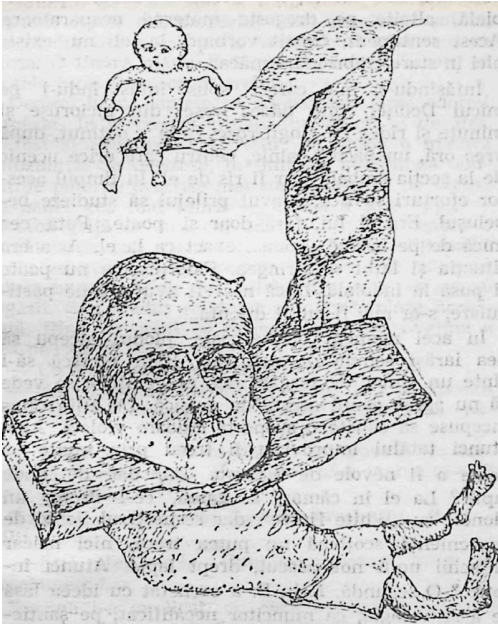
— Îl cheamă Dedițel! Ți-am lăsat și ceva schimburi. Și nu uita să-i dai biberonul cu lapte cald — treizeci și șapte de grade, nu mai mult! — când plânge... mai auzi proaspătul tată.

După merituoase încercări de a-și recăpăta darul vorbirii, statuia lui Relu nu reuși să scoată decât câteva sunete ce păreau să aparțină limbii aztece: „al... el... tix...”. Izbuti să iasă apoi din încremenire și, cu o viteză care ar fi umilit pe mulți sprinteri celebri, alergă pe scări după mama ce-și părăsise cu atâta cruzime și condamabilă ușurință pruncul în fașă. O strigă cu voce îngrijorător de răgușită și de firavă pentru un solist care ar fi trebuit să cânte în aceeași seară pe scena locală. Dar nici urmă de Evelina!

Relu B. fu silit să constate cu uimire că se afla într-o poziție cu totul dezavantajoasă. În primul rând, era cel puțin neobișnuit ca o vedetă a Teatrului Muzical din localitate să apară-n pijama, ziua-n amiaza mare, tocmai când elevele de la Liceul Pedagogic mergeau la film în grup. Asta să zicem că se putea repara printr-o retragere tactică și discretă. Ceea ce solistul și făcu.

În al doilea rând — și asta era greu de reparat — avea pe cap un sugar, care, după cum indicau anumite zgomote, se îneca urlând; își udase scutecele.

Faptul, scosese pe la uși toată suflarea femeiască din bloc, mistuită de curiozitate... Lui Relu i-a fost sortit să descopere în aceea zi că, dacă desfășatul sugarului e o operațiune relativ ușoară, înfășatul solicită din partea dădacăi o iscusință genială (el, personal, din păcate, n-o avea), o răbdare proverbială, altoite pe dragoste maternă acaparatoare. Acest sentiment, cinstit vorbind, la el nu exista nici în stare embrionară măcar.

Înfășându-l, mai corect spus înfășurându-l pe micul Dedițel, care dădea vesel din piciorușe și mânuțe și râdea cu gingii roze, Relu a obținut, după vreo oră, un pachet jalnic, pentru care orice ucenic de la secția ambalaje ar fi râs de el. În timpul acestor eforturi sisifice, a avut prilejul să studieze bebelușul. Era al lui, fără doar și poate. Pata cea mică de pe bărbie... mda... exact ca la el. Asta era situația și lațul se strângea. Paternitatea nu poate fi pusă la îndoială. Dacă n-ar fi avut semne particulare, s-ar mai fi putut discuta...

În acel moment de restriște, plodul începu să dea iarăși semne de neliniște. Relu încercă să-i cante un cântec de leagăn, dar progenitura se vede că nu agreea genul acesta de muzică. De atâta plâns începuse să capete o suspectă culoare violetă. Abia atunci tatălui improvisat îi trecu prin minte că poate o fi nevoie de biberon. Da, dar de unde lapte? La el în cămară se găsea, ce-i drept, un clondir cu „White Horse”, dar respectivul lichid de proveniență scoțiană nu putea trece, nici măcar în ochii unui nou-născut, drept lapte. Atunci încotro? O secundă, Relu B. a cochetat cu ideea lașă de a se refugia, ca muncitor necalificat, pe șantierul de la Țuguiațu, în creierii munților, departe de sugarul dezlănțuit. Spre cinstea lui, se cuvine să spunem că a alungat la timp această soluție rușinoasă. Apoi, sub imperiul unei inspirații subite, alergă din ușă-n ușă pe la vecini până găsi ceea ce căuta. O tânără mamă îi împrumută un biberon, cu laptele încălzit exact cât trebuia.

Dedițel hăpăi laptele ca un hămesit, apoi adormi împăcat. În asemenea situații-limită, nu ai de ales. A fost și concluzia lui Relu B., după o matură chibzuință. Se decisese, în timp ce îndeplinea obligațiile paterne descrise mai sus. Rugând-o pe vecina de palier cea mai sobră — mamă a șase copii — să aibă grijă de pruncul adormit, numai pentru o jumătate de oră, s-a dus întins la Evelina-Filomela.

Nu se știe cum a convins-o, cert este că s-au întors împreună, ca doi îndrăgostiți care abia s-au regăsit. S-a produs atunci încă o întâmplare neplăcută. Dând cu ochii de pruncul adormit, Evelina a fost pe cale să facă o criză.

— Ce e cu copilul aici?

— Asta-i bună! Nu mi l-ai adus tu? a ripostat cu justificată indignare și uimire proaspătul părinte.

— L-am adus... Și ce dacă l-am adus? Nu trebuia să rămână aici! N-a venit să-l ia maică-sa? Doar așa stabilisem!...

Cuprins de cele mai funeste presimțiri, Relu a pălit.

— Stai, stai așa!... Cum vine asta? Simt că înnebunesc!...

Evelina i-a explicat, cu oarecare nervozitate, că a cunoscut în acea dimineață o tânără ce-și plimba copilul în cărucior. Pe Dedițel adică. Remarcând pata de pe bărbie, a fost cuprinsă de bănuieli îngrozitoare și s-a hotărât să cerceteze pe loc cum stau lucrurile. Mama copilului îl cunoștea bine pe tenor, fuseseră colegi de clasă, spunea ea, așa că, din vorbă-n vorbă, i s-a destăinuit. Tânăra i-a sugerat ideea unei mici farse pe care au pus-o la cale în amănunt. Au stabilit să se întâlnească și să-i împrumute copilul pentru o jumătate de oră. Urma ca după plecarea intempestivă a Evelinei, tânăra să vină pentru a-și recupera fiul. Uite că nu venise! Farsa era un plan diabolic. Relu B. era doborât.

— Cel puțin știi cum o cheamă?

— Mimi! Pe numele mic. Zicea că e tehnician dentar... O blondă platinată, cunoști genul...

Relu se repezi la telefon ca un naufragiat spre colacul de salvare.

— Alo?... Centrul stomatologic?... Iertați-mă pentru deranj, sunt Relu B... Daaa?... Sigur, cu plăcere!... Vă procur o invitație la... Dar v-aș ruga să mă ajutați cu o informație. Aveți acolo, la dv., o

tehniciană... Mimi. Blondă... nu, nu naturală! Platinată!... Nu? Sunteți sigură?... Un moment, vă rog!...

Astupă receptorul cu palma și o întrebă crunt pe Evelina.

— Ești sigură că era blondă?

— Nu chiar...! șovăi Evelina. Mai degrabă roșcovană! Și avea o mulțime de inele pe degete.

Relu îi spuse vocii de la telefon toate amănuntele. După care mulțumi și închise. Arăta ca unul căruia i-ar fi făcut bine un pahar zdravăn cu ceva tare. Ceea ce și întreprinse imediat. După ce goli un pahar cu palincă, îi reveniră culorile în obraji. Vocea însă trăda o mare sfârșeală.

— Ți-a dat un nume la întâmplare și o adresă falsă... O mamă denaturată! Ce să zic, ui avut o idee genială!...

— Dar tu cum explici asemănarea copilului cu tine?

Relu a simțit că iar îi dispare vocea.

— Și acum ce facem cu el? s-a înduioșat Evelina-Filomela.

— Îl ducem la Casa Copilului. Să rezolve autoritățile problema.

Solistul se hotărâse să fie dur și neclintit ca o stâncă. A doua zi, însă, o scrisoare i-a tăiat elanul. Cu atât mai mult cu cât misiva intens parfumată cu „Chat noir” a căzut în mâinile Evelinei. A insistat să i-o citească ea însăși, pe un ton sarcastic, ce-ar fi făcut să plângă o bandă întreagă de tați needucabili. Scrisoarea era un fel de rămas-bun:

„Dragă Relule, îți mai aduci aminte de petrecerea aia nebună de la Mamaia, de anul trecut? N-am dansat decât o vară și uite ce-a ieșit! Dar ai noroc. Nu-ți cer să te însori cu mine sau să-mi plătești pensie alimentară. Tu ești aproape un monstru sacru — asta e părerea mea de-a pururi. Tocmai am cunoscut un neamț refegist, cârnățar de meserie, dar băiat bun. Mă iubește total. De fapt, l-am cunoscut tot la Mamaia și atunci a făcut pasiunea pentru mine. Vrea să facă mariaj cu mine. Formalitățile sunt aproape gata. Peste o lună plec la Stuttgart. Îți dai seama că nu pot să apar acolo cu un copil nejustificabil. El mă știe de solo. Așa că păstrează-l și iubește-l. E al tău, cum mă vezi și cum te văd, fiindcă ți l-ai dorit. Știi tu cum cântai „Clipe dulci de nebunie”? Vezi că astea se plătesc scump. S-a nimerit bine că domnișoara ta care te-a așteptat ca o sfântă (am și eu informațiile mele) să aibă nevoie de un bebeluș ca argument

forte. Altfel, ți-l aduceam eu personal. Dar mi s-a părut mai interesant așa. E mai bine cum a ieșit, nu? Cred că tu nici nu-ți mai aduci aminte de mine, fiindcă erai cam trăscănit atunci. Oricum, ai fost un dulce!... Fiindcă n-o să ne mai vedem, îți doresc fericire. Adică vă doresc fericire *la toți trei*. Adio! Mimi”.

Culmea era că Relu nu-și amintea, să-l pici cu ceară, de vreo Mimi, în existența lui aventuroasă. De Mamaia, însă... Acolo fusese... Mda!... Iar copilul e o realitate. Și încă ce realitate!

Evelina a tăiat nodul gordian, înainte ca Relu să facă vreun gest nehibzuit.

— Lasă, dragă, nu te mai zbuciuma atât! După ce ne căsătorim, îl înfiem și gata! Copilul trebuie să aibă o familie! Ce vină are el, dacă taică-su n-a avut pic de minte?!...

La o asemenea săgeată otrăvită, Relu n-a făcut decât să icnească de obidă.

— Îți garantez că al tău o să se simtă minunat între ai noștri! a mai adăugat Evelina un strop de acid în dulcea cupă a revederii.

Așa a devenit Relu B. om de casă. Actualmente funcționează ca responsabil la un magazin alimentar și nu mai cântă decât la petreceri.

Are patru copii, cel mai mare posedă un semn drăguț pe bărbie, un fel de zbenghi, ca și taică-su. De altfel.

Uneori, vara, la mare, când toată lumea gustă până la fund deliciile oferite de O.N.T., numai Relu B. se trezește muncit de mari îndoieli:

„O fi al meu sau n-o fi?”

Din această dilemă nu poate ieși.

CUPLAJUL

Pe spatele fotografiei scria: „O rază de vis peste anii ce trec. Sofica D”. Tânăra blondă privea cu un surâs visător spre anii respectivi.

Dacă n-a fost iubire la prima vedere, înseamnă că n-a fost nimic. La prima vedere în ceea ce mă privește, dat fiind că persoana ce mă pusese pe jar nici nu se afla de față; era prietena unei colege care

ne invitasem la „ceai” pe toți studenții din grupă. Mă nimerisem și eu, nu se știe cum, căci de dansat ca lumea nici vorbă, iar cu alcoolurile nu eram familiarizat. Ca să am o preocupare, răsfoiam albumul în care, cum ziceam...

— Lasă-le dracului de poze, treci și dansează, Trompetă!

Posesorul poreclei eram, bineînțeles, tot eu, datorită vocii mele cu timbru straniu, de goarnă sunând alarma, pe care o blestemam în felurite chipuri.

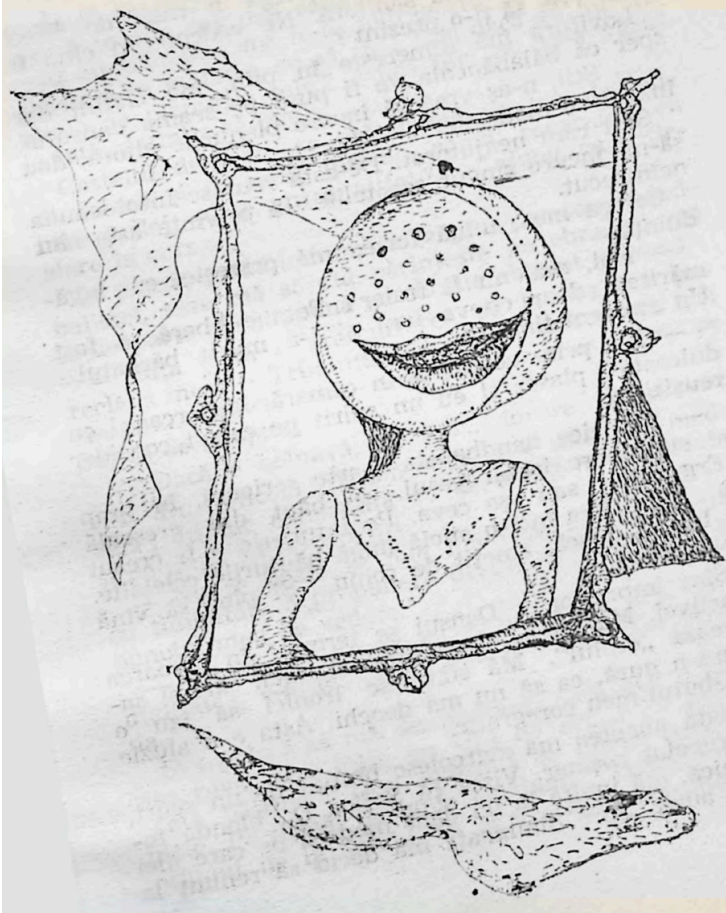
Cu un cap mai înaltă, handbalista grupei și gazda chefului mă înhăță de-o aripă și mă proiectă în mijlocul vânzolelii, fără să-mi dea drumul. Avea forță, nu glumă. Cred că se folosea de brațul cu care trăgea niște „bombe” magnifice la poarta adversă. Făcând abstracție de boarea discretă de „Wyborowa”, care venea dinspre ea când râdea cu gura până la urechi (și avea urechile destul de depărtate), ca și de faptul că mă călca pe picioare sau invers, nu știu cine a început ostilitățile, era cât se poate de bună camaradă. Presupun că sportul produce genul ăsta de fată căreia poți să-i mărturisești tot felul de lucruri rușinoase — începând cu lipsa de rezistență la petreceri nocturne și sfârșind cu timiditatea bolnăvicioasă de care suferi în fața sexului frumos. Ea râde, te plesnește amical pe spate, tu suporti bărbătește. Te vor obloji prietenii la cămin, întrebându-te mirați unde naiba a dat mașina peste tine, „că doar ai fost cu noi, nu?”... Iar tu o să le replici spiritual că erau turmentați și că i-ai adus acasă salvându-le viața de sub roțile autobuzului, cu prețul acestei lovituri de care tot ei sunt vinovați.

— Mă, tu ești îndrăgostit, găgăuță! mă alintă polisportiva, dar de data asta eschivez la timp „mângâierea”. Fata asta zău că nu-și cunoaște posibilitățile pugilistice.

— Cine e Sofica D? intru curajos în fondul problemei, roșind corespunzător, până la rădăcina părului, ca un bărbat în devenire.

Partenera mea renunță pentru o clipă să mai conducă dansul — ehehei, era un tango! (la așa ceva mă mai pricepeam și eu, cred că mă descurcam binișor) — și-o văd că-și mijește ochii, bănuitoare.

— Era printre pozele acelea... și mi s-a părut așa... explic imediat.

— A, Sofica? O fostă colegă a mea de liceu. Acum e asistentă sanitară. Ne vedem din când în când. Vrei să ți-o prezint?

Lovitura mă nimereste în plin. Mă clatin, dar sper că bălăbăneala va fi pusă pe seama dansului.

— Știi, n-aș vrea să încurc planurile altora, dau înapoi cu modestie.

Sunt cam neajutorat. De-asta reușesc întotdeauna să-mi încurc singur socotelile. În privința asta sunt neîntrecut.

Colega mea, mână forte, mă privește cu îngăduință.

— Hai, mă, nu fi fraier! Fata e liberă. A fost măritată doar câteva luni și i-a murit bărbatul... Un accident tâmpit!...

— L-a prins soacră-sa în cămară, la borcanul cu dulceață? plasez și eu un spirit pe care-l consider reușit.

— Nu, zice handbalista foarte serioasă, în timp ce eu încurc iarăși pasul. A băut din greșeală „Ergotoxin” sau așa ceva. Pe întuneric o fi crezut că e vin... Era într-o sticlă lângă băuturile celelalte. A luat o dușcă, amețit de somn... Și până să vină „Salvarea11...”

Sunt impresionat. Dansul se termină în favoarea sportivei. Mă retrag lângă prietenii mei, care-și savurează ceaiul”. Mă sfătuiesc ironici să iau o piatră-n gură, ca să nu mă deochi. Asta e o aluzie la debutul meu coregrafic.

Toată noaptea mă zvârcolesc bântuit de un scurt, dar repetat coșmar. Visez că Sofica D., blonda fotogenică, mă invită la un dans modern de care nici n-am auzit. Spre dimineață mă decid să renunț la somn și să cuget. După un timp, ajung la concluzia că soluția cea mai sănătoasă ar fi să te căsătorești cu fata de care te-ai îndrăgostit. E o noutate absolută în materie, ce să zic! Dar dacă ea nu știe nimic de planurile tale? Adică nici nu te-a văzut la față, darmite să mai și...

Castelul de nisip se prăbușește pe loc, scufundându-mă și pe mine într-un somn reparator cu care prilej — se putea altfel? — ajung cu întârziere la curs.

În pauză, șansa îmi surâde larg în persoana handbalistei, care mă sărută părintește pe obraz și mă ia deoparte să-mi spună „o chestie absolut grozavă.

— Biță (asta e prescurtarea de la cealaltă poreclă a mea — Trâmbiță), scumpule, trebuie să faci cinstel!... Vii cu mine după cursuri, o luăm pe Sofica de la spital...

— Dacă e bolnavă, eu nu... încerc să bravez.

— Du-te-ncolo! Ți-am spus că e asistentă medicală! Îți fac cunoștință cu ea, mergem la o cafea și pe urmă vă las singuri.

— Nu se poate să mai luăm pe cineva? lansez cu timiditate o propunere destul de rezonabilă din punctul meu de vedere.

— Fii bărbat, dragă, ce naiba! Lasă dracului timidity, c-altfel rămâi fată bătrână! S-a aranjat, da?

Și mă lasă să mă dezmeticesc, dacă mai e posibil așa ceva. Mai întâi, nu sunt de acord cu expresia fată bătrână”. Deși exprimă și unciie temeri ale mele. Pe urmă, de unde iau bani? Trebuie să împrumut de la Sandu, că el e ardelean econom, nu ca noi, regătenii, mână-spartă. Am nevoie și de o cravată trăsnet, nu? Ia să vedem, de la cine iau...Gata, fraților, a noastră e izbânda! Episodul cu cafeaua, de care mă speriasem atât, s-a consumat fără gafe din partea mea. Iar în clipa asta — eu, neajutoratul și timidul fără leac, merg de mână prin parc cu o frumusețe de fată. Șatenă cu ochii

verzi! (Nu e blondă! Frați bărbați, fiți cu ochii-n patru! Fotografiile sunt atât de înșelătoare!...) Alte detalii nu mai dau.

Ne tutuim. Adevărul este că Sofica mă tutuiește cu dezinvoltură — pare să aibă un antrenament asiduu în direcția asta — în timp ce eu tot mai oscilez între „dumneata” și dv”. Îmi fac socoteala că, după ce-o conduc până acasă, voi aborda și dificila persoană a doua singular, atât de dragă îndrăgostiților. Dacă reușesc și asta, înseamnă că am făcut pași uriași într-un timp extrem de scurt.

Ascult transportat o tristă poveste de dragoste, care i-a rănit inima Soficăi. Nu se întrevăd — zice ea — speranțe de cicatrizare. Acum e momentul!... îi spun, roșind, că poate să conteze pe mine. Și miracolul se produce. Sub un tei desfrunzit, se ridică pe vârful picioarelor, închide ochii și, probabil ca să nu cadă (altă explicație, mai logică, nu-mi vine-n minte), mă înlănțuie cu brațele pe după gât. Văzând că eu stau țeapăn și nu îndrăznesc să iau inițiativa, mă sărută prelung, ca-n filme, încât mă lasă năuc.

— Haidem repede, c-a început ploaia! îmi spune la ureche, înfiorându-mă cu respirația, mă ia de mână și fugim spre tramvai. Eu nu mai am nevoie de aripi. Plutesc și așa.

Aproape două luni de zile umblu pierdut, după fiecare întâlnire, spre hazul nebun al băieților, care fac bancuri pe scama mea.

— Cât de departe credeți c-a ajuns cu Dulcineea lui? aruncă unul o întrebare nevinovată.

— Ehei ! Cred c-a trecut de Băneasa!...

Și rid ca proștii, de se prăpădesc. Nu le acord niciun zâmbet. Dacă ar ști ci că azi m-am decis!... Peste o jumătate de an voi fi profesor. Atunci îi spun Soficăi să se mărite cu mine. În intervalul acesta dorm fericit, visând maiestuoase marșuri nuptiale.

...Ziua marelui eveniment coincide pentru mine cu ultima zi de cursuri. Începe sesiunea de examene.

Fatalitatea îmbracă uneori înfățișările cele mai neașteptate. Acum, de pildă, are chipul lui Țâru. Băiat bun, cam mototol, clar bucureștean.

— Bătrâne, zice, nu vrei să-nvățăm amândoi la Latină? Că tu nu ai probleme...

Habar n-are ce probleme am eu!

— Am putea începe chiar de azi! insistă el și face aluzie la niște prăjituri irezistibile, cu cremă, pregătite de maică-sa. E un argument în fața căruia nu merită să rezisti.

— Bine, de acord ! Dar la șase eu trebuie să fiu pe aicea de la Mitropolie. Am o întâlnire importantă, înțelegi?

— Perfect! se bucură Țâru. Pe-acolo stau și cu la doi pași.

Știrea mă bucură, pentru că persoana scumpă inimii mele locuiește chiar în zona aceea. Astăscară trebuie să-i spun totul. Am aranjat s-o aștept pe alee. De-acolo, de sus, mă uit spre fereastra ei, de obicei numărând minutele, până se scurge sfertul academic. Așa voi face și astăzi...

Arma virumque cano... scandăm împreună, iar Țâru transpiră din greu. El zice că a făcut progrese și n-am de gând să-l contrazic. De ce să-i tai avântul tocmai azi?

Mereu mă uit la ceas. Mai am o jumătate de oră. Țâru se duce să dea un telefon. Revine furios.

— Iar vorbește pupăza aia! bombăne el.

— Care pupăză?

— Cuplajul, bătrâne. Când vrei să dai un telefon, mai ales dacă e urgent, atunci o apucă limbarița!... Vino s-auzi și tu ce lucruri importante are ea de comunicat!... mă trage după el și-mi pune receptorul în mână.

Sunt gata să-i spun că nu e frumos ce facem, dar îmi pierde glasul. Timpul se oprește dintr-odată, apoi începe să gonească, dar fără mine. Vocea asta n-o cunosc, dar cealaltă, cu inflexiuni leneșe e a El! Doamne, ce spune, ce spune acolo?

— ... Nu știu, zău, tanti Vica, ce să fac! ziceți și dumneavoastră! (la te uită! Știe și pluralul politeții!). Nu zic că n-ar fi bun! Dar e găgăuță! Nu găsești așa ceva în tot Bucureștiul!...

„Cuplajul”, voce hârșăită, argăsită de tabac și certuri familiale, pune punctul pe i:

— Joacă-ți cartea, fato! Nu fi proastă, tu! Păi un profesor cu diplomă nu mai pupi în vecii vecilor... Și ce, parcă ălălalt era mai breaz? Era mai mototol, nu mai vorbi tu! Și avea și păcatul că era zugrav, nu intelectual. Chiar dacă era frumos! Eu atâta-ți zic! Joacă-ți cartea !

— De, tanti, știu și cu? oscilează EA. Dacă ai ști ce e în sufletul meu!... Gicu tocmai și-a luat motocicletă și mi-a făcut niște apropouri... Da' ia te uită, tanti, cum o smotocește p-aia! Și ce costum are gagica!...

Urmează un comentariu colorat la filmul ce se transmite la televizor. Aflu cu acest prilej o sumedenie de expresii, care nu pot fi lăsate la îndemâna copiilor, nici măcar în dicționarele de specialitate. Nu știam că posedă atâtea cunoștințe în ramură!...

— Lasă-i, dragă, p-ăia! Tu vezi de ce ți-am spus, că e soarta ta și destinul tău! o sfătuiește filosoficește oracolul hârșăit pe Sofica D. Sofica scoate o exclamație de dezgust. Eu trântesc receptorul, sperându-l pe Țăru.

— Nu așa tare, bătrâne, vrei să-și dea seama că am ascultat?

— O s-o suporte și p-asta, cum văd că rezistă la argou! mă răcoresc eu.

— Ei, ce zici? Te-ai convins ce-nseamnă cuplajul cu o persoană d-asta?

— Ai noroc că nu ești cuplat cu cealaltă! i-o retez cu năduf. Dar cine e individa? Nu colega ta de telefon, cealaltă!...

— A, „prietena”? Din câte-am mai auzit și eu, știi... cred că e o poamă bună, spune Țăru cu nevinovăție (se vede c-a mai tras el cu urechea, spre a-și îmbogăți vocabularul). Știi, vorbește lumea că după ce și-a făcut de cap, a pus mâna pe-un băiat naiv, care și-a dat seama târziu (săracul de mine!) cu cine are de-a face. Și de rușine a băut otravă! zice el cu voce lugubră. Da, măi, și când te uiți la ea, zici că-i Fecioara din Orléans.

Aici chiar că a nimerit-o. Are un umor spontan.

— Nu m-aș mira să mai prindă-n laț vreun fleț, tot așa cu caș la gură! prezice Țăru, făcându-mă să tresar.

O fi știind ceva?... Mi-ai luat tu ceața de pe ochi, dar mi-ai luat totul, Țărule, mi-ai înecat toate corăbiile. Mergem să scandăm: *Aparent rari nantes in gurgite vasto...* Chiar că se potrivește.

— Nu te mai duci la întâlnire? mă iscodește scufundătorul flotei mele, văzând că nu mai dau semne de plecare.

— Am renunțat la cuplaj ! fac eu un calambur căznit, dar Țăru îl apreciază. El se mulțumește cu puțin.

Singura mea plăcere e să mă gândesc la mutra Soficăi, „raza de vis”, când o vedea că nu mai apar nici după sfertul academic. Deși e o plăcere cu gust sălcii. Consolarea rămâne totuși consolare. Plus ideea că trebuie să-i fiu adânc recunoscător „Sfântului Telefon”. Ce mă făceam dacă aş fi trăit în epoca semnalizărilor cu focuri sau cu aripile morilor de vânt? Ori ajungeam un Don Quijote, ori, în cel mai rău caz, rămâneam fată bătrână.

ECLOZIUNEA

M-am simțit realmente frustrat — acesta-i cuvântul ! — că sâmbătă după-amiază n-a mai sunat, cum făcea în fiecare zi, logene Tâlván zis Păpălău. De profesie pensionar și fără copii, își făcuse o sfântă datorie din a reclama părinților toate isprăvile criminale săvârșite de odraslele noastre atât dintr-o pornire perversă, cât și dintr-o proastă educație. Că asta era ferma convingere a dumnealui se înțelegea foarte clar din repetatele-i anunțuri: „Vedeți, dom'le, că copilul duminică iar s-a jucat sub geamul meu cu prăpăditu' ăla al lui croitoru și mi-a schilodit pisica nevastă-mii!”

Necazul său cel mai mare era că nu putea dormi și ziua din cauza progeniturilor noastre, care ar fi trebuit, după părerea lui autorizată, să aibă mâinile legate, un plasture zdravăn pe gură și picioarele împiedicate, precum caii. Era singura cale rațională de a păstra liniștea blocului nostru, zice-se.

Acum se-nțelege de ce m-am considerat atins în amorul propriu. Adică de ce să nu fiu deranjat ca de obicei, tocmai când îmi formasem un reflex condiționat: cum suna Păpălău și-și bodogănea monologul acru și arțăgos, îmi redobândeam încrederea (pierdută) în viitorul fiului meu. Eram sigur atunci că va ieși din el, până la urmă, un bărbat adevărat.

Nici nevastă-mea nu era acasă, așa că nu aveam nicio posibilitate să mă informez asupra cauzelor acestei derogări de la programul zilnic al lui logene Tâlván. Domnea o liniște absolut nesănătoasă pentru omul modern. Când se-ntâmplă să nu cunosc pricina unui lucru care mă intrigă, mă perpelesc ca pe jeratic. Am încercat să urmăresc o emisiune la radio, dar nu m-am putut aduna deloc.

Mintea-mi umbla razna, ca o pasăre care nu știe unde să se așeze în pădurea de antene TV. Simțeam că mai e puțin și voi comite un gest necugetat: de pildă, să-ncep să frec parchetul sau să văruiesc în bucătărie. Precis aveam nervii zdruncinați.

Din fericire, a apărut nevastă-mea la timp. Tot atunci s-a auzit de jos (noi stăm la etajul al treilea), din spatele blocului, „Hora miresei”, Aș fi putut jura că este exact momentul când se joacă bradul la nuntă.

— Ce naiba mai e și asta? Își mărită cineva fata?

— A, așa e, că tu nu știi! face nevastă-mea. N-ai observat nimic deosebit zilele astea?

— Ce să observ? Ce, eu stau la pândă?... E drept, am văzut oarecare agitație, acolo, dar credeam că face careva un coteț pentru iepuri de casă, în cadrul acțiunii „Bunul gospodar își face vara sanie”...

— Ce iepuri?... Pregăteau „cortul” pentru punerea meselor, mă informează nevastă-mea.

— Deci tot nuntă!... Cine e tânăra pereche?

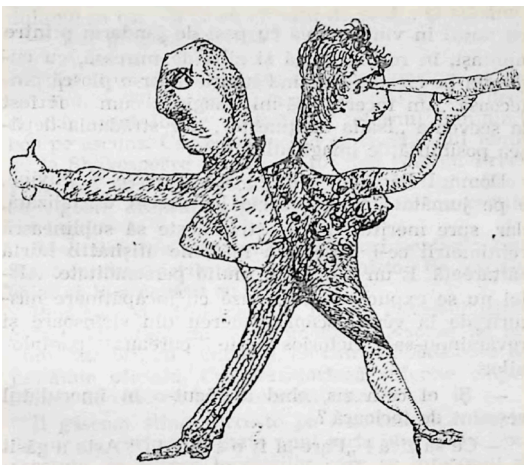
— Se mărită madam Gherghina cu Păpălău... îmi spune nevastă-mea cu un aer foarte natural.

Numai că madam Gherghina e una și aceeași persoană cu soața bună a lui Tâlván. Amândoi și-au sărbătorit recent cele șaptezeci de fragede primăveri. Să-mi fie cu iertare, dar mie, ca unui ateu convins, nu-mi vine să-mi cred urechilor.

— Bine, dar... de când îi știu, tot împreună stau. Nu erau căsătoriți oficial?

— Și ce dacă stau? câți nu fac asta!

Am surprins o nuanță admirativă în tonul cu care a spus-o. Chipurile, eu unul n-aș fi avut curajul să încerc o asemenea aventură. Din păcate are perfectă dreptate, dar nu trebuie s-o și afle.

— ... S-au luat ei de mult, dar abia acum s-au căsătorit. Iar madam Gherghina a ținut morțiș (șic 1) să se cunune religios și mai ales să se îmbrace mireasă.

M-am dus repede în balcon să arunc o privire. Madam Gherghina, o zdrahoancă cu fălci pătrate și cu nasul în vânt, umbla cu pași de jandarm printre nuntași, în rochie lungă și albă de mireasă, cu cununiță pe creștet, cinstind lumea dintr-o ploscă pântecoasă. Am încercat să-mi imaginez cum o fi fost la secvența „Isaia dănțuiește”, dar strădania depășea posibilitățile imaginației mele.

Domnul Păpălău, mirele, așa cum se și cuvine, e pe jumătate cât consoarta lui recent oficializată, dar, spre meritul lui, se străduiește să suplinească centimetrii ce-i lipsesc în înălțime afișând o burtă săltăreață. E un pântec cu multă personalitate. Altfel nu se explică de ce refuză cu încăpățănare nasturii de la vestă, scăpând mereu din strânsoare și revărsându-se victorios peste cureaua pantalonilor.

— Și el ce-a zis, când a văzut-o în imaculatul veșmânt de fecioară?

— Ce să zică! „Parc-ai fi o stafie!...” Asta a găsit de spus.

— Presupun că în situația lui a fost o încercare laudabilă de a lua lucrurile mai ușor. Își dădea seama cât de disperat era cazul lui. Efortul de a găsi un cuvânt de alint trebuie apreciat la adevărata lui valoare. Este eroism curat! Apreciez eu nepărtinitor.

Nevastă-mea nu aderă la această părere.

— Ce alint? Asta nu știe decât să toarne-n el băutură până-nțepenește și să mănânce cât șapte, îl doare-n cot pe el de restul lumii. Nu l-am văzut grăbindu-se decât o dată. Uitase, zicea el, să-ncuie dulapul în care-și ținea cârnații de casă... și slănina!

— Dar gingașa mireasă?

— A, că nu e deloc așa!

După lipsa de entuziasm cu care-o spune, pricep că madam Tâlván trage la măsura mai vârtos decât el, dar fiind foarte pudică (ah, eternul feminin!) bea pe ascuns. Cădem de acord că spectacolul lumii, de la Shakespeare încoace, e tot mai colorat. Precis vom mai auzi de fericirii însurăței, care-și afirmă cu vigoare dreptul la plăcerile familiale cu certificat legal.

Realitatea n-a stat mult pe gânduri pentru a confirma presupunerile noastre optimiste. Ba aș zice chiar că le-a depășit cu mult.

Până spre sfârșitul toamnei, logone Tilvan-Păpălău a fost dat afară din apartamentul personal de nenumărate ori, cu tâmbălău, de către năbădăioasa lui jumătate oficială. Ce metamorfoză suferise blajina femeie de când își legalizase situația!...

Îl găseam stând turcește pe hol, îmbrăcat destul de sumar, cerând dreptate unui juriu absent. În lipsa acestuia, se adresa locatarilor care se întorceau de la serviciu, expunând cu o logică de fier argumentele apărării:

— Și ce dacă beau!... Ce, ea nu bea?... Numai eu știu ce femeie rea e asta!... Am dreptul la jumătate din apartamentul meu? Am! Că soții împarte totul între ei, după lege!... Atunci de ce să mă dea pe mine afară? Adică de ce să n-o dau eu pe ea?!...

Ajuns aici cu argumentația, exilatul se ridica sprijinindu-se de perete și se ducea să bubuie-n ușa conjugală, folosindu-și în acest scop justițiar pumnii și picioarele, fără pic de menajamente. Ușa se deschidea pe neașteptate, o mină zdravănă îl înhăța, trăgându-l înăuntru, în ciuda opoziției lui înverșunate. Din cuibușorul de nebunii se auzeau apoi zgomote înfundați și icnete, ele parcă un gospodar harnic se apucase grabnic să spargă buturugi pentru iarnă. Când zgomotele încetau, vecinii își reluau ocupațiile, iar câte unul remarcă ușurat: „Gata! L-a adormit !” Iar a doua zi, Păpălău apărea relativ treaz, plin de vânătași și se plângea că a fost brutalizat.

Era de așteptat ca repetatele ieșiri pe hol și desele contacte cu pardoseala rece, pe timp mai lung, să-i șubrezească sănătatea bravului luptător pentru emanciparea bărbaților de sub tutela consoartelor. Prin noiembrie s-a auzit că e internat în spital. „Dublă

pneumonie” — afirma pensionarul de vizavi. „Are trei coaste rupte” — șușoteau gospodinele trupeșe de la etajul întâi. „A căzut pe scări” — fusese declarația oficială a doamnei Gherghina Tâlván. „Ce scări, care scări? Asta n-a urcat nicio treaptă în viața lui!” — comentaseră unele cunoștințe mai apropiate ale suferindului, prieteni de pahar (în general vorbind). „A fost bun în grad!” — am adăugat și cu, ca să fiu în rîndul lumii.

Înainte a sărbătorilor de iarnă, combatantul Păpălău logene a depus armele pentru totdeauna. Madam Gherghina, femeie bravă, l-a dus urgent la capelă, ocupându-se cu emoționantă ardoare de îndeplinirea datinilor convenite la trecerea celui drag în cele veșnice.

Dacă ne-am bucura măcar de un sfert din considerația și respectul acordat răposaiilor!... îndrăznesc să propun o ipoteză: asta nu ni se întâmplă, fiindcă există îndeobște părerea că persoana vie și cunoscută până la plictis nu mai este capabilă să ofere nicio surpriză. Pe când decedatul, ehei!, ce posibilități nelimitate are el, cunoscând ceea ce noi nu cunoaștem încă! Dumnealui e cineva! Așa că trebuie să umbli cu atenție pe lângă el.

„Cât de aspru am judecat-o pe femeia asta!” mi-am zis eu, cuprins de remușcări. Sincer să fiu, remușcările rămân partea mea tare. „Că își bătea joc de bărbat-su, chiar dacă el nu era un virtuos... Cu atât mai mult cu cât nici ea nu era ușă de biserică!... Dar să recunoaștem cinstit că sentimentul a învins micile neînțelegeri de odinioară! Iată cât de mult îl regretă, cugetam eu în seara de Ajun, când mi-am amintit că puțin mai devreme o întâlnisem pe madam Tâlván îndurerată și cernită, cum îi stă bine unei văduve cu pensie de urmaș. Frîntă de povara pierderii suferite, se sprijinea încrezătoare de brațul puternic al unui cetățean cam de talia ei, purtător al unei bărbi roșcovane atinsă întrucâtva de căruntețe. Părea un lipovean din cei pe care-i angajează EGCL-ul să dezgroape conducte de apă sparte și să le înhumeze după o sumară cârpire. Robustul mînuitor de târnăcop mergea mândru, ca unul pe deplin conștient de importanța misiunii sale de toiag, al bătrâneților doamnei Păpălău. l-am împărtășit neveste-mii gândurile mele, zugrăvind-i tabloul înduioșător al reculegerii înțelepte în fața marelui mister al extincției.

— Astei s-o crezi tu! mi-a trântit-o ea. Madam Ciocâltea, vecina noastră, știe precis că „lipoveanul” e, de mulți ani, iubitul coanei Gherghina. Nici nu l-a îngropat bine pe Păpălău, că roșcovanul și-a și adus bagajul personal la noul domiciliu. Aici e sigur mâna ei; ea l-a pus în mișcare. Zice că-i e urât să rămână singură-n casă, fie și o noapte. Lipoveanul e mai tânăr ca ea cu vreo opt ani...

— Asta nu e o dovadă! Doi bătrâni, care se sprijină reciproc... hm.

Începusem să mă înfierbânt, susținând nobilii cauză a Gherghinei Tâlván, când de jos s-a auzit un zgomot sinistru în noapte: bubuit, zdrăngănit, geamuri sparte, urlete.

— Cutremur! a strigat nevastă-mea. Repede, ia copilul și să fugim jos!

Și-a alergat afară, coborând treptele ca vântul, lăsându-mă pe mine să-mi pun în funcție instinctul de conservare, care demarează greu. Mi-am dat seama însă că nu era vorba de un cataclism. De la parter se auzeau voci agitate. Am ieșit în balcon să arunc o privire, dar nu se zărea decât un morman întunecat, acolo, jos. Putea fi orice: o grămadă de moloz, scânduri, nisip — resturi de la ultima reparație a blocului nostru. Deși, cea mai plauzibilă explicație care mi-a venit atunci în minte și pe care zadarnic încercam s-o înlătur era următoarea: în timpul războiului, o bombă neexplodată se afundase mult în solul moale unde mai târziu a fost construit blocul nostru. Sub fundație, destinul a așteptat, cu perfidie, sărbătorile de iarnă, ca să-și facă mendrele. Bomba a explodat, parterul e ferfeniță, blocul se va prăbuși în următoarele minute. Autoritățile ne vor evacua imediat. Mă și vedeam dormind de Anul Nou în localul Școlii generale nr. 13.

Nu știu unde aș fi ajuns cu sumbrele supoziții, dacă nu se întorcea nevastă-mea, foarte liniștită, ba chiar ușor amuzată.

— Ei, ce crezi să s-a petrecut?

— Nimica toată! A deraiat trenul, iar coșul locomotivei a zburat pâna- aici, bravez eu nonșalant, știindu-se bine că nu mai circulă de multă vreme în zona noastră locomotive cu abur.

— Nici vorbă!

— Atunci... a explodat soba cu gaze la alde Pantazică!

— Nu mai încerca degeaba, că n-o nimerești!... Explicația e mai simplă: madam Păpălău s-a așezat la chef cu lipoveanul ei și, ca să

uite trecutul cel neplăcut, a aruncat pe fereastră masa, scaunele și patul lui logene Tâlván, cu așternut cu tot. Direct prin geam!

— Foarte normal! apreciez eu obiectiv. Pasiunea îndelung refulată a răbufnit ca aburul, aruncând cât colo capacul care-o înăbușea. Observi că gestul e simbolic?

Nevastă-mea neagă. Eu afirm:

— Și-a aruncat trecutul pe fereastră, așa cum alții procedează cu viitorul. Și se cred mult mai câștigați trăind doar în prezent. Eu învățasem că omul — abordez un ton didactic — ca ființă conștientă, nu poate trăi fără celelalte două dimensiuni ale timpului. Suntem ființe tridimensionale, dacă mi se permite această afirmație...

Nevastă-mea mi-a permis și asta, ca să avem liniște în familie.

— Ei, bine, am continuat eu, madam Gherghina ex-Păpălău nu-și face probleme din asta, ignorând cu desăvârșire teoria respectivă.

— Și care ar fi morala? vrea să afle nevastă-mea.

— O să ne vină pe tavă. Ne-o aduce Anul Nou, ai răbdare! i-am prorocit eu.

Întrucât se anunța un an promițător, l-am serbat repede și ne-am pus pe așteptat.

Deunăzi, l-am văzut pe lipovean foarte aferat, meșterind ceva în spatele blocului. Ianuarie își pierduse complet bunul simț meteorologic, iar termometrul urca până la 18 grade ziua. Roșcovanul trebuia numai în cămașă, fluierând fals și părând extrem de încântat de ceea ce făcea. Era, așa cum am prevestit eu, un simptom clar.

Se vorbește insistent printre gospodine că vom avea iarăși o nuntă în cadru restrâns. Ca să nu intre în gura lumii, madam Gherghina ar fi dat de înțeles că dorește să-și legalizeze numaidecât situația matrimonială. În definitiv, e dreptul ei, nu?

EDISON N-A AVUT URMAȘI

Aristică Breazu fusese un copil cam ciudat. Cel puțin asta era părerea tatălui său, Iftode. Descoperise că băiatul lui, încă de la vârsta grădiniței, era atras de mașinăriile complicate. Asta n-ar fi fost cine știe ce. Mulți copii încep cu mașinăriile și, la majorat, se

cumintesc, îmbrățișând meserii serioase; devin buni pompieri, contabili sau marinari pe traulere.

Mai rău a fost că, prin clasa a VII-a, Aristică a început să născopească tot felul de chestii aiurite: pendula bătrânească modificată de el nu mai bătea orele solemn, ci mugea ca un vițel flămând; aragazul se aprindea numai dacă pocneai din degete (maică-sa era să facă preinfarct, când a pățit asta prima dată); becul de 60 de lumini părea de 100, dar contorul arăta un consum mai mic ca de obicei; televizorul, căruia-i schimbare nu se știe ce, funcționa pe șase canale; soneria intra în funcțiune când îți ștergeai pantofii pe preșul de la intrare. Și alte asemenea năzbâtii.

Nu era a bună cu Aristică.

În schimb, profesorul de Fizică se arăta încântat. Alt nebun și ăla.

— Băiatul acesta o să ajungă un al doilea Edison ! i-a comunicat el lui Iftode la o ședință cu părinții. Trebuie să-l dați să învețe mai departe. Neapărat, dar neapărat!

— N-ajunge el chiar așa, că d-aia arc părinți! Sunt cu ochii pe el! Se dă el pe brazdă și-o să învețe o meserie serioasă, nu să se țină de bazaconii !

Iftode era ferm convins că Edison fusese scăpat din mână de taică-su și, lăsat de capul lui, ajunsese rău. Profesorul s-a străduit să-l lămurească, i-a zugrăvit rolul decisiv al invenției în evoluția omenirii, că progresul, cum bine se știe, depinde de...

N-a avut cu cine se înțelege. Iftode, tâmplar din tată-n fiu, nu s-a lăsat convins. Argumentele alunecau pe lângă el ca stâlpii de telegraf pe lângă trenurile electrice în plină viteză.

— N-o fi el mai deștept ca mine, că d-aia sunt tac-se! a mormăit el. Eu l-am făcut, eu trebuie să mă-ngrijesc de viitorul lui!

— Bine, dar Aristică al dumneavoastră are niște idei de-a dreptul geniale. Și soluții, nu numai idei 1 Zău că e păcat! A născocit o locomotivă care funcționează cu cenușă! Da, da, cu cenușă!... A făcut macheta unui avion construit în întregime din papură și clei din reziduuri, experimentându-l în...

Iftode l-a întrerupt sâcâit.

— O fi, dom' profesor. Las că-i arăt eu lui! Papura și cenușa cui l-a făcut!...

Uitase că el îl făcuse, după cum afirmase în cursul controversii. A doua zi l-a retras de la școală și l-a dat ucenic la nași-său, renumit croitor pensionat. S-a bucurat și madam Breazu că băiatul va avea pâinea asigurată și va termina cu umblatul după potcoave de cai morți. Ptiu!

Într-adevăr, astăzi, maestrul Aristică Breazu e cel mai vestit croitor din județ. Moda feminină nu mai are secrete pentru el. Toată energia lui de inventator în devenire a investit-o, ca un copil cuminte și ascultător, în arta modei. Taică-su nu mai poate de mândrie că a știut să pună piciorul în prag la timp și să-l facă om.

Modele de rochii cum n-au văzut. Londra și Parisul au ridicat unitatea lui la rangul suprem: casă de mode fruntașă pe ramură. De prisos să mai amintim că toate clientele îl adoră.

O singură dată s-a petrecut un fenomen absolut inexplicabil. Era într-o sâmbătă... Soția lui, cicălitoare și acră, tocmai îmbrăcase o minunată rochie mov cu volănașe la umeri, ca niște aripioare. Se ducea a doua zi la o sindrofie și nu suporta să fie alta mai bine îmbrăcată decât ea.

— N-ai pic de gust! cotcodăci doamna Breazu. Nu vezi că nu cade bine? Nici să iei o măsură nu te pricepi! Halal croitor de lux!

În paranteză fie spus, pe doamna Breazu nu cădea bine nicio rochie. Dar asta e viața! făcută din reproșuri...

Obișnuit cu dese izbucniri de nemulțumire ale soatei, Aristică avu un zâmbet straniu.

— Da, dragă, așa e cum zici tu ! Nu mă pricep, n-am talent să croiesc niciun șorț de bucătărie. Dar să știi că modelul ăsta e atât de reușit, încât ai putea lua parte chiar la carnavalul din Rio. Toate femeile s-ar îmbolnăvi de invidie. E o rochie de regină a carnavalului, pentru cine știe s-o aprecieze.

— Prostii în capul tău! se oțărî și mai abitur cocoana, aranjându-și rochia peste pieptul plat, cu claviculele ieșite în afară. Unde nu m-aș vedea eu la Rio ăla acum, să nu te mai văd, că mi-ai amărât zilele! Dacă nu eram eu, te mâncau rațe...

Aristică nu mai află niciodată de ce l-ar fi mâncat rațele. Fără veste, aripioarele de dantelă prinseră să zbârnâie ca motoarele unui turboreactor la decolare și în aceeași clipă consoarta dispăru ca o frunză uscată surprinsă de un vârtej.

Aristică surâse blajin, chipul i se lumină, își luă cartea de pe noptieră și reciti cu voluptate „Roaba sau marile invenții”. Croitor, croitor, dar îi plăcea Prevert.

Vecinele lui, două domnișoare bătrâne și cochete, observaseră vârtejul ce se îndrepta cu o viteză nemaipomenită spre sud, cam pe direcția în care se crede că s-ar afla orașul Giurgiu, unde nu fuseseră niciodată.

— Aha! Ți-am spus eu că se schimbă vremea? exclamă triumfătoare cea mai matură.

— Parcă eu ce-am zis? sări cealaltă. Asta e semn de iarnă timpurie.

Și se apucară să tricoteze mănuși de melană cu găurele, dezvoltând unele considerații asupra necesității stringente de a pregăti conservele mai devreme.

Orașul n-a remarcat că Aristică Breazu a întinerit ca prin minune. Foarfecă lui parcă zbura, femeile își așteptau rândul îmbujorate de emoție în fața casei de mode „a lui Aristică”, admirând la nesfârșit ultimele modele... Un vis!” era părerea unanimă. Se apropia balul recoltei inclus în festivalul local „Toamna gutuilor”. În acest vălmășag

de evenimente festive, dispariția doamnei Breazu a trecut aproape neobservată. Pe cine nu interesezi nu se interesează de tine. Doar bătrâna mamă a lui Aristică a găsit de cuviință să întrebe de ea, odată, așa, în trecere.

— Ei, parcă n-o știi ! i-a răspuns nepăsător băiatul. Era bolnavă de piept. Ce, îmi spunea mie tot ce face?... Ultima dată mi-a telefonat de la Moroieni. Zicea că tratamentul s-ar putea să dureze mult...

Altminteri, de la madam Breazu n-a sosit nicio veste până în momentul de față. Și nici nu sunt semne. Să mai apară.

FORMULA OPTIMISMULUI

— Vă previn! Tratamentul e îndelungat și — vă convine sau nu — trebuie să vă tundeți numărul zero. Urgent!

Medicul era foarte categoric.

— Chilug, dom' doctor? La vârsta mea? m-am speriat de-a binelea.

Oricum, se părea că n-am de ales. În caz că nu urinam prescripțiile medicului, mă aștepta chelia prematură.

— Ce mare scofală? La treizeci și trei de ani ai dumitale... mă rog, treizeci și opt, câți zici că ai, merge! Unii, mai în vârstă ca dumneata, se rad în cap. Telly Savalas, actorul... Kojak!

Era un argument artistic la care nu ai ce să mai zici. Numai că eu nu sunt actor. Sunt funcționar. Nu-mi cade bine să fac pe detectivul bilă”.

— Știți, am unele îndoieli când mă gândesc cum va fi privită noua mea înfățișare...

Doctorul mă asigură că, în zilele noastre agitate, lumea e sătulă de ciudățenii; după cel mult cinci minute, voi prezenta tot atâta interes cât un afiș de tombolă de-acum zece ani.

— Bine-ar fi! Îmi exprim nădejdea; și mă-ndrept spre frizerie.

Aștept aproximativ trei sferturi de ceas până se eliberează unul dintre frizeri. Când îi comunic figaroului dorința mea, mai. Întâi nu înțelege. E unul dintre indivizii aceia care poartă pe umeri un fel de pepene lustruit, pe care-l acoperă, dintr-o pudoare exagerată, cu unica șuvița de păr integră, aducând-o de pe tâmpla stingă până pe tâmpla dreaptă.

— De tot, ați zis? întreabă el cu neîncredere.

— Da, dom'le! Zero am zis. Așa vrea doctorul, așa fac.

Frizerul dă semne că ar pricepe ce vreau. Face o mutră acră. Un asemenea tuns costă prea ieftin și nu prezintă pentru el niciun avantaj. Nici pentru client, pare să gândească, dar își înghite vorbele. Pune mâna pe mașina de tuns și, cu o agresivitate vizibilă, procedează ca îngrijitorul parcului când tunde peluza fără să fi primit leafa. Înelișul sensibil al minții mele ia contact brusc cu răceala neînduplecată a metalului. Nu îndrăznesc să privesc în față trista imagine a realității. Stau cu ochii închiși până se termină masacrul. Abia atunci mă uit în oglindă și încerc un zâmbet încurajator. Seamănă mai mult a rânjete sceptic.

Urechile-mi par detașate de craniu, afișând o independență de care nu le bănuisem până acum. Fruntea se arată în toată goliciunea ei, văduvită de cârlionții poetici, rușinos de teșită, arătând fără putință de îndoială legăturile mele de rudenie cu omul de Cromagnon. Occipitalul, mult prea pronunțat pentru gustul meu, îmi face o ceafă uimitor de asemănătoare cu frământatele zone vulcanice ale scoarței terestre. Ce-mi mai lipsește? În vârful craniului posed nu un vârtej, ca tot omul, ci două, cu adânciturile respective orientate diferit, precum misterioasele spirale din spațiul cosmic.

La întoarcerea acasă, nevastă-mea mi-a atras atenția să nu mă arăt în fața copilului, până nu face ea pregătirea psihologică, absolut necesară, după părerea ei. Tânărul meu urmaș, în vârstă de trei ani, a luat însă lucrurile cât se poate de ușor:

— Mă lași să plimb mașinuțele?

Întrebarea, în aparență nevinovată, era de o mare perfidie. Moștenită de la maică-sa, desigur. M-am convins de asta abia după ce am făcut imprudența să mă declar de acord, adică atunci când era deja prea târziu — din considerente pedagogice — să mai dau înapoi. Ca urmare, am fost obligat să stau nemișcat pe covor, iar fii-miu dădea drumul automobilelor lui — vreo șapte la număr — de pe toboganul pe care-l reprezenta scăfârlia mea, abia masată cu loțiuni revigorante. Mi-am exprimat sfios speranța că raliul înverșunat îmi va asigura măcar intensificarea circulației în zona craniană. Mă refer la idei, desigur. Nevastă-mea și-a Ridicat ochii la cer, crezând că eu n-o observ. Dar acum nu-mi mai cade părul peste ochi ! Văd tot, ca un radar.

După o jumătate de oră de automobilism îndrăcit, fii-miu a început să dea semne de plictiseală. Normal, a tras pe dreapta. Presupun că un rol însemnat în hotărârea de a abandona cursa l-au jucat accidentele de teren, cărora nu le-au putut face față mașinile de formula unu. Mai notez, pentru a sugera ambianța familială, că nevastă-mea, ori de câte ori dădea ochii cu mine, tresărea. Cu vremea, speram să se obișnuiască. A trecut ea prin încercări și mai grele.

A doua zi, la serviciu, portarul nu m-a recunoscut. Deși m-am legitimat, mi-a făcut dificultăți, pretinzând că nu sunt „aceeași persoană cu a din poză care mă dau...” Dacă nu intervenea oportun șeful serviciului personal, dator să știe cum arată salariații în orice împrejurare, nu știu ce s-ar mai fi întâmplat.

Dând cu ochii de mine, colega mea de birou a râs cu lacrimi, întinzându-și rimelul pe obraji, apoi m-a compătimit:

— Mamă dragă, dar cine te-a adus în halul ăsta?

Fără să se uite cum arăta ea, bineînțeles. A trebuit să dau explicații. Țâțaituri de mirare, cum se întâmplă în cazurile neobișnuite. S-au întrerupt doar fiindcă am fost chemat la director. După câte se vede, toată lumea era cu ochii pe mine. Secretara nu izbutea să-și reprime un chicotit nervos. După părerea mea, un gest necolegal. l-am și spus-o, de altfel, apoi am intrat demn în cabinetul directorial.

Când șeful și-a ridicat capul din hârtii, întâi și-a luat brusc ochelarii de pe nas, i-a șters îndelung, pradă unui zbucium interior, i-a așezat iarăși în șa, m-a privit lung, în fine și-a acoperit fața cu mâna.

— Ziceam să te trimitem la Târgul de mostre de la Blagoevgrad, să prezinți exponatele noastre. Ne-a invitat întreprinderea înfrățită cu noi. Dar nu mai e cazul!...

Și mi-a făcut semn să plec. Fără să-și ia mâna de la ochi. Asta m-a deprimat în oarecare măsură. Ce m-a indignat, însă, la fost lipsa de decență a merceologului de la al doilea nivel, care-a trâmbițat pe hol, tocmai când ne îndreptam cu toții spre cantină:

— L-ați văzut pe celebrul evadat? Dați fuga, fraților!

Și s-a hlizit prosteste. Ce-aveam eu de-a face cu criminalul de la Sing-Sing?

— Prindeți, urmăriți, arestați! l-a acompaniat alt firoskos.

Spiritualii ăștia!... Bancurile lor ele un gust îndoielnic îmi trezesc mila. Asta nu i-a împiedicat s-o țină așa toată ziua, în loc să comenteze cuviincioși evenimentele sportive ori să-și bea liniștiți cafeaua. Sau mai bine să-și aducă la zi lucrările pe care le tot mută din birou în fișet, să nu se depună praful pe ele „până la sfârșitul lunii, când îi apucă graba. Atunci să-i vezi cum vin să se căciulească la mine, ca să-i ajut. Dar nu mai fac eu fapte bune. Am devenit un dur. Basta!

La sfârșitul programului, o tânără contabilă, de fapt cea mai drăguță fată de la noi, care nici nu se uitase până atunci la mine, mi-a arătat o suspectă bunăvoință:

— N-aș vrea să mă înțelegeți greșit... V-ar deranja dacă vă rog să mă însoțiți o bucată de drum?

Bineînțeles că nu mă deranjează. Abia așteptam să fiu solicitat. E vocația mea. Încep să-mi recapăt încrederea în mine.

Aflu că fata se teme de niște derbedei care, se zice, ar bântui seara prin locurile mai puțin frecventate. Și cum ea locuiește într-un cartier nou, iar blocul abia a fost dat în folosință, locatarii încă nu se cunosc între ei. Nu știi la cine să faci apel în caz de forță majoră. Circulă pe-acolo tot felul de indivizi dubioși. Șantierul e atât de aproape...

Iau act cu oarecare mâhnire de faptul că nu farmecul meu irezistibil a determinat-o să recurgă la serviciile mele. Asta nu înseamnă că nu voi juca până la capăt rolul de cavaler al cauzelor drepte.

Ajungem la capătul liniei de autobuz și o pornim pe jos, printre blocuri. În sezonul ăsta se înserează devreme. Pe stânga e o văgăună unde se va face, nu peste mult timp, un parc cu lac. Deocamdată acolo se aruncă cimentul degradat, geamurile sparte, sârma și, în general, cam tot ce se distruge și se risipește la construcția locuințelor, că doar se face pe cheltuiala locatarilor, nu a meșterilor.

Dinspre viitorul parc, apar doi indivizi, care se îndreaptă spre noi.

— La revedere! zice unul. De aici o conducem noi pe domnișoara!

Contabila se strânge lângă mine, tremurând.

Îmi scot bascul de pe cap, mi-l pun în buzunar și mă proțăpesc sfidător în fața tinerilor.

— Vedeți-vă, măi, de treabă! mă răstesc eu cu vocea îngroșată de o emoție cumplită.

Cei doi se privesc cu gura căscată. Eu apăs și mai mult pedala.

— Uitați-vă bine la mine! Și nu mă supărați! Faceți loc, hai... le ordon și culmea e că cei doi viteji se retrag bombănind.

Ca să vezi ! Chiar oi fi având eu mutră de evadat? Mi s-au muiat genunchii de atâta curaj. Cere efort, nu glumă!

O conduc pe tânăra mea colegă până la scara blocului unde locuiește și mă invită la o cafea. Eu însă am nevoie de aer rece, să-mi revin după fapta de vitejie comisă vrând-nevrând. N-aș refuza, însă, dar când aflu că locuiește cu maică-sa, care e cardiacă, prefer s-o scutesc de emoții puternice. Pe huligani am dreptul să-i bag în sperieți, nu și pe doamnele în vârstă.

Acasă mă bucur de o primire glacială. Întârzierea mea nu e primită câtuși de puțin cu înțelegere.

— Credeam că ți-au încredințat rolul principal în filmul cu delincventul acela... care trebuie reeducat! mă ironizează soția mea. Tocmai caută un interpret; n-ai citit în ziar interviul cu regizorul Nu știu-cumâl-cheamă?...

Mormăi ceva din care s-ar putea deduce că n-am avut timp să citesc presa, în timp ce mă servesc singur cu mâncarea gata sleită. Încercarea de a-mi justifica întoarcerea la o oră ceva mai târzie decât de obicei nu stârnește niciun entuziasm în casa mea. Am observat de altfel că așa se întâmplă în toate romanele: cauzele nobile nu câștigă aderenți chiar atât de ușor cum s-ar crede.

Noaptea, subconștientul, care nu doarme, îmi oferea un ajutor binevenit, sub forma unui vis ușor de tălmăcit.

...Pe o scenă, ca la parada modei, defilează cetățeni onorabili cu zâmbete stas și frizuri elegante. Spectatorii, persoane respectabile, cu chelii lustruite bine, aplaudă frenetic la fiecare apariție. În final, o domnișoară fermecătoare — leit contabilă cea tânără — instalează pe scenă un calapod, pe care așază demonstrativ o perucă de culoare castanie, pocnește din deget și să vezi drăcie!... Mi-am pierdut de tot capul!" suspină peruca și mă privește implorator. Am reținut sugestia și mă trezesc iluminat ca Brahmaputra.

Astăzi merg la peruchier. Colegul meu, Zuluf, cu care m-am consultat, mi-a spus că știe el unul de milioane. Perucherie nu mai

are taine pentru el. Pur și simplu te face ca nou... A salvat multe reputații. De pildă, solistul cutare... Ceea ce aud e de-a dreptul senzational. N-aș fi bănuir niciodată. Dacă stau să mă gândesc, cred că sunt destui pe care i-aș suspecta de perucă. S-aude că până și Napoleon!... „Te face ca pe Simon Templar, dacă vrei!”, mă asigur a Zuluf. Ideea cu Simon Templar nu prea îmi surâde. Mai bine să mă ajute să arăt ca mine însumi. „Atunci adu și tu o fotografic de când aveai păr pe cap, ca oamenii!”, mi-a spus Zuluf și m-am conformat. Am în buzunar o fotografie de când eram chipeș și fără probleme.

Ne învoim amândoi pentru două ore și ieșim în oraș — direcției peruchier. În drum, Zuluf propune să ne abatem numai pentru două minute pe la berărie. „Luăm una mică, la botu’ calului, că avem treabă!... Ne mai încălzim nițel... Și, la urma urmei, nu-și face om’ în fiecare zi perucă!”

Tonsura mea atrage privirile ca un magnet. M-am convins de asta la ieșire, când un tovarăș în civil m-a rugat să mă legitimez, apoi m-a invitat pentru verificări, la secție. Au mai fost culeși câțiva, așa încât am o companie plăcută în ARO-ul albastru care ne transportă.

— Când ai ieșit, șefule? îmi suflă un dampf de rom vecinul din stânga, unul negricios bine.

Îmi iau o mutră firoasă și fac semn cu degetul în dreptul gurii.

— Închide gura! vorbim pe urmă... nu aici!

Clipește din ochi cu înțeleș și se conformează. Dac-o mai țin mult așa, intru în lumea interlopă fără probleme. Probabil că așa începe decăderea. Brrr !

Pe coridorul secției, ne ciocnim de o cucoană vârstnică, scundă, tunsă tinerește și etalând o mustăcioară în Furculiță. Cum dă cu ochii de mine, țipă ca din gură de șarpe:

— Tovarășe locotenent! Asta e criminalul!

Și-mi trage una în cap, prin surprindere, cu ditamai geanta, mare cât un sac de voiaj. Norocul meu că intervine un plutonier masiv, iar lovitura îl nimerește pe nevinovatul negricios. Plutonierul o trage pe nebună deoparte, muierea vociferează, probabil nemulțumită că nu i-a reușit cnocautul, și amenință că va. Reclama mai sus.

După ce mi se verifică actele cu atenție, iar versiunea mea. Este confirmată prin telefon de șeful serviciului personal (mă prevenise el. Că voi avea încurcături...), locotenentul îmi spune:

— Sunteți în regulă)... Dar mai avem de! lămurit ceva!

Și scoate din sertar o coală scrisă cu litere lăbărțate și nervoase...

— Cetățeanca de care v-ați ciocnit pe hol a depus o reclamație...

Un individ dubios, susținea dânsa; probabil eliberat în urma recentei amnistii, i-a terorizat copilul, provocându-i o serioasă depresiune nervoasă. Spune că v-a recunoscut după descrierea făcută de fiul ei. Ia te uită ce repede merg lucrurile! Deși situația mea e destul de încurcată, nu mă pot abține să nu râd. Încep să-mi dau seama despre ce e vorba în realitate.

— „Copilul” — zice dumneaei? E un haidamac! Pun pariu că trăiește din pensia maică-sii și că nici nu-și închipuie cucoana cu ce se ocupă pruncul — și cu cine umblă... Când spune că s-a petrecut actul „terrorist”?...

— Ieri spre seară, — în cartierul cel nou, de lângă șantierul...

Sunt edificat. Îi povestesc pe scurt pățania.

— Mda!... Va trebui să dați o declarație completă și dv., și tovarășa contabilă... între noi fie vorba, noi îi cam știm pe cei doi tineri. Erau în atenția noastră, dar n-aveam nimic concret împotriva lor. Acum însă...

N-am mai ajuns la peruchier. Peste trei zile am fost doborât de o criză de rinichi, care m-a ținut în spital timp de câteva săptămâni. Apoi am plecat la ape minerale, să-mi văd de sănătate. Când am revenit la domiciliu, nevastă-mea m-a privit cu alți ochi:

— Ei, da! Arăți acceptabil acum! Ca un sportiv! Îmi crescuse părul cu câțiva centimetri.

Obligat astfel să corespund noii impresii pe care o produc, dar și pentru întreținerea sănătății, am adoptat obiceiuri noi. Cel pe care-l vedeți echipat cu un trening, alergând prin parc zilnic, indiferent de starea vremii, petrecut cu priviri lungi de oamenii așezați, sunt eu.

Mă întreb ce voi face peste ani, fiindcă chelia oricum avansează mai iute decât vă închipuiți, fără să întâlnească vreo rezistență. Presimt că voi avea înfățișarea unui înțelept. Cum o să corespund?

Problema e de fapt mult mai complexă. În spital am văzut un medic cu înfățișare tipică de măcelar. Dar era cel mai bun chirurg de acolo. Asta mi-a amintit și de prima mea dragoste, din studenție. Era o fetișcană cu ochi nevinovați și cu gurița bosumflată de copilă neprihănită. Luni în șir, cât am fost prieteni, n-am îndrăznit s-o sărut

decât pe obraz, ca să nu-i întinez aura angelică. Prietenii dezinteresați m-au oprit la timp. Aveam intenții serioase. Dar am fost informat, într-o clipă de luciditate, că minunata făptură era de mult timp metresa unui domn bine situat, social, aflat la vârsta senectuții. Adică putea să-i fie și tată, dar nu cred că postura i-ar fi convenit.

Așa am descoperit eu — formula optimismului: „Ce e scris pe față se citește pe dos” (nu se iau în considerație excepțiile). Cedez dreptul de folosință, dar e bine să nu se abuzeze de ea.

TRATAMENT LA DOMICILIU

Pe lângă atâtea vicii pe care le aveam, aflu acum că mai posed unul, pe care-l ignorasem cu o condamabilă nepăsare: abuzul de medicamente. Cum mi-am dat seama? Pur și simplu citind un articol dintr-o publicație de specialitate. Acolo, un medic, reputat înfieră în cuvinte bine simțite pe cei care evită să fie consultați de către doctori, preferând automedicația cu toate nefastele ei consecințe.

M-am simțit imediat vizat, ca un vechi. Și înrăit reumatic ce sunt. Trebuie să spun în apărarea mea că durerile articulare mă bântuie aproape tot timpul. Fie vară, fie iarnă, că e sezon uscat sau umed, ele își fac datoria cu vârf și îndesat. Respectiv, junghiuri au un caracter cât se poate de imparțial din punct de vedere al atitudinii față de importante schimbări de climat din secolul nostru. E meritul lor, recunosc, dar asta nu mă scutește de chinuri. Lucru curios, băile la diverse stațiuni, care de care mai vestite prin apele lor termale, nu m-au încălzit deloc. Dimpotrivă, mi-au răscolit parcă și mai avan durerile, încât am luat decizia, să renunț la ele. La băi, nu la reumatisme. Acestea nu renunță ele la mine, dovedind un atașament de-a dreptul tiranic față de modesta mea persoană. Într-o asemenea situație, am început să mă tratez la domiciliu, folosind o terapie cât mai simplă: clasică aspirină și romanticul (scuzați termenul !) „Revulsin”, cel cu un miros de 65 HP, în stare să rivalizeze doar cu, Petrosinul”. Desigur că a fost un abuz din partea mea să fac acest lucru fără avizul medicului. Ca să vedeți ce proces de conștiință poate declanșa un articol despre automedicație și riscurile ei pe termen lung.

Pentru a repara cât de cât lucrurile și ca să încep, eventual, o viață nouă, m-am înființat imediat la dispensarul medical. Să avem încredere în doctori, tovarăși de suferință, că doar nu mai suntem în comuna primitivă! Așa cugetam în timpul celor două ore de așteptare. Cam atât a durat, până ce mi-a venit rândul, căci afluența bolnavilor te-ar fi putut face să crezi că jumătate din populație și-a ratat certificatul de sănătate. Noroc că era o simplă impresie !

N-am făcut schimb de opinii cu ceilalți pe tema automedicației, dar am remarcat în treacăt că majoritatea pacienților ieșiți de la consult cu câte-o rețetă scrisă pe ambele fețe aveau un aer cumva triumfător. Îi vedeam grăbindu-se către farmacii, mai ales la știrea că s-a primit marfă proaspătă. Am început să ard de nerăbdare să-mi primesc și eu rețeta. Am fost penultimul. Doctorița, o persoană între două vârste și extrem de blazată, a conversat mai întâi la telefon cu un coleg de breaslă, cerându-i nu știu ce serviciu în contul altui serviciu de care-i reamintea insistent. După vreun sfert de oră, când tratativele s-au încheiat cu succes, s-a ocupat și de mine. Aflând ce mă supăra, s-a interesat de vârsta mea și de bolile din copilărie. Scarlatina, de care uitasem de mult, a afectat-o destul de tare. Cu toată indiferența mea, s-a arătat în continuare nemulțumită.

— Mda... La vârsta dumitale, *noi* considerăm normale asemenea maladii, a conchis dânsa fără drept de apel. (Care „noi”? mă întrebam).

— Bine, dar eu... știți... nici n-am împlinit patruzeci... — am îngăimat, uimit de argument.

— Ești un om norocos dumneata! Alții... — și m-a privit cu subînțeles funebru, peste ochelari, punând mâna cu nădejde pe pix și rețetar.

A scris vreo treisprezece nume de medicamente greu de reținut, având terminații de felul: „psin”, „ozim”, „acin”, „par”, „ital”, „turic”.

— Le iei dumneata pe astea, vezi cum te simți după trei săptămâni, dacă nu... (dacă nu mă simt??!), ai aici o trimitere la policlinică, la specialist... Mai e cineva? Vezi dumneata, te rog! — și mi-a făcut semn că audiența luase sfârșit.

Fuga la farmacie! Lumea se îmbulzea mai rău ca la portocale. După o luptă crâncenă, m-am văzut încărcat cu tot felul de cutiuțe, flacoane, prafuri și tablete.

Nu știu cui dătoriez faptul că nu mi-am ruinat definitiv sănătatea, în acele săptămâni memorabile. Probabil hazardului, care mi-a oferit o șansă. Vreau să spun doar că în tot acest timp am umblat pe jumătate adormit, traversam pe roșu, șoferii mă înjurau ca birjarii, la serviciu mi s-a sugerat că ar fi bine să-mi iau un concediu de refacere a sănătății, eventual să încerc și o cură de dezalcoolizare. Prietenii clătinau compătimator din cap, când îi întâlneam și nu reușeam să-i recunosc, din cauza fenomenului de „vedere dublă” cu care mă pricopsisem. Niște efecte secundare, acolo! Exact cum scria pe prospect. M-am consolatat cu gândul că efectele trec, iar cauzele rămân.

După ce-am încetat tratamentul, am revenit la viață. Și junghiurile la fel. M-am sculat cu noaptea-n cap, ca să prind un bon la reumatolog. A trebuit să aștept însă o după-amiază când se disputa un important meci de fotbal internațional, iar partea bărbătească muncită de artroze preferase să rămână imobilizată în fața televizorului. E o ocazie rară, de care am și profitat imediat.

Mă uitam la sectoarele medicale pentru sexul slab, luate cu asalt de pacienți. Uși blocate de grupuri tăcute, persoane rezemate de pereți, deși băncile nu lipseau; cerberi veghind la respectarea rândului des încălcat. Îți pierdea definitiv chef de a te mai îmbolnăvi vreodată.

Reumatologul s-a dovedit cât se poate de reconfortant.

— Așa ceva are toată lumea. La dumneata e și slaba moștenire ereditară... De-asta se manifestă așa de rebel.

M-a întrebat dacă vreau să fac electroterapie.

— Nu, vă mulțumesc. Nu-mi face bine curentul... Dar cu medicamentele astea ce fac? Eu m-am tratat cu ele conform prescripțiilor...

Și i-am arătat rețeta.

— Aruncă-le la budă! mi-a recomandat el plictisit. Dacă ții neapărat, poți lua aspirine și să faci frecții cu un unguent...

— „Revulsin”. Știu!

— Sunt altele mai noi. Dar dacă-l preferi...

I-am spus că nu e vorba de nicio preferință. Chiar așa lipsit de gust mă considera?

Cu un sentiment de eliberare am aruncat medicamentele rămase și m-am întors la bătrâna, credincioasă și greu încercată aspirină. Mi se părea, într-un fel, că mă învârtisem în jurul cozii.

Ieri dimineață însă, când s-a declarat sezonul hibernal, mi-a înțepenit brusc mijlocul. Era gata să chem „Salvarea”. Dar a intervenit drastic nevastă-mea.

— Lasă, dragă — zice — că te repar eu cu mijloace mai simple. Apelăm la medicina populară.

În secolul nostru — medicină populară? Mijloace băbești? Astea-s concepții retrograde. Așa o fi, dar, neținând cont de scrupulele mele, a încins fierul de călcat și mi l-a plimbat pe șale până m-a readus la stadiul de ființă bipedă, redându-mă aproape integral societății.

De-aceea mă tem să mai citesc pagina medicală. Dacă vreunul, cu argumente solide, științifice, demonstrează pe hârtie ce periculos e abuzul de aparate electrocasnice în terapia la domiciliu? Ar fi în stare să recomande ca absolut necesară consultarea unui specialist de la cooperativa „Prestarea”. Mulțumesc frumos, să încerce cu alții ! Când e cazul, mă restaurez prin metoda descrisă mai înainte. M-am convins că altfel arată omul bine călcat.

II

ȘI TEATRUL E O LUME (SAU VICEVERSA)...

Câți actori, pe scena vieții, care nu joacă niciun rol!... însă ies primii la aplauze.

Istoria nu se repetă decât cu scopul-precis de a se da în spectacol.

Prostului nu-i lipsește mintea, ci, instrucțiunile de folosire...

SCHERZANDO

Regizorul Eudoxiu Pupea s-a însurat. Evenimentul n-ar fi deranjat pe nimeni, fiind cunoscut că se-ntâmplă nenorociri și mai mari. Toată lumea și-ar fi văzut în continuare de treabă, dacă talentatul profesionist al scenei n-ar fi pus o condiție. Cui? Conducerii teatrului, firește!... A cerut ca soața dumnealui să fie adusă din îndepărtata urbe unde activa (e un fel de a spune), aici, lângă el. În caz contrar, ar fi plecat dânsul. Considerând că nu-și poate permite o asemenea pierdere, ce să facă și conducerea? I s-a forțat mâna și a rămas cu ea așa.

Prin transfer, a sosit în teatru înzestrata actriță Vrăbiela Maismer-Ciurea. Își păstrase numele de domnișoară, ca nu cumva să se creeze confuzii. Timp de câteva luni, a interpretat într-o totală clandestinitate roluri „fără vorbe”. Cei nedelicați numesc asta „a face figurație”. Delicata doamnă folosea expresia „două vorbe și-un brânci”, pentru a sugera disprețul său față de cei ce se fereau să-i pună în valoare talentul. Asta n-a împiedicat-o să declare, printre cunoștințele ocazionale, că a venit în provincie (dumneaei locuia în Chitila, având calitatea de navetistă) ca să ridice nivelul artistic al acestui teatru.

Câteva actrițe cu merite deosebite și cu pretenții modeste ar fi ricanat:

— Gloaba aia vorbește de artă teatrală? Mai bine s-ar uita în oglindă și și-ar da palme!... Cu figura ei cabalină alungă spectatorii... Mult s-a mai străduit Eudoxiu până s-o găsească... Pe scenă se mișcă de parcă-ar fi înghițit o mătură și are o dicție de sifon răsuflat...

Nici nu trebuia să ascuți mai mult, pentru că urma o descriere detaliată a calităților respectivei, care-ar fi făcut-o pe Muma Pădurii să moară de invidie. Iar realitatea, martor incoruptibil, nu făcea decât să confirme totul.

Dar dragostea nu vede și n-aude. Soțul o ducea cu sine pretutindeni, ca pe o podoabă rară, desfătându-se îndelung când dulcineea monopoliza conversația. Adică foarte des. Asistența, inclusiv gazdele (dacă se aflau în vreo vizită), schimbau priviri asasine, se călcau semnificativ pe pantofi ori căscau demonstrativ,

dar degeaba. Experta teoretiza fără șir, expunându-și în fraze plate, dar categorice, opiniile despre teatrul european, așa cum îi rămăseseră din perioada când urma Institutul la fără frecvență. Când a ieșit, într-o seară, pentru câteva minute, din „living”, un prieten al regizorului, dând dovadă de curaj bărbătesc ori mai degrabă de temeritate, l-a întrebat:

— Cum dracu’ o suporti pe pisăloaga asta, băi Pupea?! Te știam că ești artist!... Scuză-mă, dar ceva mai nesărat și mai plat nu găseai în lumea largă!...

— Ce să-i fac! Dacă e frumoasă și inteligentă!... a oftat justificându-se regizorul îndrăgostit lulea, după o chibzuință matură ca și consoarta.

A urmat o tăcere jenantă. Noroc cu serialul de la televizor, că a început laț anc!

...Dar mai sunt două luni și se încheie stagiunea. Vine scadența. Asta e tragedia, nu faptul că „Afroditei” i s-a dus buhul. Dacă se încheie stagiunea, expiră și contractul acestei Sarah Bernhardt. Soții sunt în alarmă. Cum să prevină dezastrul? Tot pe căi artistice, desigur. Talentatul Eudoxiu, deținător al „Diplomei de onoare” la Festivalul „Strugurelui” din 197... (Fârțănești-Ghidigeni — „Colocviul solilocviilor”), a procurat o piesă scilpitoare. Numai titlul și face toți banii!... „Broadway, inima mea!” Plină de vervă, situații comice originale și extrem de economicii în ce privește montarea. În rolul principal — tânăra și încântătoarea Gladys — Vrăbiela Maismer-Ciurea, supranumită și „Sperietoarea”. Astfel se rezolvă și dificila problemă a actorilor care nu și-au făcut normele.

Când Eudoxiu anunță distribuția, directorului îi cad ochelarii și se fac cioburi. Omul pare zdrobit sufletește, dar nu zice nimic, ca să nu întrerupă procesul de creație în care a intrat deja regizorul Pupea. De fapt, nu apar obiecții la opțiunea regizorului. Președintele C.O.M. e întrebat ulterior de director:

— Bine, dragă Tigveni, să nu zici măcar tu un cuvânt?... Chiar ești de acord cu distribuirea nevastă-sii în rolul-cheie?!...

— Sunt ! răspunde acela foarte calm. Poate așa o să vadă în sfârșit și tovarășul Pupea cât de... — n-am cuvinte! — ... cum e nevastă-sa de talentată și de frumoasă și cât de inspirată a fost opțiunea lui! Să se lămurească odată!

— Merită să-l sacrificăm așa pe autor? Pe celebrul Ionell Drick, care ține afișul ani în șir pe Sapienței, cu bijuteria asta de piesă?

—!!!...

— Bun! Ești foarte clar!... Ah, să fi dat rolul unei actrițe tinere și frumoase!... se zbugiumă directorul. Crezi că n-aveam cui?

— N-am zis nimic! Sunt de acord!...

— Ce succes ar fi fost!... Dar madam asta, după ce că e... (tăiat de autor n.n.), mai e și... (alt cuvânt tăiat de autor, n.n.).

Dar incidentul s-a consumat, planul de premiere trebuie realizat. Deci piesa se repetă în formațiunea aleasă de regizor. Totuși, timpul trece fără efecte vizibile privind evoluția montării.

„Tehnicul”, un tip deșirat, cu mustață și bărbuță, palid și nervos ca un Don Quijote, răbufnește într-o zi, când i se solicită opinia asupra motivelor care împiedică scoaterea la timp a premierei.

— ... Cum să meargă, dom'le! Doamna Vrăbiela Maismer dă lecții de teoria teatrului celor prezenți la repetiții. Cu asta ne ocupăm de la o vreme. A încercat o dată Mirmidon Stroescu să-i taie macaroana, dar a intervenit foarte ferm regizorul. „Se poate? – zice. Acum o ascultăm pe Vrăbiela Măismer-Ciurea! S-o lăsăm să-și spună părerea!... Continuă, dragă!”... Parcă până atunci mai apucase cineva să scoată vreo vorbă în afară de ea?... Când nu dă lecții, parlamentează la nesfârșit cu bărbat-su pentru toate fleacurile. „Doxi — face ea botic — dar nu e logic să mă duc încolo și pe urmă să mă pui să mă întorc cu fața!”... Aici avea mare dreptate, e și părerea mea. Ori cu fața, ori cu spatele, e la fel de expresivă ca un butuc. Iar maestrul regizor îi dă dreptate. Când începe să se gingășească, mă apucă astenia, deși am văzut destule la viața mea. Azi, ce să mai zic, a atins apogeul. Zice: „Doxi, nu crezi că în scena asta ar trebui să mă urâtesc puțin?”... „Nu, nu, e bine așa!” o asigură el. Am râs ca prostul în batistă, pretextând o tuse. Și uite-așa o s-o țină până trece perioada periculoasă. Nu poți să nu prelungești contractul unei actrițe care joacă rolul principal într-o piesă de succes montată de maestrul Pupea, nu?...”

„Tehnicul” a intuit perfect situația. Cine ar îndrăzni să scoată dintr-un trio pe nevasta dirijorului, care e vioara întâi? Chiar dacă dumneaei e calificată pentru contrabas. Iese, oricum, ceva foarte original și modern. Un fel de „Scherzo pentru două suflete chinuite și un suflător în ciorbă”.

ARTA NAVIGAȚIEI

Ședința Consiliului artistic din teatru se ținea în cabinetul directorului. Discuția era aprinsă, ca și țigările.

— Piesa e sub orice critică! N-are conflict, n-are personaje, n-are situații relevante, n-are... ce să mai vorbim! Își încheie rechizitoriul tânărul regizor Cărpuc. Eu nu pun în scenă orice... Actorii nici nu vor s-audă de așa ceva. Și au dreptate, tovarășe director! auzi colo! „Navigatorii”!... Nu vine niciun câine la un spectacol cu o piesă ca asta.

— Eu aș vrea să aud și părerea referentului literar... rosti pe un ton alb directorul.

Referentul literar se încruntă și rosti dintr-o suflare.

— Într-adevăr, textul e destul de slab.

— Vedeți, tovarăș' director? sări Cărpuc. A citit-o, de altfel, și tovarășu' Domițian. Vă rog să confirmați!...

— Mda, trebuie să recunosc că da... nu ne face servicii textul, zise cu voce mică Domițian, decanul de vârstă al actorilor”.

— Tovarăși dragi, pierdem timpul de pomană! se plânse directorul. Vă implor, să judecați la rece. Piesa a fost introdusă în repertoriu la sugestia lui S., vechiul nostru colaborator. Păi se poate să mai vorbim? Hai să fim lucizi, zău așa! Putem să spunem nu? Atunci și dumnealui poate să ne refuze când cerem câte ceva... Și avem destule de cerut, știți bine! Adică, nici nu le știți dv. Pe toate!... /:

— Iar să facem un compromis? Al câtelea? insinua cu voce alunecoasă, sticlindu-și ochelarii, Elefterie...

— Bine. Nu facem niciun compromis. Veniți cu alte propuneri, acceptă directorul. Ai altceva în vedere, tovarășe Cărpuc?

— Ar fi „Argonauții*...”, o piesă de același autor, dar ceva mai dinamică... mai economicoasă... mai... Am textul acasă. Aș putea scoate ceva din ea.

— De acord. Aduci textul mâine, îl citim și-l multiplicăm repede. Săptămâna viitoare trebuie neapărat, înțelegi, neapărat zic, să începi repetițiile. Iar suntem în urmă cu premierele...

— Tovarășe director, eu cunosc textul acesta, a mai fost pe la noi și nu mi se pare prea departe de celălalt. Dar dacă regizorul crede că poate suplini... – interveni referentul literar.

— Eu nu vorbesc pe deasupra! se consideră jignit Cărpuc. Am spus că voi scoate ceva din acest text și voi scoate.

În trei zile, textul era multiplicat. Aproximativ zece kilograme de hârtie xeroxată, pe care le lua în primire regizorul tehnic. Și repetițiile

începură în devans față de grafic.

Peste trei săptămâni, lectura la masă se împotmolise definitiv. Cărpuc avea mereu câte ceva de revendicat, actorii vociferau pe holuri și la club.

Exact după o lună de la prima lectură, o delegație formată din trei actori și două actrițe din distribuția piesei „Argonauții” îl invită pe director la o nouă dezbatere, în foaierul unde repetau. Concluzia era clară. Toată distribuția (17 persoane) era nemulțumită de piesă în cel mai înalt grad.

— O mizerie!

— Cum e posibil să scrie așa ceva?

— Asta e literatură dramatică?

— Ascultați aici replică!... „... în luminișul răcăcirilor tale se află coliba fericirii mele!...” Cred că e destul, nu?

Regizorul Cărpuc păstra o tăcere diplomatică.

— Stimați colegi! Vă respect, vă înțeleg, dar înțelegeți-mă și. Voi pe mine! Am înlocuito pe prima cu de la mine putere... Cât o mai lungim așa? Gândiți-vă! E tovarășul S. în joc. Nu o putem da la o parte cum avem noi chef!...

— Să vină autorul să joace atunci!

— Să și-o monteze singur, cil familia !

— Ce suntem noi aici? Artiști sau...?

Hotărât lucru, curentul de opinie era spontan, dar foarte puternic. Cărpuc păstra în continuare neutralitatea.

— Tovarășu' director, poate nu știți că autorul a fost coleg cu tov. S... Așa a apărut acest surogat la noi... dădu el explicații, în momentul când tăcerea devenise prea apăsătoare. Cărpuc dădea lămuriri competente, fiindcă tocmai venise din capitală și studiasse terenul.

— Măi tovarăși! Poate nu vă dați seama!... S-o luăm altfel atunci! De ce v-a trebuit atâta timp până să vă lămuriți? Ce, era scrisă în sanscrită? A doua problemă presupunând prin absurd că renunțăm la ea, cu ce-o înlocuim?

Directorul îi privi cu asprime pe fiecare;

— A trebuit să vedem cum sună la lectură...

— Am încercat s-o punem pe picioare și asta a cerut timp!...

Actorii aveau justificări care de care mai temeinice. Cărpuc ceru liniște.

— Eu zic așa: de ce să ne impună alții texte slabe și să nu le alegem noi? Dacă tot trebuie să punem o piesă pentru tineretși repede — atunci avem la îndemână un text realmente valoros și foarte ușor de pus în scenă. În douăzeci de repetiții eu dau gata spectacolul.

Directorul îl măsură cu ochi de sfinx.

— Eu i-am sugerat tovarășului Cărpuc! vorbi alene Elefterie, scăpărând din ochelari. Dramatizez acum „Toate pânzele sus”. Am dat gata trei sferturi din carte...

— Destul! Treaba voastră! Eu nu vreau să mai știu nimic. Peste o lună, să iasă spectacolul pentru tineret! Altminteri, vă ard la norme de nu vă vedeți ! Răspunderea o porți dumneata, tovarășe Cărpuc.

Cu acest avertisment, directorul se retrase, lăsând în urmă o undă de răceală. A doua zi se internă în spital din cauza epuizării nervoase.

Până la sfârșitul stagiunii, echipa de actori de sub conducerea expertă a lui Cărpuc repetă cu ușile închise. Când și când, se zvonea pe la club că repetă în draci „Olandezul zburător”. Ba nu, că pe-asla au abandonat-o! Se știa din sui să sigură că au pus mâna pe „Al 9-lea val”. Alții, mult mai bine informați, își dădeau cuvântul de onoare că e vorba despre „Corabia nebunilor”. În fine, până și portarul auzise de la pompierul de serviciu la scenă că se montează, nici mai mult nici mai puțin, „Submarinul galben”.

În oraș, curiozitatea era atârșată la maximum. Publicul, care între timp umplea sala când se juca „O scrisoare pierdută” sau „Azilul de noapte”, întreba plin de nerăbdare când va ieși spectacolul acela eveniment — „20.000 de leghe sub mări”. Cărpuc și echipa lui tăceau mâlc, zâmbind enigmatic.

A venit stagiunea estivală. Regizorul Cărpuc și interpreții săi au plecat la mare, cu un alt spectacol, urmând să continue acolo repetițiile la misterioasa piesă. Cărpuc lăsase o notă explicativă la secretariat. După cum reieșea din document, titlul spectacolului proiectat era „Marea cu sarea”.

TEST DE FIDELITATE

— Să nu mai vii în audiență iar, că dau dispoziție să nu te mai lase să intri! Dar ce-ți închipui, to'ar'șu, că n-am alte treburi mai importante? Să te-nveți minte, altă dată să nu mai fi impertinent cu un cadru de conducere!...

Directorul Lacherdopol era cam peltic și vorbea cu gura strâmbată într-o parte, a scârbă permanentă.

— Bine, domnule! Da să știi că director ești aici, nu și pe stradă. Și s-ar putea să ne mai întâlnim... îl avertiză artistul plastic Butură, care fusese concediat în urmă cu o săptămână din cauza unei întârzieri. Programul de lucru în teatru era foarte strict. Ora începerii era sfântă.

— Mă ameninți? Pe mine?! se făcu vânăt de mânie directorul. Tovarășa Marilena, mâncata ești martoră... ca să n-avem vorbe! Eu îl dau, pe mâna miliției... Poarta! Poarta!... strigă el.

Butură ieși trântind ușa cu toată puterea. O bucată de tencuială căzu, cu oarecare întârziere, pe chelia lui Lacherdopol.

— Unde umblă portarul ăla? zbieră el.

Portarul sosi gâfâind.

— Să trăit*!... Am fost după apă minerală, cum ați dat dispoziție.

— Te dau afară ! Să fii aici când te chem cu!... răcni Lacherdopol. Vă faceți de cap. Da' unde vă treziți?!

Neștiind despre ce ora vorba, dar cunoscând toanele directorului căruia-i cășuna din senin pe te miri cine, majoritatea celor aflați în zona furtunii se făcură nevăzuți. Alții, surprinși în secretariat, se crispară sau luară o mutră cuvios indignată de impertinența individului care-l enervase pe director.

— Nu vă supărați, tovarășii director, că-l aranjăm noi! Un terchea-berchea! luă imediat atitudine contabilul-șef cu derogare.

Șefa serviciului personal se consideră datoare să participe și ea la indignarea sacră.

— Și poate așa șeva? Da și obraznic îi dumnealui!... Niși cașul de la guri nu i-o căzut și discuți de la egal la egal cu...

Regizorul Epuran clătina muștrător din cap. Mai mult nu se simțea în stare să facă.

— Tovarăși, v-o spun deschis că nu mai tolerez!... Cine l-a angajat pe ăsta? Tovarășa Fultuc — se răsuci el brusc înspre șefa serviciului personal — cine ni l-a băgat pe gât?

— Vai di mini, tovarăș' director, ați uitat? Chiar dumneavoastră, ați zis că trebui să-l primim... zise cu voce sfioasă tovarășa Fultuc, zdrahon de femeie cu început de mustață și glas de bariton.

— Dar voi de ce nu mi-ați atras atenția?... Doar sunteți intelectuali, nu? pufni sastisit Lacherdopol și intra măreț în cabinetul său.

Peste treizeci de secunde, tocmai când cei bruftuluiți respirau ușurați, zbârnâi soneria strivită cu brutalitate.

Secretara sări de la mașina de scris și întredeschise ușa cabinetului.

— Ați sunat?

— Apă minerală! se auzi dinăuntru o voce foarte nervoasă. Și convoacă-mi-i pe toți din C.O.M. pentru mâine la ora șapte treizeci... Ai zis ceva?... Să se scoale mai de dimineață și dumnealor!

O plasatoare tânără și cam fâșneată sosi cu paharul cu apă minerală pe tavă, pășind de parcă ducea agheasmă. Când ieși din cabinet, avea un obraz mai îmbujorat decât celălalt, iar halatul crem ușor șifonat.

Directorul nu prea avea somn. Umbla ca liliecii. Pe la șase dimineața apărea la teatru, terorizându-i pe portari, nemulțumit că restul lumii nu suferea de insomnie și venea la serviciu conform programului, nu odată cu el.

Calitatea sa cea mai cunoscută era ușurința uimitoare cu care-și însușea ideile subalternilor, dându-le drept ale lui și împăunându-se ori de câte ori se realiza un spectacol festiv lăudat de forurile locale, încasări mari cu o „șușă” sau obținerea aprobării pentru un turneu în străinătate, la care el era din oficiu delegat ca șef de grup.

— V-am spus eu că așa dăm lovitura? Dar n-am pe cine să mă bazez! Degeaba mă zbat cu voi! Tot eu să vă scot la mal... Păi să-l fi văzut, to arși, pe to ar ș' Gogonea ce i-a plăcut finalul ăla, cu tot ansamblul!...

Și se scărpină încântat sub gușă. Scărpinatul devenise un semn al mulțumirii de sine greu de exprimat altfel.

Firește, când ideile sale prinse din zbor, pe la vreo anticameră, se potriveau ca nuca-n perete, acestea erau atribuite fără doar și poate sfătuitoarelor din jur (de fapt niște simpli delatori, dornici să-și asigure locșorul călduț de sub aripa personalității directoriale). Sfetnicii își prindeau porția fără să crâcnească, siguri fiind că, după ce-i va

bălăcări în voie, Lacherdopol va asculta cu atenție ce i se susură la ureche despre „principalul vinovat”, care, nu se știe cum, dar se dovedea a fi exact un angajat mai nou, naiv, încredințat că nu e cazul să-l jignească pe șef” aducându-i țigări străine, whisky sau vreo jumătate de porc proaspăt, bun de transportat direct la reședința din capitală a aceluia.

Ziua de lucru a lui Lacherdopol continuă în aceeași notă. Mai întâi chemă la ordine o actriță care se plângea că rolul prea mic, refuzat de Panaitescu, îi fusese dat ei, când la început fusese vorba că...

— Nu se poate schimba nimic! Dacă regizorul a hotărât așa! argumentă Lacherdopol.

— Aha, nu se poate? se supără actrița. Dar când te țineai după mine... Direct la Județ mă duc ! Dau totul pe față!...

Și plecă să scrie o reclamație despre ținuta morală a directorului.

— O înlocuiești imediat p-asta! îi ordonă Lacherdopol regizorului Epuran.

— Bine, tovarășu' director, dar concepția regi...

— Ia să mai terminăm cu obiceiurile astea! Ce, ai și dumneata păreri artistice? Exprimă-le acasă, nu aici!

Sâmbăta se întâmpla totdeauna așa. Era cea mai afurisită zi. Tot ce nu se rezolvase în cursul săptămânii se cerea rezolvat acum, în câteva ore.

Mai era și problema gingașă a aprovizionării, care nu suferea amânare.

— To'ar'șa Marilena! Cheamă-l urgent la mine pe Mirișteanu! Pe unde umblă?!

Mirișteanu apăru pe la ora prânzului, radios.

— Ei? Ai rezolvat? Sau te-ai plimbat ca vodă prin lobodă, iar eu te plătesc să muncești...

— Cum să nu, tovarășu' director! Să trăiț! Se poate? Am găsit proaspătă, de vițel!...

— Cât?

— Trei!... Și treizeci de ouă. Am luat și pâine, direct de la...

— De apă minerală ai uitat, precis!

— Cum o să uit? Râdeți de mine, tovarăș' director!...

Mirișteanu se simțea rănit în amorul propriu. El, care-i știa atât de bine obiceiurile, să uite că Lacherdopol ducea la București, o dată la

două săptămâni, până și lăzi cu apă minerală.

Sună telefonul.

— Alo, da? Eu, cine să fie, că nu m-au schimbat! râse Lacherdopol. Știu eu cine? Așa ar vrea unii... Ai auzit și 'mneata zvonuri? A, da, sigur, dacă tot ești în oraș, treci pe la mine.

Îl concedie pe Mirișteanu, dându-i sarcină să procure urgent un microbuz — de la ICRA, de la T.A.P.L., de unde s-o putea — cu care să transporte alimentele și prețioasa-i persoană în capitală.

— To'ar'șa Marilena, vezi că o să vină Adam — dramaturgul; spune la poartă să-i dea drumul și-l trimiți la mine. Și să nu ne deranjeze nimeni. Bine?

Dramaturgul, de profesie chirurg, se hotărâse să debuteze la teatrul condus de Lacherdopol. Își luase în prealabil informațiile necesare și i se spusese că „merge”.

Venii cu o sacoșă mare, burdușită, pe care scria „Rothman's, International, Luxury length — First in the world”, ca să se vadă că e de proveniență străină.

Audiența nu dură mai mult de zece minute. La plecare, chirurgul parcă plutea de fericire, iar directorul îl conduse amabil (lucru de necrezut) până la parcare. De atâta bucurie, medicul-chirurg își uitase sarsanaua în cabinet, dar nimeni nu s-a formalizat pentru atâta lucru.

Mirișteanu, gâfâind de zel, băgă capul pe ușă ca să raporteze devotat:

— S-a făcut, tovarășu' director! Microbuzu' așteaptă în față. Ni l-a împrumutat T.A.P.L.-ul, dar a zis directorul adjunct că e ultima dată când...

— Dar ce-și închipuie el, că eu discut la nivel de adjunct?!... Microbuzu' s-aștepte!

Și plecă la masă împreună cu contabilul-șef, înconjurat de o liotă întreagă de subalterni dornici să se afle în ochii șefului și să profite de eventuala bună dispoziție a acestuia. Fiecare era făcut cu ou și cu oțet de Lacherdopol — asta era distracția lui preferată —, iar ceilalți se prăpădeau de râs la săgețile otrăvite, de care nu scăpa nimeni. Avea un haz nebun!

Se întunecase de-a binelea când Lacherdopol, însoțit de omul său de încredere — un actor navetist, și de regizorul Epuran, se instalează

comod în microbuz și dădu șoferului dispoziție să pornească la drum.

Nu se știe bine cauza accidentului. Se spune că șoferului i-a fost distrasă atenția exact în momentul când se apropiau de un TIR staționat regulamentar pe marginea autostrăzii.

Microbuzul s-a năpustit cu șaptezeci de kilometri pe oră asupra mamutului de metal și abia în ultima fracțiune de secundă șoferul a perceput obstacolul, evitând o lovitură în plin. Microbuzul s-a făcut armonică, iar pasagerii și șoferul s-au trezit la spital. Bilanțul nu era prea vesel: șoferul — comoție cerebrală și fracturi de clavicule, actorul — trei coaste fracturate, Epuran — un picior rupt în două locuri, iar Lacherdopol acuza insuportabile dureri în stern și o lovitură în zona frontală.

Gurile rele din instituție pretindeau că directorul se vaită cel mai tare, deși a scăpat cel mai ieftin.

— Normal ! Dacă e din gelatină... insinuau alții.

Voia bună domnea în teatru. Se lucra cu spor, artiștii și neartiștii respirau ușurați, nimeni nu se mai crispa, iar spectacolele cunoscuseră un neașteptat spor de calitate.

Deși zăcea lat, directorul ceruse să i se prezinte zilnic raportul, ca nu cumva să scape frânele din mână. S-a observat că nu-l bucura deloc vestea bunului mers al producției artistice, atâta timp cât lipsea el. Asta-i știrbea importanța. Adjunctul și contabilul-șef erau mereu luați în răspăr. Cei doi ascultau spășiți, făcându-și cu ochiul, când îl ajutau să se întoarcă pe partea cealaltă, după ce se sătura să-i ocărăască.

Popasul acesta forțat la spital nu putea să rămână nefolositor de o minte iscoditoare. Lacherdopol transformă perioada respectivă într-un test al devotamentului și al trăinicieii „relațiilor” pe care le avea. Un test de fidelitate.

În fiecare zi, se perindau grupuri-grupuri de slujbași fideli, chipurile, ferindu-se unii de alții, aducând care un borcănel cu miere, care o sticlă cu țuică, bineînțeles apă minerală sau „pepsi-cola”, iar cei mai mulți difuzând doar ultima bârfă din târg. Veniră simandicoși, diverși prieteni cu funcții de răspundere în cooperarea meșteșugărească și de consum, de la Comerț, de la Casa de

cultură, ba chiar și un vicepreședinte de la Consiliul popular municipal.

Dar Lacherdopol, deși mima bucuria revederii cu prietenii, suferea în taină. Nimeni de la ziar nu-i călcase pragul salonului, nicio persoană cât de cât oficială nu venise să-l vadă la patul de suferință și să-l îmbărbăteze. Cum să te vindecii în aceste condiții? Era neconsolat.

Îi parvenise chiar știrea că primarul, un om dintr-o bucată, auzind de accident, se mirase și „Dar ce căuta tovarășul director Lacherdopol la ora aceea pe autostradă cu microbuzul T.A.P.L.-ului?”

În locul unui cuvânt de mângâiere, asemenea aluzii privind folosirea în scopuri personale a bunurilor obștești!

Cum să nu sufere? Cum să nu simtă că moralul i se clatină?

Directorul de gelatină era totuși un om tare. Ca s-o dovedească, și-a biruit pe loc slăbiciunea și a decis că nu mai e cazul să joace teatru la spital. Ar fi fost pierdere de vreme și de prestigiu. Altminteri, testul de fidelitate ar putea avea cine știe ce urmări surprinzătoare și mai ales foarte neplăcute.

Cinci ești în groapă, ce rost mai are să cercetezi la ce adâncime te afli? Cam așa gândea, cât se poate de lucid, Lacherdopol. Deci i-a lăsat pe ceilalți accidentați să zacă în continuare, iar dumnealui și-a cerut externarea în cât mai scurt timp, deoarece durerile din stern cedaseră peste noapte, iar zgârieturile de pe față mai erau vizibile doar în măsura în care puteau trezi o puternică impresie sufletelor slabe, tăind totodată elanul răuvoitorilor.

„Vinerea scârboasă” a fost numită ziua întoarcerii lui Lacherdopol în instituția care-și vedea liniștită de treabă, ca o oază nebănuind simunul ce-o amenința.

Și-a făcut o intrare memorabilă.

Șeful atelierelor l-a adus cu mașina personală până la „Intrare actori”, l-a ajutat să coboare, iar Lacherdopol, cu grație de cabotin, a mers șontâc șontâc, sprijinindu-se de umărul acestuia (deși toți știau că nu are nicio rană la picior), purtând pe frunte un imens și inutil platură, ca o medalie de merit.

Lacherdopol trecu în revistă pe cei ieșiți să-l întâmpine, așezați de-a lungul coridorului, până la cabinetul directorial, arborând fiecare,

după puteri, o expresie fericit emoționată-compătimitoare, pe când îi urau bun-venit.

Lăutarii îi cântau ca unui ginere care a descoperit că mireasa n-a fost fecioară.

Lacherdopol pătrunse în cabinet, se lăsă pe fotoliu și rămase așa, meditănd. Când lăutarii își epuizară repertoriul, îi expedie cu un gest imperial și ceru să vină la el administratorul.

— Mneata ce credeai, c-am murit? – zbieră el. Așa-ți închipuiai? Te-ai grăbit, to ar şu!... Ce e mizeria aia pe holuri? Îngrijitoarele cu ce s-au ocupat până acum? Să-ți cauți serviciu-n altă parte! Îți dau transferul!

Administratorul ieși de-a-ndărătelea, buimăcit. Lacherdopol înregistrează cu satisfacție efectul.

— Schimbați repede carpeta de pe hol! le șopti administratorul foarte alarmat îngrijitoarelor strânse în jurul lui.

— Bine, dar abia am pus-o! E curații lună! protestară ele.

— Ce dacă! Faceți cum v-am spus, altfel...

Femeile se puseră în mișcare. Una promise că dă acatiste.

Altcineva fu chemat la camera de tortură de unde se auziră alte răcnete. Se părea că Lacherdopol își primenește vocea.

Spiritele se agitară, noi certuri izbucniră. Favoriții lui Lacherdopol, până atunci în expectativă, ridicau iarăși capul.

Lucrurile reîntrau în normal.

O comisie de anchetă, care a picat ca un trăsnet din senin, l-a găsit pe Lacherdopol cu spatele „neacoperit”.

Pentru încălcarea legalității socialiste, pentru abuzuri grosolane ș.a.m.d., într-o adunare generală extraordinară a fost destituit din funcție.

Cine crede că Lacherdopol s-a dat la fund pentru totdeauna se înșală amarnic. După trei luni a reapărut în celălalt capăt al țării, la un teatru mai tânăr, ca să-l pună pe picioare 1, cum se lăuda el.

„E un tovarăș cu experiență ! Nu se poate să-l dăm așa la o parte!” a declarat o persoană care-l sprijinise din umbră. Și prețioasa experiență a lui Lacherdopol a început să se exercite și în acea, parte a țării, introducând obiceiuri noi, în fața cărora autohtonii se scărpinau în cap și înjurau în graiul lor aspru, cu expresii colorate. Și de neînțeles pentru balcanicul Lacherdopol...

— Un astfel de individ nu există în zilele noastre! E o ficțiune! a afirmat asistentul lui Epuran, când i s-a povestit câte ceva despre perioada domniei acestuia.

Și într-adevăr, are dreptate... Lacherdopol nu există decât în aceste pagini...

III

(D)EFECTE SCENICE

*Mulți calcă în străchini, dar nu în aceleași.
Viața e un joc de noroc. Altminteri cum ne-am mai
câștiga noi
existența unii de la alții?
Lăsat în voia spartei, destinul poate apoi un sfârșit fatal.*

DEZGHEȚUL

Zăpada nu părea să fi fost cuprinsă în calculele organelor de resort. „Cine-a mai pomenit zăpadă iarna?” se citea pe fața roșie de jignire a președintelui Comisiei de intervenție pentru deblocarea căilor de comunicație orășenești. Considerând, pe bună dreptate, comportarea elementelor naturii cu totul neelegantă, domnia-sa a așteptat întâi să vadă cum acționează inamicul. Ce are el de gând. Ca să știe de unde să-l apuce, la o adică. Ninge serios, nu ninge? E un pospai, așa, o simplă provocare — s-au mai văzut cazuri —, ori e înzăpezire în toată regula? Meditând astfel vreo trei zile, a văzut că nămeții cresc și — ciudat lucru — circulația e tot mai îngreunată, până când încetează cu desăvârșire. Doar câte-un pieton mai îndi azneț se încumeta să traverseze strada pe roșu, din plăcerea pură de a încălca nestingherit legile de circulație pe drumurile publice.

În a patra zi, mai precis după ce afurisita de ninsoare neprevăzută în plan s-a oprit (nu se știe pentru câtă vreme), tovarășul Gândită — așa se numea președintele comisiei respective — a ieșit să cerceteze fenomenul. Să adopte măsuri urgente și energice. Să combată. Să... „Brr! Ce frig al naibii!... — a fost prima sa reacție. Și-a

frecat viguros nasul și a înotat cu bravură până la strada principală. O întindere aproape imaculată de nea, dacă nu punem la socoteală tractorul ăla care târa un plug, deschizând pârtie de dimineață. „Uite cum strică ăsta frumusețe de peisaj hibernal ! gândi fără voia lui tovarășul Gândită. Îl sancționez! Prostul naibii!... Ba nu! Dimpotrivă! Trebuie să-l felicit. Pentru inițiativă... Ba nu, nu e bine nici așa. Îmi pierd autoritatea... Mai bine îi fac observație că a lăsat unele porțiuni denivelate și să-i dea bătaie. Ce, ne jucăm aici?” Și-i traduse prin gesturi elocvente tractoristului indicațiile de rigoare.

Își continuă inspecția mai liniștit. „Se îndreaptă lucrurile de la sine!... N-are rost să ne alarmăm degeaba!”

Prin fața magazinelor, a întreprinderilor și instituțiilor, portarii și femeile de serviciu puseseră mâna pe lopeți și curătau trotuarul.

— Ce faci, tovarășu' Gândilă? Unde sunt utilajele? Dumneata cu ce te ocupi? Nu vezi ce se întâmplă? Ce-aștepți? se trezi luat din scurt de un tovarăș de la Municipalitate.

— Acționăm, tovarășu', acționăm! Ne confruntăm cu greutatea!... Motoarele pornesc greu pe frig, avem dificultăți cu combustibilul... Începu să se justifice.

— Vi s-a pus la dispoziție tot ce-ați cerut, ați fost preveniți... Până la prânz să fie deblocate toate arterele principale! Clar?

Și tovarășul de la Municipalitate îi întoarse spatele, scurt.

Imatura, perversă, se hotărâse să-i îngreuneze viața lui Gândită. Asta era cât se poate de evident. După ce mobilizase tot ce se poate mobiliza și făcuse apeluri și comunicate urgente, promisese gratificații și sancțiuni, abia reușise să deblocheze arterele orașului.

O lapoviță parșivă și-a ales tocmai momentul acela. ca să-și înceapă opera perfidă. N-a ținut decât o după-amiază. Iar noaptea s-a instalat un ger, de — 30 de grade.

În ziua următoare, populația orașului se împărțea în două tabere: cei care blestemau și cei care se veseleau. Primii erau adulții, ceilalți — copiii în vacanță, bucuroși nespun că pe ghețușul străzilor puteau zbura cu săniile și cu patinele.

„Ne-ar trebui un spărgător de gheață”... — cugeta cu amărăciune tovarășul Gândită, neștiind că așa ceva nu navighează pe uscat. Neavând de unde procura acest utilaj ideal, s-a hotărât să se treacă rapid la spargerea gheții și tratarea ei cu substanțe antiderapante:

nisip, cenușă... „De unde cenușă?” „Mai bine rumeguș!” „Nu, nu se poate!” Rumegușul se folosește la anumite mobile, ce naiba !” Uite-așa, numai probleme !

Făcându-și turul obișnuit, de control, tovarășul Gândită fu martorul unei scene dramatice. În fața restaurantului „La două butoaie”, gheața se păstra intactă, spre deosebire de restul străzii, unde pe alocuri începea să se vadă câte-un petic de asfalt, promițând un mers mai sigur al evenimentelor și al pietonilor. Nu și pe porțiunea neatinsă, care era, totuși, foarte circulată. Erau destul de mulți cei care intrau să se încălzească un pic și ieșeau apoi foarte bine dispuși. De aceea gheața era atât de lustruită acolo, că ți-era mai mare dragul s-o privești. Cine se aventura însă pe ea nu scăpa ușor. Trebuia curaj nemăsurat, nervi de oțel, picioare zdravene și foarte mult noroc.

În ciuda acestui fapt, destul de mulți își luau inima în dinți, ca să scurteze drumul. O clipă de neatenție și victima lua brusc contact cu solul. Un contact dur și cu consecințe nu prea plăcute. Exact un astfel de caz se petrecu chiar în fața lui Gândită. O doamnă respectabilă, în vârstă, călcând șovăielnic, ajunsese până în fața vitrinei, unde zâmbeau oacheș către curioși membrii tarafului condus de maestrul Ridică Mătărău și solista Gigica Mătărău. „Cântă pentru dumneavoastră în fiecare seară...”. Pe câți nu i-a pierdut curiozitatea!... Doamna respectabilă își pierdu dintr-odată echilibrul și, stranie acțiune conjugată a legii gravitației cu neșansa, căzu cu fața înainte. Gheața sună sec și înfundat. Sânge, țipete. Fascinată de priveliște, o tânără care traversa în pas vioi aceeași zonă primejdioasă, o imită, începu să se strângă lume. Tovarășul Gândită își păstră cumpătul și alergă la un telefon să cheme „Salvarea”. Când se întoarse, un grup de cetățeni furioși îl înconjuraseră pe responsabilul restaurantului, scos și el în stradă de zgomot. Acesta, purtând cu eleganță o blăniță de ied și o căciulă de nutrie, răspundea placid celor ce-l apostrofau.

— Responsabil ești, dom'le, dumneata? își sparg capul oamenii, se nenorocesc pe gheață, iar el stă...

— Da' ce! Am făcut eu gheața? ripostă flegmatic responsabilul.

păcală și lăsându-l pe bețiv să se salveze singur de pe banchiză, evoluând încet, dar sigur, în patru labe.

— Să trăiți, tovarășu' Gândită! Nu intrați o clipă? Ne-a sosit ieri un „Sâmburești” de zece ani. E ceva de vis! Vă rog să nu mă refuzați!

— Tovarășu', nu-ncerca să eviți responsabilitatea, cu chestii d-astea! Deszăpezirea nu suferă amânare. Poate nu cunoști prioritățile!...

— Se poate, tovarășu' șef? Am și trimis oamenii ! Într-un minut apar cu târnăcoape, cu tot ce trebuie... îi verificăm pe urmă. Dar mai întâi noi putem discuta înăuntru. De ce să stăm în frig?;

— Verific personal. Dacă e cum spui, s-ar putea să scapi mai ușor. Zici că ai trimis personalul după?

— Cum să nu, cum să nu ! Își cunosc ei atribuțiile !

Responsabilul își făcu-cruce cu limba-n cerul gurii. Superstiție — nesuperstiție, e bine să te asiguri. Nu se știe niciodată cu șefii. De altfel, o croise cam pe-alături. Nici nu știa dacă are în dotare târnăcoape, lopeți, nisip și alte cele, care de care mai obligatorii în caz de înzăpezire. „Trebuie să fie pe la «Punctul contra incendiilor» ceva, cumva... Altminteri și-au găsit nașul cu mine pompierii!”

Și intrară în local, amândoi cam încruntați, ca oamenii cu probleme de mare gravitate și căroră nu le arde de distracție. Afară, însă, situația nu se schimbase. Cetățenii începură să se obișnuiască și să se adapteze la condițiile locale. Ocoleau cu respect locul faimos denumit „Ghețarul de la *Două butoaie*”. Conducerea T.A.P.L. îi arse o amendă usturătoare acelui responsabil pentru dezinteres față de măsurile privind înlăturarea zăpezii și gheții din fața localului.

...Nefericitul Gândită recunoaște acum cu obiectivitate că a fost serios zgâlțâit într-o ședință, cu care prilej a fost și schimbat din muncă. A intrat în cooperatie, dar speră să revină în prim-plan odată cu înființarea „Comisiei permanente pentru evitarea cutremurelor”. Nu se știe cum i-a încolțit în cap ideea asta. Unii zic că ar fi citit o carte despre Japonia, țara seismelor. Alții, că nu e sănătos să citești o singură carte, fiindcă te-apucă scrânteala.

Vinovatul principal rămâne, după părerea lui, responsabilul de la „Două butoaie”. Cu el a început atunci lupta împotriva înghețului și o continuă neabătut până la victoria finală. Muștrări de conștiință are doar când trece prin fața vitrinei de unde-i surâde larg creola Gigica Mătarău. Și intră iar în local, s-o audă cântând numai pentru el „Bulgăraș de gheață rece”. Și să râdă de responsabil, care i se

plânge tocmai lui, că acum, în teiul verii, n-are nici fărâmbă de gheață pentru bere la grădină.

— Fă-ți vara sanie și iarna ghețar! îl sfătuiește el. Phuuu, ce bere caldă!...

VOCAȚIA

Familia Mânzatu are un băiat cu trei rânduri de măsele. Nu se observă decât atunci când zâmbește. Or, cum băiatul e cam mohorât, nu știe toată lumea ce are el în plus, în gură, față de ceilalți. Oricum, ai impresia că tot timpul mestecă pietre, fiindcă scrâșnește de te apucă groaza. Colegii lui de clasă nu-l mai bagă în seamă. I-au găsit porecla potrivită —, Omul cu trei rânduri de dinți” — și gata. Chiar și el răspunde când îl strigă așa. A uitat că-l cheamă Cioculeț. Doar maică-sa îi mai spune pe numele adevărat.

— Cioculeț — îl alintă ea — mai vrei o porție de plăcintă cu mere?

— Două ! arată el prin semne, fiindcă e cu gura plină.

— Nu-l mai răsfăța atâta și nu-l mai îndopa cu dulciuri toată ziua! se supără taică-su. Nu-l vezi că e mai voinic decât mine și a ajuns să-mi poarte hainele și încălțăminte? Și nici n-a terminat opt clase! Ce facem cu el? îl învățăm doar să mănânce? ia să mai poftească și la muncă!...

Așa se supără mai mereu când se întoarce de la serviciu. E zidar și i-ar fi plăcut să-l vadă și pe Cioculeț meseriaș ca el. „Să faci case, școli, magazine... ce, nu e o meserie frumoasă? Păi eu, de când sunt zidar, cred c-am ridicat un oraș întreg, dacă le pun la socoteală pe toate. O clădire ici, una colo, ba blocuri în ultima vreme... Meseria e bună! Chiar dacă nu te îmbogățești, rău n-o duci!”... Așa se gândea Manzatu, dar cam supărat, întrucât nu vedea la fiu-su vreun semn că l-ar ispiti cumva farmecele zidăriei.

— Las că-și găsește ol singur drumu-n viață! făcea maică-sa. Ce tot îți bați tu capul pentru el? Ce, pe tine taică-tu te-a dus de mină la lucru?

— Cum să mă ducă, dac-am fost orfan?... se uita urât la ea, căci îl atinsese într-un punct dureros.

Aici discuția se împotmolea definitiv. Cioculeț clănțănea de câteva ori, zăngănindu-și cele trei rânduri de măsele și dinți, de parc-ar fi

fost șenilele unui tractor uriaș. Mai solicita o porție.

Necazul e că nu de mult fusese surprins pe când mânca pământ din grădina casei. Doctorul care-l consultase nu s-a mirat prea tare. „Așa fac toți adolescenții!... Trăsnăi!... Vârstă critică!...” I-a prescris niște vitamine și fier, ca unuia anemic.

— Cioculeț anemic?!...

Părinților lui nu le venea să creadă așa ceva. Maică-sa a insistat să-i cumpere pilulele, cum a zis doctorul și, cu toată opoziția lui Mânzatu cel bătrân, l-a silit pe Cioculeț să le înghită una câte una, cum făcea cu găinile picnite de boală.

Când Cioculeț a absolvit, cu chiu cu vai, școala generală, și-a pus dantura în funcțiune, răscolind răzoarele de ceapă și rondurile de flori în asemenea hal, încât maică-sa voia să reclame la Consiliul Popular că mistreții s-au înădădit la cartofii ei.

— Care cartofi? Anul ăsta n-ai pus deloc! i-a atras atenția bărbat-su. Absolvent' a făcut isprava asta. Precis! Ascultă-mă pe mine!... Ce, crezi că l-ai vindecat de nărav cu bomboanele de la farmacie?

— Moare, vai de mine! Să-l ducem la spital! s-a tânguit femeia.

— Ași! Ce spital? La muncă! Asta-i trebuie! Nu-l auzi?

Într-adevăr, zăngănitul „șenilelor” se auzea din bucătărie, victorios, anunțând dispariția prematură a prânzului familial în fața elanurilor irezistibile ale lui Cioculeț?

— Gata! Mi-ajunge! De mâine îl iau cu mine pe șantier, să-nvețe zidăria. Măcar să-și plătească mâncarea... la vino-ncoa', băiete! l-a chemat cu voce răgușită de supărare taică-su.

— Să-nveți, mamă, și tu o meserie ca lumea... l-a sfătuit și maică-sa.

— Eu mă fac excavator! i-a anunțat Cioculeț.

— Poți să te faci ce vrei, huma! să fii zidar bun! a fost de acord și capul familiei.

A doua zi l-a luat cu el, dis-de-dimineată să se deprindă cu atmosfera de pe șantier. Poate prinde gust, cine știe... Să dea și el o mână de ajutor, acolo. l-a dat o mistrie, l-a arătat ce și curii și i-a poruncit să stea pe lângă el, c-așa se-nvață meseria. Din ochi.

În pauza de masă, Cioculeț a dispărut. Văzând că nu mai revine, Mânzatu și-a zis că o fi șters-o acasă, mâncău cum îl știa. La un moment dat însă, a văzut că alături, unde se săpa fundația unui nou

bloc se strânseseră muncitorii de pe șantier, ca ia urs S-a dus și el să arunce o privire și ce-a văzut? Excavatorul se blocase și înțepenise cu cupa în pământ, iar Cioculeț își înfigea harnic dantura lui formidabilă în lutul argilos, săpând ca un agregat-minune. Se mișca rapid și spornic, umplându-i de uimire pe cei de pe malul gropii. Mânzatu nu ei: prea surprins. Face pe grozavul, deh!...

— I-a mâncat coliva excavatorului!...

— Încă unul ca ăsta, și Costică excavatoristu' poate să se mute pe macara...

— Mă, copil-minune, mai ai frați ca tine pe-acasă?...

— Taică-tu a fost tractor și maică-ta autogreder, ai?...

Îi strigau de pe margine tot felul de glume, dar se vedea că le luase piuitul la toți. Cioculeț își vodca de treabă și, în scurt timp, termină de săpat porțiunea marcată cu sfoară și-și zăngăni mândru dantura către cei de pe mal. Un fior de groază străbătu mulțimea.

— Mă, să fiu al ciorilor dacă ăsta nu-și încearcă dinții pe noi! șopti unul din spate și toți se traseră prudenți înapoi. Dar tânărul Cioculeț zâmbea vesel și aștepta să fie lăudat pentru performanța lui. Mânzatu îl strigă, dar eroul zilei nu mai auzea nimic. Apăru, nu se știe de unde, chemat de Costică excavatoristul, însuși inginerul-șef. Plictisit de stăruințele lui Costică, șeful se apăra ca de muscă.

— Lasă-mă, tovarășe, nu mă mai bate la cap cu aiurelile astea! Nu pricepi că trebuie s-ajung la ședință? Uite, e deja și-un sfert!... Mai am doar câteva minute...

— Tov. Inginer-șef, e ceva ce nu s-a văzut, zău, să-mi sale ochii! Uite-așa a mușcat din pământ, ca din brânză! Și-are niște dinți, mamă, mamă! Trei rânduri... 1 explica zorit excavatoristul, cu sufletul la gură, gesticulând dezordonat.

— Cu gura, mă? se miră inginerul-șef. Care, ăla de colo? la vino, mă, încoa'! Hai, că n-am timp de pierdut!...

Cioculeț urcă zâmbitor tal uzul. Inginerul-șef îl examinează cu ochi expert și se strâmbă agasat.

— Vă place să le-n Horiți ceva de speriat!

După care dădu să plece. Costică sări iar, jignit.

— Dom inginer-șef, nu știți cum se mărește gura la șarpele boa de înghite și-un vițel? Așa face și ăsta! Ia arată-i tu lui dom inginer-șef ce fel de excavator ești tu ! îl bătu Costică încurajator pe spate, iar

Cioculeț nu așteaptă să fie îndemnat a doua oară. Mușcă din mal și, instantaneu, trei persoane apropiate, printre care și șeful, se trezără că le alunecă pământul de sub picioare. Pe locul unde stătuseră cu o clipă mai înainte se căsca acum ditamai tranșeea, de pe marginea căreia Costică și Cioculeț îi priveau cu o vizibilă expresie de superioritate.

— E! V-ați convins acum, dom inginer-șef? făcu Costică, întinzându-i mâna să-l scoată din șanț.

— Ați înnebunit de tot! bombăni revoltat șeful. Dă-i o salopetă scrântitului ăstuia și lăsați-mă-n pace. Sunt plecat la trust!

Și plecă clătinând din cap foarte supărat, nu se știe pe cine.

— Tov. Inginer, dar eu ce fac cu al meu? îl mai repar sau...? îi strigă din urmă Costică.

— Cheamă mecanicul să-l pună la punct și-l folosești doar când obosește monstrul ăla! îi răspunse din mers șeful, fără să se uite înapoi. Și ai grijă de protecția muncii, că vă mănâncă pușcăria! Asta nu e inovație, să știi! E o...

Restul cuvintelor se pierdură în vânt.

— Să vezi acum ce norme facem noi doi! râse gros Costică și Cioculeț îi zâmbi și el fericit. Maica ta, doamne, când râzi arată-ți dantura în partea ailaltă, mai spre dușmani, că mă faci să nu mai dorm bine la noapte. Măi băiete, tu o să fii agregatul ideul. O să am grijă de tine ca de o mașină din import. Mâncare — cită vrei! Dar să-ți fie clar un lucru! Eu sunt șef, eu te conduc, faci numai ce-ți arăt eu. Mai întâi, aranjăm cu mecanicii să-ți pună o apărătoare de tablă deasupra; de niște bocanci cu plumb facem rost de la scafandri — am cu o cunoștință — pentru stabilitate, las că știu eu! Un acumulator pe umeri, de doisprezece volți, cu câteva becuri, ca să poți lucra și noaptea. Instalație modernă, ce mai! Te fac lux antăia!...

În trei zile, datorită măsurilor de protecție luate, Cioculeț slăbi patru kilograme. În cea de-a patra zi, se prezintă la taică-su, declarându-i ferm că vrea să învețe zidăria.

— Păi pentru asta trebuie timp și răbdare! Nu e ca excavatoria aia a ta! îl privi pieziș Mânzatu-senior. De ce crezi că te-am lăsat? Ca să te-nveți minte, să-ți iasă odată din cap, că om' d-aia e om fiindcă nu e mașină!... Hai, aruncă fiarele alea de pe tine! Mergem la dentist să

te faci om normal. Abia pe urmă te pun la mistrie, coala. Treabă gingașă, ce credeai? Trebuie să ai dantura pusă la punct!...

Cioculeț a priceput imediat. Astfel, s-a ales cu un singur rând de dinți, ca orice om normal, și face progrese, încet, dar sigur, în arta zidăriei. Luna aceasta a depășit planul cu 0,33%.

Excavatoristul Costică Gh. Coață a fost din nou criticat în ședința de grupă sindicală pentru că nu-și întreține utilajul și nu promovează inovațiile tehnice în muncă.

FIARE VECHI

Faptul nud

Cu materiale recuperate, electricianul Apopii Gh. A proiectat și construit singur un generator de curent electric, soluția fiind extrem de originală. Un fel de „perpetuum mobile”, dacă termenul este îngăduit. O drăcie cu niște bile, doi magneți, sârmă de cupru și o balanță fină. Culmea e că funcționa de un an de zile fără cusur — așa afirma autorul invenției — „pe baza gravitației universale”, și producea curent de 220 volți, folosit în casa sus-numitului pentru alimentarea mașinii de spălat, televizorului, radioului, instalației de iluminat și încălzit. Plus frigiderul. Părea o trăsnaie. De aceea i s-a verificat contorul de către cei în drept, existând bănuiala că l-ar fi blocat ca să fure curent. Însă contorul funcționa perfect, când era conectat la rețea. Electricianul însă, nu mai folosea rețeaua și chiar anunțase I.R.E.-ul de acest lucru, dar un birocrat uitase să-l scoată din rândul consumatorilor de curent.

Comentarii

- Ce vrea ăsta cu mașinăria lui artizanală? Premiul Nobel?
- Perpetuum... nobile! Proiect soluționat de un electrician, când atâtea capete luminate n-au izbutit să-l rezolve...
- Habar n-are de fizică! N-are studii! N-are nici utilaj corespunzător. De unde, tam-nisam, geniala descoperire?

— E nebun! Fură el curent, asta e sigur, iar fraierii de la întreprinderea de resort n-au descoperit încă șmecheria. Deși, cinci l-or prinde, o să fie bun de plută !...

— Ca să vezi unde era economia de energie! În două bile și-un magnet! Sau invers!... Fugiți, dom'le, d-aci cu gogorițele!

— La mai terminați cu glumele! Dacă prin absurd invenția o reală, ar putea izbucni un scandal internațional, dacă judec cu bine lucrurile. Știți și voi că problema energiei e azi punctul nevralgic al mapamondului. Și soluția — la Apopii!... Utopie, ce mai!... Dar vă dați seama cum am sări noi în aer dacă totuși...? Se vor întreba unii tovarăși, pe bună dreptate: „Dar voi — adică noi — unde-ați fost puiă acum?” Nu, zău că nu putem lăsa lucrurile așa! Ori e un impostor și trebuie pus la punct, ori... *etc. etc.*...

Măsuri

Înființarea unei comisii de studiere a proiectului Ap. Gh., înainte de a fi sesizate forurile centrale. Rezolvau ea cazului în întreprindere.

Cercetarea așa-ziselor baze științifice ale „invenției”.

Pedepsirea celui vinovat, în caz că „descoperirea” e doar un simplu truc pentru publicitate ieftină.

Raport al comisiei

.....
.....
Proiectul utopic de „perpetuum mobile” tip Apopii Gh. Funcționează deocamdată, clar fără nicio bază științifică, pe un principiu complet necunoscut. Nici Apopii Gh. nu poate explica nimic în acest sens. Mai grav e însă alt aspect al problemei: pe lângă ignorarea celor mai elementare legi ale fizicii, electricianul a *utilizat materiale sustrase ele pe teritoriul uzinei noastre*, cu scopul mărturisit de a-și asigura independența energetică.

Întrucât materialele aveau o pronunțată uzură, fiind încă de la început date la fier vechi, există un iminent pericol de producere a unor accidente cu urmări tragice (*scurtcircuite, incendii etc.*). Deși electricianul neagă acest lucru, motivând că „fiecare element a fost

reconstrucționat de mâna mea”, Apopii Gh. Și-a permis să pună în ciudatul lui mecanism un cuarț de formă hiperboloidică, ale cărui reacții ne sunt necunoscute...

În consecință, propunem recuperarea materialelor de la electricianul Apopii Gh., dezmembrarea “generatorului” și o amendă drastică pentru fapta antisocială comisă, adică furt din avutul obștesc.

Zvonuri

— Electricianul ăla de la noi cică a descoperit o bombă antigravitațională!... Îl păzește cu armata!...

— Ași! Vorbe goale!... A făcut și el un fier de călcat după o schemă nouă din revista „Tehnum” și se dă mare!

— Habar n-aveți de nimic! Nu e vorba de fier de călcat, ci de telefon din ăla cu claviatură !

— De Apopii vorbiți?... Ehe, sunteți în urmă cu informațiile... Păi eu sunt prieten intim cu un’ care-a făcut armata cu el... Zice că a sustras materiale din depozit. Zece micrometre nou-nouțe și niște detectoare de radiații, cu platină încorporată. Acuma e-n cercetări...

— Ce dracu-i trebuia platină? Să-și puie dinții?...

Fragment dintr-un proces-verbal

...față de cele constatate mai sus, se impută tovarășului Apopii Gh. Suma de 1382,25 lei, reprezentând contravaloarea a doi magneți degradați, 10 metri sârmă cupru de 0, 25 mm, o balanță stricată, șase bucăți grafit și șase bile oțel inoxidabil...

Șef comisie ss/indescifrabil

Notă din presă

...Excelentă ideea muncitorului Apopii Gh. De a realiza cu forțe proprii o sursă de curent neconvențională. Dacă invenția sa va fi omologată — și să sperăm că impedimentele pentru obținerea brevetului, de care ne-a vorbit inventatorul, vor fi depășite —, căile sale de aplicare în economie sunt nelimitate. Iată un exemplu de ingeniozitate în valorificarea „aurului cenușiu”! Vom reveni cu amănunte.

Fragment din procesul-verbal al Adunării generale a oamenilor muncii

...Adunarea generală a oamenilor muncii din uzina noastră apreciază în mod superlativ invenția lui Apopii Gh. și recomandă ca generatorul său să fie studiat de specialiști pentru a se putea elabora documentația necesară în vederea intrării sale în producție, după ce va fi brevetat. Adunarea generală recomandă factorilor responsabili să revină asupra hotărârii de a i se imputa lui Apopii Gh. Materialele folosite de el în mod creator și eficient. Totodată, să i se acorde un premiu binemeritat inventatorului, care face cinste uzinei noastre...

Din interviul apărut în presă

Reporterul — Tovarășe Apopii, încercați, probabil, o vie satisfacție acum, când generatorul „A.G”. Și-a croit drum în ciuda unor adversități...

Apopii Gh.— Și asta, desigur. Dar cel mai plăcut moment a fost acela când unii dintre membrii „comisiei” în cauză m-au rugat să intervin pentru a li se livra lor, personal, peste rând, câteva generatoare din primul lot, fabricate de tovarășii mei de muncă, în uzina noastră.

Reporterul — Și dv. Cum ați reacționat?

Apopii Gh.— Le-am spus să mă scuze, dar eu nu mă pricep decât la intervenții pe utilaje electrice...

CONTROL BINE IEȘIT

— A, păi nu se mai poate așa! zise inspectorul-șef Penache.

— Știți, tovarășe inspector-șef, am dori să... zise directorul Fabricii de subproduse și supraproduse.

— Nu vreau să știu nimic! i-o tăie scurt Penache. N-ați respectat nicio normă, niciun indicator sau, mă rog, câte ceva, pe ici, pe colo... În rest, nimic, nimic, nimic! Este, tovarășii?

Membrii comisiei de control, cu figuri severe, împietrite, aprobă:

— Este, to'ă rășu Penache!

— Avem de lucru aici până peste cap. Miroase a imputații grele. Nu vă ascund acest fapt neplăcut...

Tovarășe director, vă rog să ne puneți la dispoziție tot ceea ce e necesar: un birou, toate actele întreprinderii pe ultimii doi ani... în fine, tot ce e necesar. Și acum la muncă!

— La muncă! reluară în cor membrii comisiei, cu un entuziasm moderat.

În biroul rezervat controlului găsiră tot ce era necesar. Masa era plină cu mâncăruri modeste: păstrăv afumat, cașcaval așijderi, smântână proaspătă de la ferma experimentală, niscai mezeluri mai rare, pui de la crescătoria vecină și vinuri din cele pentru export. Țuica era cât se poate de autohtonă. O adusesse contabilul principal. Îi rămăsese de la o cumetrie.

Controlul a zăbovit trei săptămâni pentru a descurca socotelile complicate ale întreprinderii. Dar le-a rezolvat cu strălucire, făcând aprecieri obiective și dând sancțiuni binemeritate. Directorului i s-a imputat suma de șapte sute lei, contabilului-șef la fel. Șefilor de secții și șefului de depozit câte două mii, pentru cheltuieli neeconomice, stocuri supranormative și altele asemenea.

Apoi, membrii comisiei plecară plini de gravitate, salutați cu respect, în ARO-ul întreprinderii, ducând cu ei unele mostre ale produselor locale. Toată lumea oftă ușurată.

— Gata! E-ncheiere de lună! Să nu ieșim cu surplusuri! La muncă! zise directorul.

Și se așezară cu toții la masă. Glumele se încrucișau pe deasupra paharelor pline cu răcoritoare. Toți factorii responsabili din fabrică erau obosiți, dar mulțumiți. A ieșit bine controlul? A ieșit. Atunci de ce să nu sărbătorim evenimentul? Și ciocniră, într-o unanimitate deplină.

— Norocul nostru că și cei de la control sunt oameni, nu? observă filosofic contabilul-șef. Am auzit, dom'le, un zvon îngrozitor: c-o să bage computere la controale din astea...

— Ei, și? Le facem noi program și la computere!... Dacă nu le place, le tăiem curentul și gata! Pe noi ne-nvață ele ce e munca?!...

SOLUȚIA OPTIMĂ

După avansarea ei, m-am dus pe la fosta mea colegă, Mia Priporniceanu. „Restructurată” spre o treaptă superioară, acum va fi având o viziune mai cuprinzătoare asupra problemelor. Mă rog, de sus se vede totdeauna mai bine și mai departe.

Am găsit-o scufundată în niște dosare, pe care făcea sublinieri cu creionul roșu. M-am apropiat pe nesimțite — recunosc, am acest obicei nepotrivit cu bunele maniere — și am întrebat cu un optimism sonor, după ce-am speriat-o puțin:

— Cucu!... (Ea a tresărit)... Sănătoasă, voinică? Și am abordat zâmbetul meu nr. 17, cu cunună.

Mia n-a sărit deloc în sus de bucurie că mă vede. Abia a catadicsit să-și ridice spre mine privirea. Era destul de mohorâtă. A pronunțat din vârful buzelor un „bonjur” sec și rece, urmat de o frază inexpressivă, pe un ton mai jos:

— Vrei să închizi ușa, te rog? Aici e destul de frig și așa.

Mă rog. Mie nu mi se părea deloc frig, dar ce să-i faci! Chestie de temperament. M-am întors cu voie bună și-am închis ușa, apoi m-am hotărât să înviorez atmosfera cu o glumă. Aveam una pregătită de vreo două zile.

— Ați auzit, stimată colegă, unde s-a dus Suta?

— Nu. Care sută?

Hm. Altă dată ne-nțelegeam mult mai ușor, fără-ntrebări de-astea.

— Ei, Suta. Așa vine vorba.

Mia sublinia mai departe, apăsător.

— ... Unde-a mers Mia, merge și Suta!... Pam-pam! Nu-i așa că e bună, am insistat eu și am râs primul, cu bună-cuviință și antren. Dar unde-i râsul de-astăvară?...

— Ce mai e pe la dumneavoastră? Întrebă ca eu oarecare interes, după ce ignoră gluma mea ca pe o rochie demodată.

— Ce să fie? Nimic nou! După cum știi... că doar am lucrat împreună...

— Ei, nu, nu așa! face ea nemulțumită, țuguindu-și copilărește buzele, într-un efort de autoritate eșuat. Cu activitățile cultural-educative se poate face mult mai mult...

— Bine, dar n-am discutat noi de-atâtea ori același lucru și am ajuns la aceeași concluzie? Că mai mult de... Mai ales acum, când trebuie să avem în vedere economiile!...

Parcă i-ar fi bâzâit o muscă pe la urechi. Își flutură pletele acaju și începe să vorbească repede-repede, cu mare însuflețire:

— Nu se mai poate așa! Trebuie făcut ceva deosebit pentru ridicarea nivelului calitativ! Și activitățile practice!... Și gimnastica de înviorare! Și creativitatea!...

Pe un ton mai intim.

— Uite la ce m-am gândit. Cred că e soluția cea mai potrivită. Un bal al bobocilor sau așa ceva, o chermeză în aer liber și un spectacol interpretat chiar de ei... Ce ziceți?

Are un aer visător. Ba. Aș îndrăzni să zic, de iluminată.

— S-ar putea să plouă... – emit eu șovăielnic.

— Ei, nu, nu! Să vorbim serios ! Zău! Dumneavoastră veniți mereu cu...

Hait! Am supărat-o cu gluma mea nesărată, iar acum cu prognoza meteo. Să n-ajungem și la cotele apelor Dunării, că s-a zis cu mine.

— Atunci nu plouă!... mă grăbesc să repar gala.

— Și puteți alege și o regină a balului... continuă transpusă persoana oficială.

— Regină? Nu se mai... și-mi astup gura cu palma, până nu zboară porumbelul.

— Luați-o în serios, zău, tovarăș' Al-ci-bi-a de! mă silabisește foarte severă fosta mea colegă, actualmente for tutelar. Credeam c-a uitat cum mă cheamă. Pe vremuri, ne spuneam pe numele mic. Ehe, când a fost oare asta? în antichitate, după toate probabilitățile.

Acum e autoritate lezată. Să sperăm că nu sunt leziuni grave.

— Și fixați și un preț de intrare, ca să rezolvăm și problema financiară, măcar în parte!

E bine, uite că m-a iertat. Sună telefonul. Zâmbete în receptor. Exclamații de încântare. Se întoarce cu spatele spre mine. Înseamnă că trebuie să mă retrag. Îi salut spatele, tovarășa Priporniceanu flutură spre mine degetele-i cu unghii lăcuite ocru și sunt liber.

Liber să gândesc la excelenta soluție sugerată personal de for. (Care-o fi femininul de la for?...) Cum să fac cu chermeză la căminul de bătrâni unde sunt responsabil? Aceasta-i întrebarea, nu alta!...

Tot înțelepții mei bătrânei m-au scos din încurcătură:

— Plătim și noi, contribuim cu cât om putea, luăm timbre de Crucea Roșie, bilete de tombolă, dar lăsați-o-ncolo de chermeză!...

Dans ne trebuie nouă?

În planul de acțiune pe care l-am înaintat ulterior, chermeza era bifată. Adică realizată la data de... au participat atâția... beneficiu net — atâta... *etc.*

Acum aștept felicitări.

DALTONISMUL VIGILENT

Mic, îndesat, cu o tunsoare cam pătrată, tovarășul Gicu trona în spatele biroului său din lemn de fag (culoare naturală), pe un scaun înalt. Pe mine uitase să mă invite să iau loc. Privirea dumnealui ar fi străpuns fără dificultăți un blindaj de oțel — minimum 30 cm — darmite fragila mea persoană, către care era îndreptată. Am lăsat să treacă laserul și să perforeze eventual peretele din spatele meu. Nici nu aveam altă soluție. După cum mi se adresa, s-ar fi spus că eram dușmanul său personal.

— Ce fel de responsabil ești dumneata, acolo? N-aveți pic de orientare! De nivel, ce să mai vorbim!... Cu ce te ocupi dumneata?

— Sunt îndrumător la...

— Cine e șef de secție? Mânzatu?... Să vină la mine imediat Mânzatu! tună el în dictafon. Adică vrei să spui că îndrumi?!... Ce, tovarăș' Dionisie? Asta e îndrumare? Mi s-a spus că scrii nu știu ce cărți...

— Da, știți... proză și versuri!...

— I-auzi ce tupeu are tovarăș' Dionisie! Luă el de martori tablourile de pe pereți. Scrie!... Păi hai atunci să mă apuc și eu de scris, și șefii de secție, și cercetarea, și protecția muncii... Unde-am ajunge?

— Nicăieri!... Dar să vedeți, eu o fac în timpul meu liber!...

Tovarășul Gicu se apără ea de o muscă.

— Timp liber ai spus? Și de îndrumat când mai îndrumi cenaclul literal? Pentru dumneata o fi așa, o floare la ureche, nu activitate programată!...

Se auzi o ciocănitură timidă și Mânzatu se strecură pe ușă.

— Cu respect! M-ați chemat?

— Închipuie-ți! Ia spune, Mânzatele, ce știi tu despre Sântion?

— Mă iertați, tovarășe director, dar eu nu țin sărbătorile astea!... Nu sunt mistic!

— Nu ești mistic? Ești de pe altă lume!... Dumneata știi cu ce se ocupă subalternul ăsta al dumitale?... Cu activitate culturală!...

Eu m-am pregătit să intru în pământ. Dar nu se vedea niciun orificiu potrivit.

— Dionisie?... Știu, cum să nu știu! A făcut ceva ne...?

— Tot eu să-ți explic, Mânzatele?... Asta e treabă de conducere?... Mă, când o să fiți și voi odată cu picioarele pe pământ!... Sântion e persoana pe care dumnealui a propus-o să fie președinte ai cenaclului din întreprinderea noastră.

— Permiteți?... N-am propus eu, cenaclul a...

Tovarășul Gicu mă fulgeră cu privirea. Mai că nu m-a electrocutat. Mânzatu s-a simțit dator să-mi ia apărarea.

— Tovarăș' Gicu, Dionisie e un tovarăș tânăr, dar merită să-i acordăm încredere!...

Parcă ar fi călcat pe o mină.

— Încredere?! explodă șeful nostru. Dar știi dumneata cine e acest Sântion?... Nu știi! îl confunzi cu nu știu ce sfânt din calendar! Ei, află dumneata că nu e deloc sfânt! Dimpotrivă! Am fost sesizat că... înțelegeți? Nici nu vreau să mai discutăm! Să dispară de pe lista de propuneri ca și când nici n-ar fi fost!... Orientați-vă urgent la altcineva, verificat!... Să nu avem iarăși probleme, mai ales că vine cineva de la Uniunea Scriitorilor... Liber!

Am ieșit cu coada între picioare.

— Vezi în ce mă bagi? Odată stricăm prietenia, Dionisie!... mă avertiză, amărât. Mânzatu. Am o grămadă de treburi și-acum altă belea! Sântion!... Luat-ar dracu'! Faci propunerea și mi-aduci să văd pe cine-ai pus! Hai, că ești băiat deștept, dă-i bătaie!

Și plecă grăbit înspre secție, de unde cineva strigă disperat: „Tovarășu' Mânzat'! Hai, dom'le odată, că nu-mi dă de la magazie fără semnătură...”

Am convocat, la sfârșitul schimbului, o ședință fulger cu comitetul de inițiativă al cenaclului. Cu viitorul birou, adică.

— Fraților, candidatura lui Sântion cade! Fără comentarii!

— Priviri nedumerite; grimase.

— Da' ce-are, dom'le? E scriitor — membru plin în Uniune —, pensionar, om la locul lui, respectat!... enumeră tânăra speranță a liricii noastre, Gh. Oae-Priseaca. Altul mai potrivit, de Unde? Dinafara întreprinderii? Cât a lucrat a fost bun, acum nu mai e?

— Eu nu știu ce are... mă rog, problemă delicată. Să găsim un înlocuitor chiar acum! De-asta v-am convocat... Aștept propuneri...

— Propun pe tovarășu' Oaie... piui sfios, roșind cu intensitate maximă, tânăra de lângă poet.

— Alte propuneri?

— Să se stea de vorbă cu tovarășul Sântion și să se vadă ce e la mijloc. Altfel reiese că ne batem joc de om... mormăi cel mai vârstnic component al biroului.

S-a votat. Toată lumea de acord. Jenanta sarcină cade pe umerii mei.

— ... N-am nimic pe conștiință! E o... n-am cuvinte să calific asta! Dar nu vă faceți probleme! Renunț de bunăvoie la onoarea pe care...

Lui Sântion îi scăpărau ochelarii de indignare.

— Stați puțin, tovarășu' Sântion!... Știți cumva cine-ar putea să vă calomnieze?

— Dragă Dionisie, ce contează dacă știu?... Important e faptul că nu mă bucur de încredere...

— Ei, nu, asta nu se poate interpreta chiar așa! Trebuie să spulberați acuzațiile...

— Care acuzații, dom'le?... Eu acum aflu, de la dumneata ! Nu m-a chemat nimeni nicăieri!... Ce naiba, suntem în plin Kafka !... Dar știu cine se ocupa cu „sesizări” d-astea!... E un maniac, un vecin de-al meu! Reclamagiu convins. Și daltonist pe deasupra!

— A, atunci totul se explică!... Veniți diseară la ședința cenaclului, da? E invitat și un tovarăș de la Uniunea Scriitorilor! Vă așteptăm!

— Sigur, Dionisie, dacă mă invitați, vin, se poate?...

Seara, lume multă în sala noastră de festivități. Numai iubitori de literatură. Și tovarășul Gicu, în persoană, punctual la secundă, însoțit de un tovarăș în vârstă.

— E S., redactorul-șef de la revista... Din București! mi-a șoptit la ureche, emoționat, nea Sântion.

Aplauze, flori și apoi — ei, drăcia naibii! — redactorul-șef se îndreaptă glonț spre Sântion, îl îmbrățișează frățeste, îl sărută pe ambii obraji și-l invită la prezidiu.

— Bătrâne, Tică, ce mai faci? De când nu ne-am mai văzut noi?...

Sântion clipește încurcat și se lasă dus ca un mieluşel la tăiere. În prezidiu, tov. Gicu aplaudă vesel, lini face pe urmă un semn discret.

— Dionisie, rămâne valabilă candidatura lui Sântion! Să n-avem vorbe!

— Știu, tovarăș' Gicu, am verificat! Sesizarea era de la un reclamagiu daltonist!... Tovarășii Sântion, cum ați văzut...

— Cunosc ! Numai voi încurcați treburile!...

Și iar aplaudă, fiindcă ia cuvântul redactorul-șef, care felicită cenaclul pentru inspirata alegere.

Brusc, am o revelație. Șoferul tovarășului Gicu mi-a spus că „șefu” l-a bruftuluit odată pentru că nu intra în intersecție pe roșu, iar mie mi-a cerut să schimb ăm draperiile „astea verzi” de la club. Dar toată lumea știe că draperiile alea sunt roșii. Nu cumva și dumnealui are ceva la ochi?

ÎNTRE CONFUZII ȘI CONTUZII

Credeți în miracole? Eu nu, dar prietenul meu Balomir m-a pus pe gânduri. Sustinea cu încăpățănare că minunile sunt posibile și în era noastră lucidă și pragmatică. I-am spus că numai un fanatic ar fi în stare să aibă asemenea idei, dar degeaba. O ținea una și bună, că are presimțirea unei întâmplări extraordinare, al cărei erou avea să fie chiar el în persoană.

Ieri a apărut cu o figură răvășită. Mi-a comunicat pe un ton triumfător:

— Ziceai că nu se poate? Ei, închipuie-ți că evenimentul s-a produs!

— Ți-ai pierdut busola ! Mai bine fii atent cum numeri banii, că altfel nimerești în altă parte... (Balomir e casier la noi, la

întreprindere, și suporter înfocat al echipei de fotbal locale, care se menține în divizia întâi de câțiva ani).

— ... Și știi unde?... în autobuz!

— Daaa? Las-o după orele de serviciu ! i-am recomandat eu, îngrijorat la gândul că prietenul meu a început din senin să bată câmpii.

L-am bănuț pe nedrept. Ceea ce lua el drept minune era, de fapt, o simplă coincidență. În autobuz, câțiva microbiști, frapați de asemănarea lui cu noul antrenor al Fotbal-Clubului nostru, îl ridicaseră în slăvi pentru recenta victorie obținută în deplasare. Ceea ce, cu bunăvoință multă, putea fi luat drept miracol. Cum să semene Balomir cu celebrul P! Așa, bine! Natura se joacă adesea cu tiparele. Aceleași picioare strâmbe, aceiași favoriți roșcovani, nasul coroiat — mană cerească pentru caricaturiști. Era destul pentru a produce confuzie. Ca să sporească efectul, Balomir a început să se îmbrace ca „geamănul lui, stârnind tot felul de încurcături. Microbiștii s-au împărțit în două tabere. Primii susțineau cu înverșunare că antrenorul locuiește într-o vilă din cartierul Zăvoi (și era cât se poate de adevărat!), ceilalți ripostau că are un apartament, ca tot omul, în Ostrov-Sud (și aveau și ei dreptate pe undeva, căci acolo locuia Balomir).

— Iar am avut manifestație aseară! mă anunța fericit Balomir, după fiecare etapă victorioasă a fotbaliștilor. Mi-au venit sub geamuri cu flori, cu petarde, cu trompete, cu stegulețele clubului și, până n-am ieșit în balcon ca să-i salut și să le mulțumesc, n-au plecat de acolo. Nevastă-mea, care până mai deunăzi se refugia la vecini, a început și ea să se obișnuiască cu uralele.

— Măi prietene, nu e bine! Nu e deloc bine! Ce merit ai tu în toată povestea asta fotbalistică? I-am moralizat, încercând să-l readuc la realitate.

— Ce pricepi tu din măreția sportului cu balonul rotund?

Și s-a apucat să-mi facă scheme tactice. Nenorocitul a început să se identifice total cu antrenorul! își pierde personalitatea. Dacă o fi avut așa ceva până acum...

Timp de o lună nu ne-am văzut. Când m-am întors din concediu, Balomir m-a întâmpinat cam posomorât. Nici nu-l recunoscusem în

primul moment. Era plin de vânătăi și de plasturi, iar nasul lui vulturesc o cârmise vizibil spre stânga.

— Ai avut un accident de mașină sau huliganii...?

— Huliganii... a mormăit prietenul meu și s-a cufundat în cifre.

Colegii mi-au relatat cu lux de amănunte tristul sfârșit al aventurii microbiste. După un șir de insuccese catastrofale, echipa era pe punctul de a cădea în divizia secundă. Ultima etapă provocase indignarea generală a suporterilor. Scorul-fluviu, cu care fusese înfrântă echipa, îi răscolise pe toți foștii admiratori ai celebrului antrenor, adus cu mari sacrificii din capitală. O mulțime furibundă hotărâse pe loc pedepsirea antrenorului așa cum o merita. Rezultatul se citește pe fața lui Balomir. Celălalt scăpase, firește, ca prin minune. Curat minune!

Ca să prevină alte penibile confuzii (și contuzii), prietenul meu și-a lăsat mustața, și-a tăiat favoriții și se îmbracă decent. 13 a chiar elegant.

Și, ceea ce întrece orice închipuire, acum seamănă leit cu noul nostru șef de serviciu. Se aude că acesta este extrem de sever cu subordonații, îi plâng de milă lui Balomir. Calea asta a miracolelor te duce unde nu te-aștepți. Copia trage ponoasele, iar originalul calcă liniștit în alte străchini.

INTRARE ÎN ISTORIE

— Alo, Salvarea?... Telefonul meu a înnebunit!... M-a mușcat de ureche... Da!... Pur și simplu mi-a crâmpoțit-o! Dacă vă spun că nu am ce-i face... Nu se potolește deloc!... Mă ține prizonier... Cum

„Cum”?... Cu șnurul... Mă strangulează cu el... Poftim, se aude cum ronțăie? Da... A trecut și la urechea cealaltă... Eu ce mă fac... fără? Nu înțeleg! Nu sunteți „Salvarea”? Să vă ia dracu’! Hotărâți-vă odată ce sunteți!...

Cetățeanul obez, congestionat de furie, scăpă receptorul cu care se lupta. O bătălie inegală, de altfel, și fără sorți de izbândă pentru dânsul.

— Cine era? întreabă curioasă soția, pictându-și unghiile cu lac violaceu.

— De la „Deranjamente”, abia mai suflă bărbatul. După această replică, iremediabil ultima, sufocat scoase limba și, cu ochii ieșiți din orbite, îi făcu un semn implorator soției să intervină, cât timp se mai poate. Apoi se prăbuși pe covor împăcat, pregătindu-se de o moarte îndelungată.

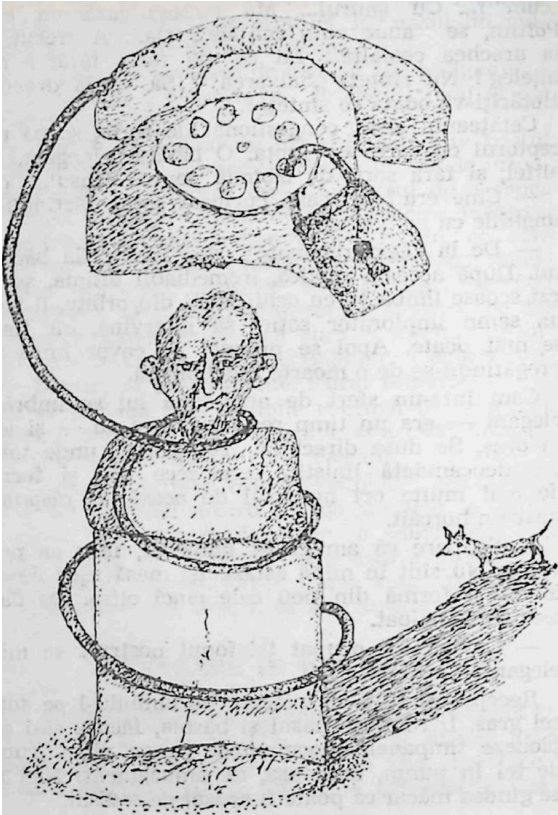
Cam într-un sfert de oră, soția lui se îmbracă elegant — era un timp record pentru ea — și ieși în oraș. Se duse direct la „Telefoane”, unde totul era deocamdată liniștit, ceru zece fise și formă de mai multe ori numărul de acasă. Îi răspunse doar un horcăit.

— Se pare că am greșit numărul, făcu ea nervoasă. Nu sunt în mână astăzi. Își masă ușor încheietura și formă din nou cele cinci cifre. De data asta suna ocupat.

— Cu ce-o fi ocupat telefonul nostru? se miră eleganta doamnă.

Receptorul țiuia de plăcere hărtănindu-l pe soțul cel gras. Îi ronțăise nasul și bărbia, făcuse să-i explodeze timpanele, pocnindu-le ca pe niște frunze de tei în pumn, doar așa, de amuzament. Nici nu se gândea măcar că poate fi acuzat de sadism.

Când se plictisi, se descotorosi cu o izbitură măiastră de trupul celui ce-l manipulasе brutal ani în șir. După aceea se cocoță dintr-un salt pe șifonier și de acolo începu să dea ordine. În mai puțin de două ore, toate telefoanele din oraș se răzvrătiră. Oamenii care apucaseră să scape cu viață după perfida lovitură, se refugiară îngroziți în cătune părăsite, prin păduri sau pe insule pustii și sălbătice. Se hotărâseră să îndure privațiunile resemnați, întrucât nu vedeau deocamdată vreo scăpare din această nemaîntâlnită catastrofă, pe cât de absurdă, pe atât de terifiantă. Și totul din cauza unui individ care abuzase de telefonul său personal, uitând să mai vorbească de la suflet la suflet și cu propria-i soție.

Atunci a intrat în istorie N. Gh. Cuțurel. Dintotdeauna se dovedise econom și calculat. Funcționar șters și ascultător, purtând mereu, ca pe o uniformă sacră, același costum cenușiu și cravată gen coadă de șobolan, aștepta să-i bată ceasul de glorie. De mult trudea în biroul lui plin de hârtoage. Mai întâi, șansa păruse să-i suradă când a scos la iveală prima lui invenție: dosarul cu șină. Timp de un deceniu, au tremurat nenumărate persoane din cauza acestei diabolice născociri. Dar minunea n-a durat mai mult, iar N. Gh. Cuțurel a reintrat în anonimat, așteptând revanșa împotriva sorții.

În momentul când s-au revoltat telefoanele, conștiinciosul mânuitor de hârtii se afla la postul său, în biroul asemănător cu un bârlog de viezure (presupunând că un viezure poate fi funcționar). Cu sânge rece, el a scos din buzunar un lacăt mic și simpatic, de culoare aurie, l-a potrivit pe discul telefonului — care se împotriva, firește, din toate puterile — și țac! i-a luat piuitul.

Se povestește și azi despre acea clipă istorică a intervenției lui inspirate. Acesta a fost semnalul. Citadinii refugiați pe coclauri au prins un curaj nebun și au trecut la ofensivă. Cu lacăte și lăcățele de

toate proveniențele, au readus la supunere gloata anarhică a telefoanelor. Ulterior, în rândul acestora, s-a instaurat tradiția „lacătului ca podoabă”, prilej de mândrie și de întrecere pașnică între ele. Pe plan psihologic, fenomenul a fost explicat ca o consolare a celor înfrânți, care nu vor să se recunoască și învinși.

Așa a redat modestul N. Gh. Cuțurel orașului ritmul frenetic bine cunoscut și atât de plăcut ochiului civilizat. Drept răsplată, primăria l-a mutat cu birou cu tot la etajul I al celei mai impunătoare clădiri din urbe (care nu are decât un etaj) și i-a dăruit un telefon suflat cu aur. Din nefericire, ca orice lucru plăcut, are și un inconvenient: obiectul cu pricina este chiar inițiatorul absurdei răzvrătiri. Deși cu lacăt pe cifra „unu”, insurgentul, nu se știe cum, reușește să-l facă cum îi vine la gură pe norocosul proprietar, toată ziua. Dar N. Gh. Cuțurel nu e omul care să se lase impresionat de un telefon. El știe că a intrat în istorie și că despre el se poate spune la orice oră din zi și din noapte: „Se simte bine!”

Ba mai mult, impasibil și impenetrabil, cu veșnicul său costum cenușiu, cu pasul de pisică, atent și circumspect, e acum cu ochii pe mașina de scris. O consideră suspectă de panglică.

RAPSODIE MANUALĂ

Șapte lucrători în salopete nou-nouțe, împreună cu brigadierul lor, au coborât dintr-un camion în strada principală a orașului. Au întins un cort pe care scria: „Apă — canal — gaze” și au așezat indicatoare de interdicere a oricărui gen de circulație. După o oră, tot ce mișca a dispărut din zona operațiunilor.

Lucrătorii s-au apucat să spargă asfaltul cu compresorul. Alții s-au năpustit cu târnăcoapele. Se lucra în mai multe schimburi. Din cauza zgomotului și prafului, cetățenii din blocurile de acolo s-au mutat la țară pentru un timp. Primăria era neputincioasă sau, mai degrabă, avea altele pe cap... De fapt, chiar așa și era, ce să ne mai încurcăm cu vorba! Practic, în trei săptămâni de lucru intens, strada, de la un capăt la altul, era străbătută de un șanț adânc de doi metri.

Brigadierul așteaptă apoi dispoziții de la inginer în legătură cu destinația șanțului. Muncitorii își dădeau cu presupusul, dacă e vorba de o conductă pentru gaze sau pentru apă. Ori vreun cablu

transoceanic?... Adică nu, că transoceanicul nu se îngroapă așa adânc! Totuși, ce se înhumează aici? Inginerul n-a apărut. Se pare că era în concediu. Brigadierul a luat legătura atunci cu „Pompele funebre”. Dar acestea n-aveau nimic disponibil. Nimic de înmormântat. A dat atunci telefon la Gospodărirea apelor. I s-a răspuns că e mai bine să revină numai după atingerea cotei de inundație.

Între timp venise și sezonul ploios. Șanțul se umpluse cu apă. Într-o clipă de inspirație, brigadierul le-a dat lucrătorilor lui ideea să lărgască tranșeea pentru a o închiria ulterior unui club excentric din Londra, ai cărui membri mureau de nerăbdare să traverseze orașul nostru înot. Se pare că în acest sens se exprimaseră niște turiști englezi sau așa s-a înțeles din traducere.

Deocamdată se duc tratative. Mai exact nu tratative, ci brigadierul și subordonații săi învață limba engleză spre a fi în măsură să întreprindă toate demersurile, fără intermediari.

Din când în când, câte-un cetățean se îmbată și se îneacă în bazinul acela sau ce-o fi, dar asta este treaba lui. O face în timpul său liber și nu ne interesează pe noi cum și-l organizează. Din păcate, buletinul meteorologic nu este favorabil lucrării. Ca atare, s-a renunțat la buletin. Mai bine cu forțe proprii! Și cam atât, pentru că timpul nu așteaptă.

SECRETUL LONGEVITĂȚII

La noi în întreprindere a luat ființă, zilele acestea, Comitetul pentru lupta împotriva bătrâneții. Din inițiativa neobositului Desdemon Forfotă, cel care se zbatuse ani în șir pentru o Asociație a stângacilor. Care asociație, precum se știe, a funcționat doar trei zile, având doi membri titulari: președinte — Desdemon, secretar — ales în lipsă Semiramida Perdiceanu, campioana noastră la tenis de câmp. De fapt, stângace veritabilă era doar Semiramida, căci Forfotă, fiind cam rotofei de felul lui, nu se ostenea să-și folosească numai stânga, ci și dreapta, sub motiv că-i ajută să slăbească.

Asociația și-a încetat activitatea din motive obiective; Semiramida și-a luxat brațul stâng, trebuind să învețe a se descurca o vreme cu

celălalt. O asociație a dreptacilor n-a existat, din nefericire, deși Desdemon cocheta cu ideea. Dar era prea comună.

Comitetul de luptă împotriva bătrâneții nu mai e? ra așa, un flecușteț, o fantezie, cum s-ar spune. Nu s-a văzut clar că de data aceasta neobositul Desdemon a nimerit în plin. Toți — mă rog, un număr destul de consistent — erau de acord să lupte contra acestui dușman odios al omenirii. S-au manifestat, ce-i drept, și câteva cazuri izolate — elemente lipsite de conștiință civică — care făceau bancuri cu totul nelalocul lor. Cum se și așteptase inițiatorul Forfotă, zurbagiii erau tinerii din întreprindere. Să tot fi fost vreo șaptezeci la sută. Dar dacă erau neserioși, mai puteau fi puși la socoteală? De bună seamă că nu! Prin urmare, s-a ținut cont doar de opinia celor maturi, cu greutate (la propriu) și cu boli cronice mai ales.

Sebastian Cârdulescu, decanul de vârstă (șazeci cele ani bătuți pe muchie!) avea o colecție frumușică: astm, pietre la vezica biliară, lumbago și o grămadă de dioptrii. Îl bătea de departe pe Forfotă, care nu se putea lăuda decât cu o rinită rebelă, în rest fiind cât se poate de sănătos. Cel puțin după opinia lui. Cu aceste atuuri, sexagenarul n-avea rival. Așa că la ședința de constituire și alegeri, Desdemon s-a mulțumit doar cu funcția de secretar. Cu acest prilej, a ținut să-și manifeste nemulțumirea din cauza neparticipării și altora, nu-i așa, din alte generații...

— Sunt la muncă voluntară! a strigat cineva din sală.

— Dar asta ce e, măi tovarăși? s-a mirat de la tribună Desdemon, conducând lucrările cu mină expertă. Ce, noi aici ne distrăm? Stăm la băutură sau la taclale? Pentru viitorul sănătății ne zbatem, rog să fiu contrazis dacă nu spun adevărul!... Ei, nu, tovarăși! Așa nu se mai poate! Munca voluntară putea să mai aștepte o zi, două, că nu se făcea gaură-n cer !

Din prezidiu, Sebastian a clătinat cu gravitate capul său chel privind muștrător adunarea, cu ochii săi enormi (lentilele, deh!).

Cei zece participanți au tușit îndelung, au mormăit, s-au foit pe scaune, până când unul pîrpiriu și cu mustață roșcovană s-a ridicat în picioare și-a zis foarte înfapt:

— Măi tovarăși, eu credeam că e ședință sindicală! Dar văd că vă țineți de fleacuri!... Hai mai bine s-ajutăm la anexele alea, că ne-

apucă ploile de toamnă și ne ruginește materialul afară. Păi nu e mai mare rușinea? Unii să muncească, și-alții...

A făcut un semn scurt din bărbie spre cei din prezidiu și-a ieșit călcând apăsat. L-au urmat încă vreo cinci.

Mda... Tăcerea era cam jenantă.

— Halal conștiință la tovarășii! a rostit cu asprime președintele Cârdulescu. Dezertori, ce mai!

— Propun să-i tăiem de pe lista membrilor! Să înfierăm deschis asemenea atitudini retrograde! interveni și Desdemon.

În timp ce înfiera dezertarea, se uită pe fereastră, fără să vrea. Se auzeau dintr-acolo îndemnuri, strigăte, râsete, zgomot de roabe și bocănituri, în fine, tot ceea ce trădează o activitate anarhică, fără comitet de organizare, fără ședințe serioase de planificare. Doar așa, o vânzoleală fără rost, un „heirup” general, unde tot omul pune mâna, fără să mai țină seama de ierarhie; unde poate să ducă?!...

— Să stabilim, tovarăși, programul de acțiune al Comitetului de luptă împotriva senectuții! tăie el aerul cu palma, ca un karatist antrenat. Mai întâi alimentația! Regimul absolut de crudități, după metoda poetului omonim (nimeni nu înțelesese la ce făcea aluzie Forfotă. La vreun poet Crudu?...). Asta la punctul unu. Toată lumea e de acord?

— Nu luăm și noi o pauză? se auzi din sală o voce hârâită.

Cei doi conducători se înțeleseseră dintr-o privire.

— Bine! Facem o pauză de cinci minute. Dar nu mai mult! comunică generos secretarul proaspătului comitet.

Ultimii cinci mohicani dispărură într-o clipă.

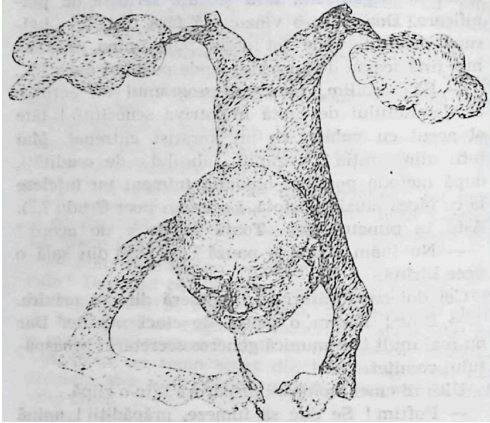
— Poftim ! Se duc să fumeze, prăpădiții! opină Desdemon.

N-o nimerise. De afară se auzea vocea hârâită:

— Mai aveți și pentru noi o lopată, pionierilor?

— Aaa! Ne-au sosit întăriri! râse o fată. O să avem pe cine căra la prânz cu roaba...

— Vedem noi care pe care! promise vocea hârâită.

Mai mult n-a reușit să înregistreze inițiatorul Forfotă. După cum se știe, o fatalitate perversă spulberă adesea tocmai planurile puse la punct cu minuțiozitate, oricât de altruiste și binefăcătoare pentru omenire ar fi ele. Așa s-a întâmplat și atunci.

Desdemon a văzut roșu, s-a clătinat și-a căzut ca retezat peste masa clubului. A alunecat apoi moale pe podea și de-acolo privea cu un zâmbet strâmb, nefiresc, încremenit pe figură, agitația sterilă a lui Sebastian Cârdulescu.

— Ce-i cu dumneata, dragă Desdemon? Tovarășii Forfotă! M-auzi, dom'le?

Și decanul de vârstă s-a aplecat brusc, cu intenția nobilă de a-l ridica pe secretar la locul ce i se cuvenea conform funcției.

Fatalitate! Sau reacție în lanț? Cert este că Sebastian n-a reușit să se mai îndrepte. A rămas înțepenit într-un curios unghi de nouăzeci de grade. O criză perfidă de lombosciatică!... S-a proptit de masă, fără a mai avea curajul să întreprindă ceva, în sensul revenirii la poziția bipedă. S-a menținut așa vreo jumătate de oră, strigând ajutor cu voce pierdută, până când i-a descoperit femeia de serviciu trimisă de responsabil să închidă clubul.

Activul Desdemon Forfotă și-a revenit după vreo trei săptămâni, dar medicii l-au avertizat că paralizia ar putea recidiva, dacă... Mă rog, se știe câte: recomandări fac medicii. Oricum, victima luptei împotriva bătrâneții a trebuit să accepte pensionarea medicală. Celălalt lider a avut o soartă asemănătoare. Și altă coincidență; amândurora li s-a recomandat multă mișcare în aer liber.

Și iată-i plimbându-se în pas de melc pe Strada Mare, alături de alți veterani ai acestei lăudabile practici numită „ieșire la aer curat”. O oră și jumătate dus, o oră și jumătate întors; cam atât diluează parcurgerea distanței de aproximativ un kilometru dintre „Terasa trandafirilor” și Clubul „Artis”, ca să se apropie ora mesei. Cu dese opriri, cu comentarii aprinse pe marginea știrilor din ziarul de azi, deschis la rubrica „Decese”.

— Muri și Teodorescu, ai văzut?

— Păi avea peste obzeci și!...

— N-avea, dom'le, mie-mi spui? Era leat cu mine! Tânăr! Contingentu' 22!...

Și fiecare încearcă satisfacția secretă a celui ocolit încă o dată de coasa neiertătoare a Văduve.

În aceste condiții propice, ideea unei asociații de luptă împotriva bătrâneții a prins repede rădăcini. Mai modești acum, după bogata experiență câștigată pe această baricadă, Desdemon și Sebastian s-au mulțumit să lanseze discret chestiunea, ca să pară mai târziu că ar fi încolțit de la sine în mintea colegilor de promenadă. În etapa respectivă nu se mai pune problema funcțiilor. Ideea primează!

Călcând vajnic, deși cam lent, grupul mărșăluitorilor combatanți pe tărâmul abrupt al gerontologie! aplicate privește cu mândrie la bieții pensionari cantonați în mlaștina preocupărilor mărunte. Unii dintre aceia pierd timpul cu educația nepoților, cultivă câte-o grădină, țin conferințe la Casa de cultură, alții au decăzut până într-atât, încât s-au apucat să studieze prin biblioteci. Doaga intelectualismului!... Nu e de răs? Mișcare, băieți, mișcare, nu mărunțișuri! Țsta e secretul longevității!

Că ideea a dat roade e cât se poate de limpede. Dar mulțumirea nu e umbrită decât de obsesia ce-l chinuie pe neliniștitul Desdemon Forfotă.

— Tovarăș' pre... ăăă... nene Cărdulescule, aici ținem noi piept, că suntem bărbați conștienți. Dar colo, în întreprinderea noastră, unde precis abia acum ni se simte lipsa, cine-o să-i învețe pe flăcăiandrii ăia necopți cum să lupte organizat împotriva ravagiilor vârstei a treia și-a patra?...

Într-adevăr, cine?

COMPETIȚIA (mică fabulă pentru cei mari)

S-a anunțat și la radio: „Mare concurs mare! Miercuri, cu prilejul sărbătorii locale «Tunsul și Jianul oilor», va avea loc concursul pentru desemnarea celui mai puternic halterofil din zonă. Se vor întâlni bravul Pripășel și neînfricatul Jean. Primul reprezintă clubul «Cotlonul», celălalt apără culorile clubului «De-după-sobă». Să învingă cel mai bun!... Stimați ascultători, în aceste momente solemne pentru iubitorii sportului, cei doi candidați la mult râvnitul titlu de campion se antrenează de zor. Miercuri vor avea de întâmpinat greutatea. He, he!” râse crainicul. „Aceasta a fost o glumă. Am vrut să spun că vor avea de ridicat greutatea. Ridică fiecare cât poate, dar premiul îl ia numai unul. Hi, hi !” Crainicul se distra foarte tare. „Ați apreciat și această glumă proaspătă?... Premiul va fi... o roată de cașcaval!” — anunță el plin de veselie — „din care campionul se va putea înfrupta pe puțin trei luni de zile. Așa au calculat experții noștri. Aceasta n-a fost o glumă, ci un anunț foarte serios!” — cotcodăci el radios și încheie scurt: „V-a vorbit crainicul Cocos II”.

— Ai auzit? chițcăi de plăcere Sfredelina. O roată de cașcaval numai pentru noi! Pică grozav de bine. Acum, cinci îți închei și tu cariera de sportiv... Mersi !

Sfredelina era mama șoricelului Pripășel și vorbea cam repede și din vârful limbii, ca franțuzoaicele. Deși nu fusese niciodată la Paris și nu știa decât un cuvânt franțuzesc — „Mersi” —, pe care-l folosea toată ziua-bună ziua, fie că se potrivea sau nu. Așa credea ea că fac conversație franțuzoaicele.

Pripășel își umflă mușchii brațelor, îi măsură pe rând cu o sforică și pufăi nemulțumit:

— Ce cașcaval?!... Trebuie să-l câștig întâi! Dacă mă vor ține mușchii... observă el cu modestie.

Apoi puse mâna pe haltere și începu să se antreneze. Una, două, șapte, nouă... număra în gând, ridicându-le și coborându-le ritmic. Avea de gând să depășească două sute cincizeci de ridicări, după care urma să-și măsoare din nou grosimea mușchilor. Or crește, n-or crește? Deocamdată constata că obosise foarte tare.

Sfredelina avea alte griji.

— Mersi! făcu ea foarte înțepată și plecă să-i pregătească sportivului porția cotidiană de vitamine și proteine. Pe când o prepara, repeta cu voce tare rețeta:

— O cană cu lapte dulce călduț, în care se bate un ou crud cu zahăr, adică nu, mai bine cu miere... L-am pus, mersi! Acuma bat, bat, bat, bat, bat, bat... bine, bine, bine! Să-i pun și niște drojdie, că asta ajută să crească aluatul, se știe. Și-un praf de vanilie. Și-un praf de scorțișoară! Mersi... Când Pripășel va sorbi din minunea asta de băutură voinicească, se va simți ca un nou-născut. Mușchii lui vor crește ca aluatul... Al nostru va fi cașcavalul!... Mersi! cântă ea fericită și-i duse repede lui Pripășel licoarea fermecată s-o bea cât era caldă; altminteri putea să-și piardă efectul binefăcător.

Ce s-o fi petrecând în tabăra adversă? Ia să aruncăm noi o privire iute și acolo!

Motanului Jean, cel cu blana neagră ca tăciunele, i se spunea astfel din pricina vestei albe pe care o purta pe burtă și de care era foarte fudul. Trebuie să vă destăinui un secret: pe el îl chema pur și simplu Tudose. Dar nu-i plăcea numele nici în ruptul capului. În fine. Ce făcea halterofilul Jean? Se antrena? Ași!... Se odihnea? Da' de unde!... leșise la aer? Nici vorbă!... Atunci?

Jean era chinuit de gânduri. Chiar așa cum vă spun. Se învârtea ca un leu în cușcă și se stropșea la cineva nevăzut. De fapt, se certa cu sine însuși. Ca și cum ar fi fost doi inși într-unul singur: motanul și halterofilul. Se mai întâmplă.

Cearta luase proporții și se desfășura cam așa:

Motanul — Ce rost are să mă chinuiesc cu greutatea? De ce să concurez la haltere? Este sub demnitatea mea!

Halterofilul — Zi mai bine că ți-e lene! Nu vrei să fii campion.

Motanul — Întocmai! Mi-o lene... Și ce-i cu asta?

Halterofilul — Este!... Nu vrei să fii aplaudat? Să afli gustul gloriei?

Motanul — Gustul cașcavalului mă interesează. Gloria, deloc!

Halterofilul — Halal sportiv! Ți-e frică să concurezi cu un șoricel.

Motanul — Pardon!... Pe Pripășel îl am oricând în labă! Dar nu vreau să mă obolesc atât pentru un cașcaval pe care pot să-l câștig și pe alte căi! De ce să-mi ruinez sănătatea?

Halterofilul — Rușine!... Ce alte căi?... Nu cumva...

Motanul — Mă privește! Și cu asta am încheiat discuția! Zât !

După ce-i închise gura în felul acesta nepoliticos, dar eficient, motanul Jean căscă îndelung, se arcui până-i ieșiră scânteii din blană și se hotărî să pună în aplicare planul ce-i încolțise în minte: „Dacă reușesc să pun mâna pe cașcaval — își făcea el socoteala — aş putea lenevi în voie trei luni de zile”.

Miercuri dimineața stadionul era arhiplin. O mulțime nerăbdătoare, plină de patriotism local, aștepta apariția celor doi concurenți. Pe o masă aflată la vedere a fost instalat trofeul mult disputat — cașcavalul, acoperit bine cu un minunat ștergar țesut de fetele de la cercul „Acul cu patru urechi”. La picioarele mesei, greoaie și întunecate, zăceau halterele, visându-se ridicate cât mai sus. O năzuință firească pentru condiția lor.

Trompetele aveau să sune de trei ori. Când sunau prima dată, era dezvelit trofeul, spre a-i stimula pe concurenți și pe spectatori. La al doilea semnal, intrau concurenții în arenă. La al treilea sunet de trompetă, începea concursul.

În tribune se făcu liniște deplină. Trâmbițașii dădură primul semnal. Două fete de la clubul „Mănușa de catifea! ridicară ștergarul de pe trofeu. Și atunci ce ne văd ochii?... Cu fălcile încleștate în cașcaval, de o parte și de alta, făcând pe mortul în păpușoi, sunt cei doi concurenți. Sfredelina, aflată și ea în tribună, leșină pe loc. I se dau îngrijiri. Mulțimea fluieră și râde. Organizatorii dau dispoziție să fie ridicată masa cu... hm... cu „persoanele” respective cu tot și să li se dea primul ajutor. Apoi președintele juriului ține o lungă și încâlcită cuvântare, din care se înțelege că sportul cu halterele „a cunoscut o cotitură puternică în înflorirea sa”, că avântul său nu poate fi frânat de nimic, iar cei doi excelenți sportivi trebuie lăudați pentru performanțele lor de până atunci. Cât despre „micul accident” ce s-a produs, se cuvine, desigur, să fie trecut cu vederea. Probabil, din cauza emoțiilor, li s-o fi făcut foame și... restul e ușor să-l deducem și singuri.

— Ba nu putem deduce nimic! strigă mulțimea și iar fluieră.

Apare un medic specialist care i-a consultat de urgență pe cei doi halterofili și declară că aceștia sunt în afara oricărui pericol. Sfredelina își revine și oftează. Mulțimea huiduie.

— Uite, cu asta ne-ai liniștit! auzi, au scăpat cu bine de pericolul cașcavalului! ... se aud voci ironice din tribună.

Specialistul explică atunci nefericita întâmplare cu maximă obiectivitate:

— Pripășel era prea obosit din cauza antrenamentelor excesive și, disperat că nu va putea câștiga, s-a strecurat peste noapte în camera unde se păstra... ăăă... „obiectul”, cu gând să mănânce din el cât îl vor ține tăierile. La rândul său, indianul Jean credea că va putea șterpeli roata de cașcaval în aceeași noapte, dând-o de-a dura, dar numai după ce-o va gusta...

Înfigându-și cu nădejde dinții, în același timp, în cașcavalul buclucaș, adversarii au constatat cu groază că nu-și mai pot descleșta fălcile.. De ce? Pentru că trofeul, confecționat abia cu zece minute înainte din ipsos special împrumutat de la dentist, tocmai începuse să se întărească... În acest moment, de altfel, dentistul nostru le extrage din gâtlejuri ultimele gogoloaie de ipsos special, sfătuindu-i să fie mai puțin lacomi altă dată și... (mda... mai sportivi, am putea zice”.

Mulțimea spectatorilor a apreciat limpezimea explicației și s-a bucurat că măcar ya avea de ce râde mult timp.

Sfredelina s-a grăbit spre „Stomatologie”, ca să-l salveze pe Pripășel de pe scaunul dentar.

...După câțiva ani. Ce se mai știe despre eroii noștri?

Motanul Jean, în prezent, revenit la numele de Tudose, a renunțat cu totul la cariera sportivă și trăiește, retras, din banii obținuți, ca despăgubire de la organizatori, pe care-i amenințase că-i va târî în judecată pentru falsificarea unui trofeu oficial.

La rândul său, Pripășel s-a retras și el din activitatea sportivă, dar exersează, intens zâmbete pe sub mustață, în douăsprezece. – nuanțe. I s-a propus să joace într-un film de aventuri.

Ar mai fi de adăugat doar că cei doi foști halterofili se urăsc de moarte. Fiecare e ferm convins că adversarul a vrut să-l tragă pe sfoară, șterpelind cașcavalul cel adevărat și înlocuindu-l cu cel de ipsos. Pentru ei, adevărul rămâne învăluit în mister.

Cât despre trofeul discordiei, după ce a fost reparat și vopsit excelent în culori apropiate de cele naturale, îl puteți admira în vitrina magazinului de brânzeturi, unde joacă ispititorul rol de cașcaval afumat. Atrăși de aspectul apetisant, mulți au vrut să-l cumpere, dar

vânzătoarea le-a spus că nu e de vânzare... E o amintire de familie” — a precizat ea.

De prisos să mai menționăm că vânzătoarea pronunță cuvintele din vârful buzelor, precipitat, ca o franțuzoaică sadea, și spune — cu sau fără rost — „Mersi”.

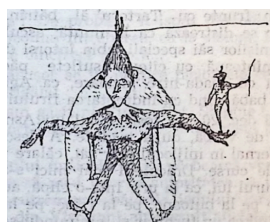
IV

REGIA DE CULISE

S-a remarcat de multă vreme că drumul spre iad e pavat cu intenții bune. Vă dați seama ce primar grozav trebuie să aibă acolo?

Părțile în conflict au convenit să semneze un tratat despre pace.

Spre fericirea păcătoșilor, raiul s-a mutat în locul iadului. Dar a preluat întreg utilajul și deja iese un fum de smoală de acolo...

TRIMISUL SPECIAL

Marțea, când în toate țările civilizate e zi de lucru normală, cu trei ceasuri rele, în iad e liniște; pace și plictiseală. Ca într-o duminică englezească descrisă de autorii insulari? Se cheamă că e sărbătoare. Dracii, pe rudă, pe sămânță, cu mic, cu mare așteaptă întoarcerea Fiului. Plecat. Și cum cei plecați sunt o sumedenie, au ce aștepta. Dintr-o clipă-ntr-alta poate pica ba Aghiuță, ba Sarsailă, ba Michiduță, ba mai Dumnezeu știe care dintre ei, că tare mai seamănă unul cu altul. Atunci să vezi petrecere! În frunte cu Tartoru' ă! bătrân, oștimea necuraților se distrează ca la nuntă, ascultând poveștile trimișilor săi speciali, abia întorși din sucita lume pământeană, cu câteva suflete păcătoase-n traistă sau cu coada-n tre picioare, ca Aghiuță cel păcălit de babă, când cri îndreptarea firului de păr...

Marti, 13 dec. 20... a fost rândul lui Asmodeu să țină iadul de vorbă, după tradiție. A descins cu un Zgomot infernal în mijlocul alor săi, călare pe o motocicletă de curse. Drăculeții mai mici s-au strâns ciotcă în jurul lui, ca la urs. Într-o clipă, au început să-i umble pe la butoane, pe la frâne, pe la suspensie, mișunând ca un furnicar și minunându-se cu voce mare.

— Asta ce mai e? a întrebat Tartorul ridicând din sprânceană.

— „Honda”, ultimul tip! l-a lămurit Asmodeu plin de mândrie bărbătească.

— Piei, drace! s-a mirat superstițioasă Talpa-ladului.

Asmodeu dispăru ca suflat de vânt.

— N-am vrut! se scuză animatoarea demonică față de Tartor și-l readuse pe Asmodeu, care se afla hăt, departe, pe o nedorită traiectorie spre nebuloasa din Andromeda.

— Ultimul tip, zici?! a mârâit Tartorul către Asmodeu, care surâdea senin, făcând gropițe-n obraji, ca un heruvim.

— Of course! Dacă nu cumva or fi lansat între timp una și mai și! Japonezii ăia sunt dați dr...

— Nu huli! îl mustră Mamona, așezat de-a dreapta Stăpânului.

— Ai adus? s-a răstit întunecatul morocănos.

— Nu vrei să te plimbi cu motocicleta, întunecimea Ta? De probă... îl ispită din obișnuință Asmodeu, ocolind întrebarea, ca la slalom. Prinde ușor două sute cincizeci pe oră...

Un drăcușor se iți printre picioarele celor mari și strigă pițigăiat:

— N-am găsit niciun suflet, Stăpâne! Am căutat și-n „Sport-bagaj”. Nimic!... Doar niște pliculețe cu făină...

Tartorului nu-i plăcea să vorbească vreunul neîntrebat, ca să nu-i uzurpe autoritatea. A tunat odată de s-au cutremurat băierile iadului, iar la bufetul comunal din Vârtoșeni au plesnit sticlele de rom în rafturi.

— Dă-le-ncoa, prostule! Și să nu-ți mai bagi coada printre cei mari! Altminteri raiul te mănâncă! Șterge-o !

La o asemenea înfricoșată amenințare, mititelul lăsă capu-n piept, depuse pliculețele în laba păroasă a Mai-Marelui și se topi în furnicarul din jur. Se vede că-i știa de frică, nu glumă!

— Și-acum lăsați-ne singuri ! a poruncit Dardarot, iar diavolimea s-a împrăștiat înghiontindu-se, behând și chirăind, ca liceenii din

internat la sfârșitul anului școlar. A rămas doar Talpa-ladului, privindu-l galeș pe Asmodeu cu ochii ei verzi de văduvă focoasă.

— Mie nu mi-ai adus nimic, vere? Ai fi uitat... a miorlăit ea, săgetându-l dintr-o parte cu uitătură făgăduielnică.

Împăratul beznelor a crâșcat din măsele, a scuipat într-o parte și-a pufnit a scârbă. Lui Asmodeu i se zbârlise părul din vârful cozii.

— Cum să nu, cum să nu ! Just a moment, please!... Să te uit eu tocmai pe tine, care... s-a agitat el.

Nu mai nimerea fermoarele sacoșei. Avea una mare, cu multe buzunare, un fel de Adidas” perfecționat. În fine, scoase un casetofon cât palma, apăsă pe un buton și jucăria începu să urle, acoperind cu ușurință zarva dracilor. „Domnește rockul pe pământ...” cânta unul cu o voce pe lângă care bubuitul unui perforator cu aer comprimat ar fi părut o adiere de zefir. Talpa-ladului bătu încântată din palme, luă casetofonul cu grație și plecă unduindu-se ademenitor, să anime bairamul, și așa destul de animat. Bineînțeles, fără să zică măcar „mulțumesc”.

Asmodeu ce să facă? I se scurgeau lui ochii după ea, dar afacerile sunt afaceri. Așa că a scos din buzunar un carnețel și a însemnat cu pixul: „1 cs.— T-I”. Ca să nu se ivească discuții la achitarea datoriei. Gestul a obținut un mârâit aprobator din partea Tartorului, care își luase doza de heroină și începea să se simtă în al nouălea cer. Totuși, cum trebile împărăției nu sufereau amânare, l-a luat din scurt:

— Zi, Nichiperceo! Ce-ai lucrat, cât, cum, treabă-socoteală!...

— M-am străduit, întunecimea-Ta, întru folosul și fala Gheenii. M-am călăuzit după legea noastră veche — „Întărită-i, drace !” — și i-am pus pe pământeni să născocească niște arme diavolești. Iertați vorba proastă!... Recunosc cu modestie că eu le-am dat ideile, punându-i să se întrecă în a le face și mai grozave. Ceea ce, să spun drept, au reușit de minune. Sunt pe cale să pustiască pământul, șugubeții! chicoti el.

Adevărul e că povestea bine împielitatul.

Învăluit de susurul vocii acestuia, dar mai ales răzbit de tăria stupefiantului (până atunci folosisese marijuana), Dardarot se legăna ca-ntr-o ceață albă, lăptoasă. Se vede că Cel de Sus îl pedepsise să aibă toate viciile și să le practice cu osârdie.

— Unde sunt sufletele dobândite? bodogăni Scaraoțchi, purtat de talazuri.

— Well, tocmai despre asta vorbeam, întunecime!... Ce să mă mai ostenesc pentru trei suflete amărâte-ntr-o sacoșă? mi-am zis eu. Mai bine îi aduc pe toți odată. Adicăte! vin ei buluc.

— Buluc? Cum buluc? mugi Pârdalnicul.

Mai-marele peste draci, se știa, era greu de convins.

— ... I-am împărțit în două tabere, i-am învățat să se dușmănească cu zâmbetul pe buze, le-am băgat în cap că adevărul și dreptatea nu pot fi aflate nicicum de partea cealaltă sau măcar la mijloc... enumeră Asmodeu, pătruns de importanța argumentelor sale.

— Vechi de când lumea!...

Vocea bubuitoare a lui Dârdarot, menită să-l dezumfle, venea de departe, din străfunduri.

— ... Am inventat „războiul rece”. Pe urmă am aruncat în balanță bomba cu neutroni și sateliții cu laser... Doar să-i vină cuiva chef să apese pe butonul colorat, și primim toată omenirea plocon, direct în cazanele cu smoală. Doar un semn, și gata! O.K., boss?

Răcnetul neașteptat al Tartorului a avut ca efect imediat încremenirea întregii suflări diavolești, iar ca efect secundar — dislocarea ghețarului Oskveringen de pe coasta Groenlandei, provocând o iarnă prematură în Europa de nord și centrală.

— Tâmpitule! Ai tărațe în cap, manechinule !

Dardarot se dezmeticise brusc. Pur și simplu scotea scânteii, ca un tractor fără sită de protecție la eșapament.

— Well, dar ce-am greșit, întunecimea Voastră? scânci Asmodeu, prins pe picior greșit fără să știe de ce.

— Vită ce ești! Îmi vii aici cu izmeneli americănești, iar mintea ți-ai lăsat-o la San Francisco! în whisky! preciză Tartorul cu cruzime. Îți tai coada, patrupedule! îți iau înapoi medalia jubiliară „Copita despicată¹⁴, pe care n-o mai meriți!...

Împăratul beznei era foarte pornit. Asmodeu se chircise, dând impresia unei blăni de ied, intrată bine la apă și tăbăcită grosolan. Clipea prostit cu genele lui de cadână și privea sașiu.

— Să-mi distrugi tu mie omenirea mea? Tu, mie, mă?!... Cimpoi te fac!...

Scaraoțchi scrâșni și suflă foc pe nări, ceea ce avu ca urmare apariția a trei mari insule în Pacificul de sud-vest, pentru stăpânirea cărora s-a stârnit un mic război local în valoare de numai treizeci de mii de morți, verificându-se cu acest prilej eficiența noilor rachete muzicale „sol-mi-sol” și „si-la-sol”.

După ce și-a vărsat focul, la propriu și la figurat, Tartorul s-a apucat să-l dăscălească pe Asmodeu ca pe ultimul dintre neisprăviți. Ți se făcea milă uitându-te la el. L-a tratat, totuși, cu oarecare indulgență, că de!, era os din osul lui, și, la urma urmei, drumul spre iad e pavat cu intenții bune.

— Păi bine, nătângule! N-ai priceput nici acuma că lumea este croită din trei părți? Ai de sus, ăi de la mijloc (adică pământenii) și noi, cu dedesubturile. Adevărul tot la mijloc se află, nătărăule! Asta s-o ții minte de la mine!... Dacă mi-i spulberi pe oameni ca pe făina orbului, că-i trimiți în cer sau în iad, tot un drac! Ai stricat balanța? Ai stricat-o definitiv!... Balanța e sfântă — ptiu! ptiu! ptiu! Ce mi-a ieșit din gură!... Nu se umblă la ea! De belele am eu nevoie? De nacafale? De dandanale?... Mă, tu mă bagi în boli pe mine! Bunăoară, să luăm cazul că proștii ăia se extermină unii pe alții, ca pe muște. Ne vin nouă pe cap cu toptanul? Ne vin! Și dup-aia staaai, procleste, și-i fierbe în veac, la focul cel nestins! Nu tu ieșire în lume — de unde lume? — să te mai distrezi un pic la năzbâtiile ălora. Nu tu viclenii, să-ți ascuți mintea și să-i duci frumușel în ispită, ca să-ți vândă sufletul și haț !, să-i perpelești binișor coala!... Vânătoria e plăcerea, nu vânatul!... Altminteri, pentru ce să-ți mai pui mintea la contribuție? Pentru ce? N-ai avea decât. Să răsucești frigarea sau să întetești focul la cazane. Păi viață ar mai fi asta pentru noi? Chinurile iadului, nu altceva! O plictiseală să-ți vină leșin! Urgie, ce mai!... Aud?

Dardarot devenise de-a dreptul patetic zugrăvind nenorocirea ce-i — păștea pe toți încornorați!, din cauza nesăbuiței lui Asmodeu.

— Maestre, să mă scuzați, dar omenirea e deja pe dric. Eu doar i-am speriat nițel. Mai o bombă atomică pierdută din avion, mai un submarin nuclear dispărut, mai un cârd de găște pe ecranul radarului luate drept rachete inamice!... Așa, doar cât să gâdile butonul roșu cu buricul degetului!... Dar n-am bătut mai departe cu mintea, ca întunecimea-Ta! recunosc Asmodeu, ca un bărbat ce se afla.

Ce să facă Satana în fața unei asemenea sincerități dezarmante? S-a muiat și l-a iertat, după ce și-a lustruit bine unghiile cu el, că avea secătura blana deasă-perie și lucioasă de-ți lua ochii. Și a mai hotărât ca pe loc să-l trimită-napoi, pe Pământ, cu poruncă strașnică să-ndrepte tot ce-a stricat.

— Faci cum oi ști, dacă e nevoie, o iei și pe Animatoare cu tine (aici, lui Asmodeu îi sticliră ochii), le bagi firoSCOȘilor ăloră în cap ideea să ducă tratative. Cât de lungi, dar să se țină de ele. Te duci la H., la G., la P. (Tartorul numi câteva capitale europene), te zbați, aduni, delegații și para-delegații, pui mâna și la ONU, mă rog, tot tacâmul... Să nu-mi mai faci vreun pocinog, că... Teme-ți coada „m-auzi? Eu atâta-ți spun! Și să-ți intre bine-n minte: pe o planetă pustie

nu crește nici mac alb, nici cânepă măcar... Te-ai întrebat vreodată de unde mi-aș procura eu „praful”? Nevinovata mea plăcere...

Din nou îi sticliră ochii lui Asmodeu, aflând, în fine, adevăratul motiv al grijii mișcătoare ce le-o purta bezmeticilor de pământeni înțeleptul Dardarot. Ca să vezi de ce depinde soarta lumii!...

Până să-i zică Înneguratul „Marș d-aici!”, Asmodeu îi dădu grăbit onorul cu coada la picior „o înhață de mână pe Talpa-ladului înfierbântată bine de rock și, aruncând-o pe motocicletă, se mistui cu ea în noaptea cosmică...

Petrecerea se încinsese și mai și. Dracii și drăcoaicele, zbatându-se ca apucații în ritmul muzicii, într-o înghesuială deșuchată, dezlănțuiră pe pământ uraganele „Mary” și „Flora”, care au pieptănat coasta de est a Americii.

Ochii dansatorilor sclipeau când și când, roșietici, în beznă, semănând perfect cu luminile discrete ale sateliților-spioni, ce veghează ca nu cumva vreun neghiob de pe Terra se-și cumpere briceag — nalbă să-l ia ! —, fără ca asta să se afle imediat unde trebuie.

ZIUA A ȘAPTEA

În cea dintâi duminică, Atotputernicul hotărâse să se odihnească. Dar de la intenție la faptă... Tocmai ațipise și ei, ca omul obosit, și visă războaiele românilor, când auzi țipete. Dar ce țipete! Se certau heruvimii cu serafimii.

— Ce e, mă, cu voi, de nu poate Om' să puie nițel capu' jos?

Dumnealor, de colo, cică nu merită și ei o recompensă? După cât l-au slujit... Bunăoară, povestea cu vopsitul păsărilor... Ce, a și uitat?

— Aha! Bine, mă! Hai că vă răsplătesc. Alegeți vreo câțiva mai răsăriți, să facă propuneri.

Vacarmul se potoli imediat, ca să înceapă mai teribil. Așa că Domnul îi lăsa în plata Lui și se duse în alt cer să doarmă, mai ales că acolo cam trăgea și-l dureau șalele.

Peste câteva ore, sosi o delegație alcătuită din Mihail și Gavril. Amândoi bine făcuți, hoți de gură și iuți de sabie. Gurile rele pretindeau că Tatăl îi plămădise din același aluat.

Lista de propuneri adusă de cei doi pentru recompense cuprindea nume de felul acesta: Gavrilache, Gavrilăș, Gavrilu, Mihalache, Mihăilescu, Mihăileanu ș.a.m.d. Din greșeală, fusese trecut acolo și un oarecare Găvan. Descoperind această scăpare din vedere, Gavril se înfurie și zise:

— Dă-l dracului p-ăsta!... Ce caută pe listă?

La poruncă, luând cele de mai sus *ad litteram*, doi: subordonați zeloși îl înșfăcă ră pe numitul Găvan, «care cerea explicații, și-l aruncară direct în cazanele lui Satan. Acesta tocmai aștepta, cu gura căscată, «doar — doar i-o pica și lui ceva de sus. Și speranțele nu-i fură înșelate nici de data asta.

Domnul aprobă somnoros propunerile, dând din mână a lehamite, în timp ce Sfântul Duh, cu înfățișare de papagal, le striga de pe umărul Lui:

— Huoo! Nepoțiii! La oase, bă !... Și altele mai deocheate.

Delegații dădură din umăr nepăsători:

— Eh! Vorbe de duh!... Ce să le iei în seamă?

Și făcură un gest grăitor, care însemna: „Las că-ți sucim noi gâtul la spate odată, fir-ai al dracului de cârtitor!... Îți convine, că te ține Ala-n spate!...

Apoi plecară fără să salute.

Atotputernicul își trosni oasele, în timp ce-și programa continuarea somnului de la secvența de vis unde fusese întrerupt.

Caesar, ajuns în fața Rubiconului, dădea cu zarurile de-i amortise mâna, așteptând ca dumnealui să-și reia visul.

REZONANȚA

La nu știu care congres, specialiștii au ajuns la uimitoarea concluzie că învierea din morți nu e un fenomen supranatural. E chiar la îndemâna oricui se dovedește în stare să facă efortul necesar. Simplu și de necontestat, ca tot ce e genial, de altfel...

Cum or fi circulând știrile înspre lumea răposaților e greu de spus, dar se pare că totuși circulă. Altminteri cum ar fi aflat vestea Romel Belciugatu? Pe ce canal? Pentru cei neîncrezători trebuie să precizăm că pe lumea cealaltă răposatii își păstrează nealterat interesul pentru ceea ce se petrece pe mapamond. Asta le face

cinste, obiectiv vorbind. În felul acesta sperăm să contribuim la corectarea imaginii eronate pe care-a încetățenit-o religia despre rai, iad și alte asemenea chestiuni neștiințifice.

E bine, Romel Belciugatu s-a așezat serios pe antrenament. Cu tenacitate, cu voință și cu mult timp la dispoziție (nu-l sâcâia nimeni, avea niște vecini foarte liniștiți), într-o bună zi făcu efortul suprem și învie. Numim procesul respectiv „efort suprem” pentru că, dincolo de orice îndoială, fenomenul era cât se poate de anevoios, deci natural, și echivala — dacă doriți neapărat o analogie — cu nașterea.

Romel Belciugatu se născu, mai precis renăscu și-și reluă viața de la patruzeci de ani, de unde i-o întrerupsese un infarct. Își scutură țărâna de pe costumul ieftin de culoare închisă, își verifică încălțăminte, descoperind cu neplăcere că pantofii săi aveau tălpi de carton, apoi salută soarele primăvăratic cu un zâmbet larg. Foarte normal pentru unul care nu-l mai văzuse de un an de zile. Cercetă cu oarecare curiozitate lăcașul său de veci și observă că se găsea într-o stare deplorabilă. Năpădit de buruieni, ba chiar purtând urmele unor vizite recente ale câinelui năpărlit ce se aciuse pe lângă paznicul cimitirului.

Dar toate acestea erau fleacuri pe lângă performanța realizată de el. Romel abandonează deci problema asta pentru mai târziu și porni vesel spre oraș, răspândind în jur o sfioasă mireasmă de mucegai. Timpul reîncepuse să curgă normal pentru el și se nimerise cum era mai bine, o zi de duminică. Să tot fi fost ora zece dimineața. Cu aerul unuia care face o plimbare agreabilă, Romel străbătea orașul unde trăise și redescoperea cu nesaț amănunte care altă dată îl făceau să-și simtă nervii încordați ca niște strune. De pildă, mirosul de chimicale din atmosferă (Fabrica de produse chimice tot nu-și reparase filtrele) îi sugera parfumuri exotice; vitrina magazinului de confecții bărbătești, de la colțul bulevardului, etala aceleași costume ca acum un an, semn că responsabilul nu fusese deloc muștruluit, dar pe Romel îl distră faptul; forfota bișnițarilor din fața cinematografului central i se păru un prilej de desfătare pentru ochi, nu se știe de ce. Se simți cuprins de o înduioșare puerilă observând că în cartierul său populația își păstra cu încăpățănare obiceiul insalubru de a arunca gunoaiile tot alături de recipientul pentru colectarea acestora. Râul care străbătea orașul rămăsese aceeași

apă leneșă și somnoroasă, iar Romel trecu podul sufocat de emoție și îl salută ca pe un prieten statornic, de pe vremea pantalonilor scurți și a pescuitului de zglăvoace.

Ajuns acasă, nu se osteni să apese pe butonul soneriei, ci trecu de-a dreptul prin ușa de la intrare, cu mare ușurință, aceasta fiind temeinic lucrată din placaj. Era prima mare dezamăgire pentru Romel, care nutrise iluzia că ușile apartamentului său ar fi confecționate din lemn sănătos de fag, după cum și arătau. Se consolă cu gândul că nu poți avea numai bucurii de pe urma însușirii miraculoase de a putea trece direct prin obiecte. Folosi același procedeu pentru a pătrunde în sufragerie, apoi în dormitor, fără să facă zgomot.

Acolo, cu draperiile trase, în semiîntuneric, dormea nevastă-sa un somn cam agitat. Fără să deschidă gura, discutară calm, comunicându-și direct gândurile.

Ea — Veniși?

El — Venii.

Ea — Cum ai intrat? Adică ce prostii mai întreb și eu...

El — Am trecut prin... hm... prin uși. Prin beton armat nu pot, trebuie mult curaj. Știi, e mult mai greu.

Ea — Cum, și la voi acolo, trebuie curaj?

El — Mai ales la noi!

Ea — Țțțț ! Ce plictiseală!

El — Mde!... Parcă e după noi?

Ea — Nu te superi că te-am chemat?...

El — M-ai chemat?... Tu?!...

Ea — Dar ce credeai? Am vrut să vorbim măcar în vis. Să ne sfătuim. Că eu totdeauna am ținut la părerea ta. Așa că, dacă tot te-am visat, m-am gândit că n-ar strica...

El — Ce vis? Asta nu e vis! E de-adevăratelea! Am... cum să-ți spun?... Am înviat!

Ea — Tot nebunatic ai rămas! Hai, fii cuminte! Lasă prostiile! Că doar nu ești ăla, să-nvii. Și doar știi ce-a pățit dup-aia!... Doamne ferește! Morții cu morții, viii cu viii.

Din baie se auziră zgomote ciudate. Un fel de horcăit, urmat de gemete, apoi de înjurături întortocheate. Se pare că viii țineau cu tot dinadinsul să-și impună prezența. Romel Beiciugatu simți cum i se

scurge fierea în sânge, ca o materie vâscoasă. Dar dialogul continuă.

El — Te-ai și măritat... cine e ăla din baie?

Ea — Hristudorescu! A fost la o cumetrie...

El — Aha! D-asta m-ai chemat?

Se împăcase și cu ideea că a fost chemat și că n-a înviat din proprie inițiativă. Halal voință!

Ea — Păcatul meu să fie ! Trebuia să mă mărit! Uite de ce! O să avem un copil...

El — Cine, noi?... Nu-l recunosc !

Ea — Of, tot găăuță ai rămas!... Eu cu Hristudorescu. Voiam să-l cheme, ca pe tine — Romică. Să nu creadă lumea că te-am uitat așa repede. Că de mi-ai lăsat apartamentul, banii de mașină și cecurile alea, știi tu... Eu recunosc, zău... Ce zici?

Romel Belciugatu fusese totdeauna slab de înger și, ca dovadă că nu se schimbase, o asculta liniștit. Undeva, în străfundul sufletului, un glas firav îl îndemna să strige că puțin îi pasă lui și nu are niciun chef s-o scape de gura lumii și de povara ce-i apăsa, chipurile, inima. Parcă lui cine i-a luat vreodată ce-a avut pe suflat? În loc de asta, reluă conversația, care se îndrepta naiba știe în ce direcție, după cum voia femeia asta, care-i era străină într-un mod familiar.

El — îl iubești pe-ăsta?... Zi-i pe nume!...

Ea — Hristudorescu... Da! E brunet, nu ca tine. Mie nu mi-au plăcut niciodată șatenii, dar m-am jenat să-ți spun, ca să nu te jignesc. Decât așa, mai bine am suportat...

El — Numai asta ai găsit la el?

Ea — Nu! Are el mai multe; rezistă la băutură, mă scoate-n lume, la restaurant... Ne distrăm... leșim și la berărie! Ne certăm, ehe! ăsta știe să se certe țăpăn, nu ca tine!

El — Bine! Poți să-i dai copilului numele meu. Dar ce te faci dacă eu chiar m-am întors? Să zicem că am înviat așa, cu forțe proprii...

Ea — Fugi d-aci, că e vis toată ziua! Pe mine vrei să m-aiurești?

El — Cine visează?

Ea — Amândoi visăm. Spunea și la emisiunea aia, cum îi zice...

El — Așa? Atunci pot să te ciupesc, ca să pricepi că nu e glumă?

Ea — Hi, hi! Drăcos mai ești! Parcă nu erai așa. Să vezi ce se hlizește bărbat-miu când i-oi povestise auzi ușa de la baie

trântindu-se, apoi tăcănitul întrerupătorului de pe hol.

EI — Adică nu vrei să rămân?

Ea — Du-te, dragă, liniștit în cele veșnice ! Hai, că mă trezesc. Și să nu mai vii, că mă supăr. Mai am vreo trei luni și nasc... Și pe urmă sunt măritată, gata!

Ca și cum până atunci nu fusese măritată.

Romel Belciugatu trecu prin trei uși la rând, fără să se mai uite nici în dreapta, nici în stânga. Cobora scările vijelios, când la etajul întâi se întâlnește cu nea Iftode, responsabilul blocului, care-l salută voios, de parcă s-ar fi întors din delegație.

— 'Neața, dom Belciugatu! Ce face azi naționala? îi batem pe franceji? Joacă la noi pe stadion...

— Dac-or vrea ăia!... glumi Romel și râseră amândoi.

Depărtându-se cu pași aerieni, îi ghici în urmă nedumerirea. „Ce-o fi, dom'le, cu ăsta? Parcă murise în spital... îl mai trec sau nu în cartea de imobil? Că văz că e teafăr. S-a mai întâmplat să-i dea morți pe unii și ăia habar n-aveau. A scris și în presă... Trebuie să mă interesez mâine la asociația locatarilor...”

Pe drum îl ajunseră din urmă câțiva dintre colegii lui de serviciu, care mergeau la stadion. Comentau evenimentul cu mare pasiune, făceau pronosticuri, se contraziceau în gura mare, iar pe el îl salutară neglijent, ca pe unul neinteresat de fotbal. Totuși, îl invitară din mers, cu ei.

— Romică, hai la meci, nu fii fraier! Habar n-ai ce pierzi!

— Nu pot, că sunt mort! le-o trânti el în față, să-i vadă cum reacționează, dar ți-ai găsit! O luară tot în bășcălie.

— Tu și mort de beat!... Aiurea! Ai băut lapte prea mult...

Și râzând zgomotos, alergară să prindă un loc pe scara autobuzului, de care microbiștii atârnavă ciorchine.

În fața berăriei, "La butoi" — parcă era un făcut — dădu nas în nas cu cel mai bun prieten al său, care-i ținuse cuvântul de adio la înmormântare. Un tip cât se poate de distrat, dar băiat de aur. Fără să pară surprins că-l vede aievea, acesta îl apucă de mânecă și-l trase în local. După ce comandă două halbe, îi reproșă lipsa.

— Bine, măi Romică, să nu te mai arăți tu atâta timp!... Nu e frumos, măi băiatule, zău că nu e frumos din partea ta!...

— Nu mă lua așa, prietene! se încruntă Romel. De fapt, eu am motive să fiu supărat pe tine, nu tu... Așa prieten, mersi! De cinci ori te-ai încurcat la necrolog!...

— Las-o-ncolo, că așa-i prima dată!... Da' tu de unde vii?

Romel arată posomorât cu degetul gros spre pământ.

— Și cum e? întrebă distrat prietenul, sorbind trei sferturi din halba spumoasă. Pfuu, ce caldă e poșirca asta! se strâmbă el. Și zi, merge, merge?

— Aș! O plictiseală fără margini! dădu din mână a lehamite Belciugatu.

— Și-acuma încotro? se întoarse surprins prietenul, văzând că-i strânge mâna tăcut și pleacă învăluit de acel indescritibil miros de... mda... parcă totuși miros de mucegai era.

— Înapoi în subteran ! zise răspicat Romel și ieși, numai așa, de-al naibii, direct prin tăblia ușii de stejar vechi, cu încrustații, care-i provocă o plăcere deosebită. Parcă trecuse printr-o apă limpede. „Dacă lucrează în subteran, înseamnă că s-a făcut miner” se dumiri prietenul. Minerii ăștia-s dați dracului. L-ai văzut cum a trecut prin ușă, ca prin brânză?” se lăudă el către un cunoscut, de la altă masă

și, ciocnind halbele, căzură de acord că Romică Belciugatu e alt om, s-a maturizat, nu mai poate nimeni să zică așa și ple dincolo, ca înainte.

Cam în același timp, soția lui Hristudorescu apucă mâna soțului:

— Știi ce nume m-am gândit să-i punem băiatului nostru?

— Romică...

Și căzură de acord că e un nume frumos.

Belciugatu ar fi putut spune că moartea e o greșeală care, iată, cu mici sacrificii, poate fi corectată.

UN TÂRG PRIPIT

După calcule îndelungate, cântărind avantajele și dezavantajele, Alois Pășoi s-a hotărât să-și valorifice la un preț mai ridicat nenumăratele-i calități, datorită cărora urcase destule trepte în ierarhia socială. Știa câteva limbi de circulație internațională, știa să se facă util, nu se abătea de la ordinele mai-marilor săi nici cu o iotă, fără să pară excesiv de servil. Avea o viață de familie exemplai-a, cel puțin așa părea.

Era la curent cu tot ce apărea în presă. Avea abonamente la toate cotidienele, iar publicațiile străine le cerceta la serviciu. Ieftin și fără să bată la ochi. Răsfoind cu ascunsă admirație paginile unor reviste apusene, Alois ajunsese la concluzia că, oricât era de mare încrederea ce i se acordase, oricât de bine era plătit, cunoștințele sale nu erau, totuși, apreciate cum se cuvenea. Când valorezi aur curat și ești doar un funcționar superior, ce e de făcut?... Țara i se părea acum prea mică, limba maternă avea un pronunțat iz „folcloric”, iar civilizația o aprecia ca fiind prea „rurală” pentru gusturile lui. Totul semăna cu o haină prea strâmtă pentru statura lui monumentală.

Găsi astfel curând suficiente motive pentru a visa un palat pe Coasta de Azur sau un hotel de lux la Las Vegas. Toate acestea puteau fi obținute vânzând unor firme interesate unele documente „de uz intern”, ca să nu zicem secrete, în posesia cărora se afla. Era un tip strângător. Posesia acestora era reconfortantă pentru Alois Pășoi., în acest punct al calculelor sale fără cusur, Pășoi a fost întrerupt de apariția de necrezut a unui individ dubios din toate

punctele de vedere. S-ar putea folosi aici cuvântul „supranatural”, dar de ce să alunecăm în misticism? Să vedem însă de ce era atât de ciudată prezența aceluia individ nechemat și inoportun.

Mai întâi, pentru că biroul lui Pășoi se afla la etajul al optulea și nimeni n-avea cum să pătrundă în instituția bine păzită; în al doilea rând, individul n-avea bon de intrare, or, nu putea să se strecoare înăuntru nici pasărea cerului fără așa ceva; în al treilea rând, avea un zâmbet extrem de familiar, ca unul care le știe pe toate; în al patrulea rând și ultimul, se mișca foarte repede prin biroul spațios, încât nu putea fi urmărit prin cătarea revolverului cu care încerca Alois să-l țintească. Chit că nu era decât un reușit exemplar de pistol cu apă, făcea impresie. Îl clasificase pe individ imediat. Nu putea fi decât un spion. Altminteri, de ce nu se lăsa impresionat de „armă”?

— Renunță, dragul meu! îl sfătui „musafirul”, apărând, prin nu se știe ce scamatorie, în mai multe locuri deodată și făcând inutilă orice încercare de a-l ținti ca-n filme. Poftim! Realitatea ținea morțiș să-i demonstreze că întrece cu mult orice producție cinematografică. Ce James Bond! Spanac!...„Probabil un nou truc al ălor de dincolo...” presupuse Pășoi. Voi să sune (butonul era la îndemână, sub birou), dar mâinile nu-l ascultau. Dimpotrivă, acestea făcură exact contrariul, sub privirile uimite ale stăpânului lor, ascultând parcă de o voință străină. Depuseră revolverul la locul lui în sertar, pe când musafirul, râzând mărunț, se instala confortabil în fotoliu, de parcă era un prieten venit la șuetă.

— Dutză mă numesc, domnule Pășoi! Miki, pentru prieteni...

— Să nu crezi că scapi de-aici! îl avertiză rece impenetrabilul Alois.

— Dragă Alois, citesc în dumneata ca într-o carte de mare popularitate, i se adresează cu impertinență vizitatorul suspect.

— Domnule Naiba-știe-cum-te-cheamă-cu-adevărat, presupun că ai reușit — deocamdată nu știu cum, dar voi afla! — să-mi strecuri un drog în cafea. Cu complicitatea secretarei mele, nu? Mă minunez de obraznicia dumitale, fiindcă te afli, totuși, într-o situație fără ieșire. Am dreptate?

— Deloc, dar deloc! Ai un mod cam primitiv de a raționa, dragă Pășoi, dar nu te condamni. Rutina produce, vai. Asemenea

nedorite... Te-ar întrista foarte tare dacă ți-aș spune că ești foarte departe de adevăr, pentru prima dată în cariera dumitale?

Și domnul Dutză îl privi cu ochi verzi, parcă fosforescenți.

— Peste zece minute vine șoferul să mă ia. Îmi stârnești o vagă compătimire cu trucurile dumitale ieftine. Scurt! Ce dorești? Ai ceva de oferit?...

Alois Pășoi redevenise omul cu nervi de oțel, prompt în reacții și imprevizibil.

— Apropo, ce înseamnă Pășoi? se interesă străinul.

— Caută în dicționar, domnule! Parcă ziceai că le știi pe toate...

Alois terminase cu defensiva și trecuse decis la atac.

— Fără supărare, dragul meu! Păstrează-ți micul dumitale secret! Ai perfectă dreptate: viața n-ar mai fi atât de interesantă, dacă n-am avea fiecare micile noastre...

Alois dădu semne de plictiseală. Se uita pe geam, își curăța unghiile, ba chiar izbuti să caște.

— Sunteți omul meu, domnule! Gluma s-a terminat. Să trecem la afaceri, bine?

Curios să vadă până unde merge cu obraznicia individul, dar, totodată, interesat să știe până la ce sumă va urca oferta acestuia, Alois aprobă în tăcere. Colaboratorii lui trebuia să apară peste câteva minute. Și-atunci, dacă suma nu-i va conveni...

— Nu vă mai, gândiți la colaboratorii dv!...

Părea că individul se amuză cu adevărat. Pășoi tresări.

— V-am spus că vă citesc toate gândurile! explică foarte politicos domnul Dutză, parcă scuzându-se, de data asta.

„A dracului aparatură au mai inventat, dom'le!” Și Alois își notă în gând să depisteze mijlocul de citire a... l-ar fi prins foarte bine.

— Numai că vă înșelați foarte tare asupra scopurilor mele... Deci, strădania dv. Privind „mașina de citit gândurile” — musafirul râse amuzat — e o dulce naivitate. Eu nu sunt persoană fizică, cum credeți, ci una... metafizică, dacă vreți să-i ziceți așa. Cunoscându-se îndeaproape proiectele dv., eu am fost trimis să încheiem actul de vânzare-cumpărare.

„Îndeaproape?!...” Alois intră în panică, dar fiU lăsa să se vadă. Apoi începu să se dumirească. „Nebunii nu trebuie contraziși. Dar cum naiba a nimerit aici?...”

— Desigur, desigur... mormăi el.

— Aveți aici contractul obișnuit. Vă veți bucura de toate drepturile. Ca Faust, de pildă. Să-mi ierte dumnealui comparația! chicoti omulețul malițios.

Cu oarecare șovăială, Alois luă pergamentul pe care i-l întindea nebunul și-l citi cu meticulozitate de la cap la coadă. Fără îndoială, actul era excelent redactat, în regulă din toate punctele de vedere și scris cu o caligrafie impecabilă. Ei, drăcie! Conținutul era de necrezut!...

— Și încă ce drăcie ! De acord cu dumneata... chicoti iar omulețul. Nebunul devenea din nou cam familiar.

— Partea cea mai distractivă e că, în unele momente din viață; sunt destui care și-ar vinde sufletul diavolului. Dar când le pui actul pe masă, niciunul nu-și crede ochilor. Mă iau drept nebun... Uite, dumneata ar trebui să te bucuri că ești printre puținii favorizați de soartă. De mult nu mai facem târgul cu oricine. Și fiindcă tot mai crezi că am evadat de la spitalul de nebuni, iar situația de față este excepțională, recunosc, meriți o reparație morală. Să-ți explic!...

Și domnul Miki Dutză îl lămuri cu belșug de amănunte că o mică trădare, așa cum proiectase Pășoi, merita atenția Hadesului, unde era bine cotate. Că se netezise drumul dumnealui, ca nu cumva să intervină neprevăzutul.

Cu o singură condiție, cum era de așteptat: semnarea „contractului”.

„Prostii! auzi colo! Faust!... Literatură!... Dacă și dracii s-au apucat de-așa ceva...” se surprinse disprețuindu-l în gând Alois, care nu prea agrea literatura, tratând-o drept ocupație pentru leneși.

Domnul Dutză râse sarcastic.

— Ce gânduri ai, domnule Pășoi! Greșești enorm în ce privește literatura... Mă-ntreb dacă nu cumva te-am supraapreciat... îl admonesta el cu arătătorul ridicat muștrător.

— Nu-ți place, caută-ți altul!

— Joci tare, dragă Alois! se strâmbă de răs mititelul. Asta e clin filmul ăla cu „007”, nu?... Bine, treacă de la mine. Obraznicul mănâncă praznicul... Parcă așa e proverbul la voi, nu? Adică am uitat că tu nu te mai consideri autohton. După câte ai aflat, strămoșii dumitale ar fi descins din nord, așa că nu e de mirare să simți și tu

chemarea străbunelor meleaguri, confort unu. Bună, nu? răsese iar chițcăit mărunțelul. Făcea parte din categoria nesuferiților care se distrează de minune la glumele proprii.

Alois Pășoi scoase stiloul Parker aurit, îl ținu o clipă (istorică) suspendat în aer și semnă. O iscălitură înflorită, de care se temuseră mulți cândva.

Făcând sul hrisovul, fără să-și ascundă satisfacția, Miki Dutză îl îmbrățișa protocolar, ca la încheierea unui acord comercial, și pieri fără urmă.

Alois Pășoi se pișcă zdravăn de braț ca să-și revină. I se părea că „Țăranca din Muscel” (o copie foarte reușită după tabloul lui Grigorescu), în direcția căreia dispăruse Necuratul, îl privea batjocoritor și ademenitor, cu ochii acei.

Trei săptămâni mai târziu, se zvoni că o persoană pe nume Pășoi a spălat putina, luând cu el diverse documente valoroase.

În fața lui Sarsailă, Miki Dutză făcea fețe-fețe.

— Cine m-o fi pricopsit cu slujbași de două parale, ca tine? îl ocăra Superiorul, știind de altfel foarte bine că el însuși îi acordase creditul moral. Ți-am atras atenția că nu permit inițiative? Nu permit!... Unde-o s-ajungem în felul ăsta?... Închidem taraba dacă facem numai afaceri păguboase.

Și tot așa, spre râsul celor mai mărunței în grad, care abia așteptau să obțină și ei încrederea Vătafului.

Neșansa produsese toată încurcătura (și dracu' mai face boacănă, altfel am ajunge toți în cazanele cu catran...). Ajuns la adăpost în Occident, domnul Pășoi fusese atât de nechibzuit să vândă toate secretele pe care le poseda. Greșeală fatală, deși scuzabilă, dacă ținem seama că era la prima lui trădare de patrie. N-avea experiență!...

Ca urmare, nu mai prezenta interes pentru “firma” cu care tratase. Alois Pășoi, după ce și-a cheltuit banii, s-a văzut în situația unuia fără niciun mijloc de subzistență. Și s-a sinucis... A fost găsit abia după două zile. Nerevendicându-l nimeni, municipalitatea a scăpat de el ducându-l la groapa comună, a emigranților anonimi. Ironia sorții! Un bogat ajuns printre săraci...

Conform contractului, sufletul său ajunsese, pe căi. Diabolice, se-nțelege, drept pe terezia lui Sarsailă. Acesta, cât era el de drac cil

Vechime în Gheena, și-a scuipat în sân, văzând pe cântar un șobolan atins de scabie, în locul sufletului scontat (sau acontat).

Ancheta-fulger l-a găsit vinovat de ușurință condamabilă pe achizitorul de suflete Miki Dutză.

— Să nu descoperi tu că Pășoi nu e altceva decât un șobolan!... Asta e documentare? N-ai simțul limbii ! N-ai cultură generală! N-ai intuiție... N-ai...

Degeaba striga Sarsailă. Nici el nu-și dăduse seama până nu aruncase o privire în „Dicționarul explicativ, unde scria clar: *pășoi* = chițcan, șobolan”.

— N-ai simț comercial! Ca unul neinstruit!...

Și Sarsailă, apreciind că epoca reclamă modernizarea serviciilor îl trimise pe Miki la Amsterdam, să ispășească studiind marketingul.

— Doctor să-mi vii de-acolo, c-altfel te fac fochist! îl mai amenință el.

„Șobolan, ai? Cum de nu l-or fi dibuit ăia acolo, pe pământ? – se miră prostește, de unul singur, Vătaful. „Halal deratizare!”...

— Ce facem cu „sufletul”? Întrebară încornorații mai mici în grad, temători că șobolanul i-ar putea umple de scabie pe drăculeții ce se și apucaseră să organizeze curse de alergări peste graniță cu „duhul” lui Pășoi.

— Dați-l pe gârlă, ce mai întrebați! se stropși cu dezgust Sarsailă și-l trecu în registru la rubrica „Pierderi”.

De pe malul Colentinei, câțiva trecători au văzut ditamai șobolanul înotând prin gârlă și croindu-și drum spre gura de canal a întreprinderii „Cianochimica”. Câteva pietroaie zvârlite de ei l-au nimerit în plin, dar guzganul nu s-a scufundat. Și-a găsit un cotlon în canal și, de cel puțin trei ori pe zi, este inundat de apele reziduale deversate de uzină. Chițcanul a conservat întreaga conștiință de sine a lui Pășoi, spre a-și plăti păcatele în veci. Ca să scape de pedeapsă, ar vrea să-și dea duhul în orice condiții. Dar cine să i-l mai cumpere?

V

RESTUL E... LITERATURĂ

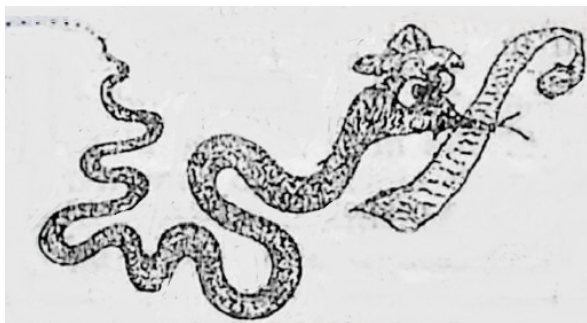
Scriitorii se împart în două categorii; pe unii îi așteaptă posteritatea, pe ceilalți — pompele funebre.

Ați observat ce greu e să-ți faci un nume în literatură, dacă nu ai un renume?

Ai grijă, poete, să nu-ți crească aripile prea mari! I-ai deranja pe confrăți la mers.

Adevărul iese la iveală ca untdelemnul deasupra apei. De aceea mulți se prăjesc cu el.

Vânătorul se poate trezi uneori vânat, dar nu are același gust...

CUM POȚI DEVENI CELEBRU

(metodă rapidă)

„... Ani în șir mi-am exersat condeiul în ale scrisului, ștergând. Principiul, pe cât de original, pe atât era de simplu: scriam o pagină de versuri, să zicem, și tăiam nouă zecimi din ea. O proporție rezonabilă, așa cred.

Astfel, am ajuns la vârsta fericită a maturității. Nu literare. Nicidecum!... împlinisem patruzeci de ani. Am aniversat evenimentul adunându-mi poemele. Să tot fi fost vreo șaiszeci. Mi s-a părut o cifră astronomică și m-am întrebat foarte serios dacă nu-mi scăpaseră prea multe la selecție. Poate, nu fusesem destul de sever. După ce le-am mai ajustat binișor, dând la o parte încă vreo șase, m-am

declarat relativ mulțumit. Le-am dactilografiat frumos, le-am pus într-un dosar-plic legat frumos cu șnur și le-am predat la Editura „Condorul”. Eram sigur că am făcut pentru literatură tot ceea ce depindea de mine.

Ca orice redactor care se respectă, Adelaida Fugău m-a dus cu vorba timp de un deceniu. Ca să nu se creadă că sunt pisălog (țin mult la impresia lumii despre mine) ori că profit de prețiosul timp al editorului, telefonam de trei ori pe an.

— Alo? Cu tovarășa Fugău, vă rog, dacă sunteți amabil...

Cel de la capătul firului era amabil, dar redactora nu era de găsit, de două ori din trei. Fie că tocmai plecase în concediu, fie că mai avea câteva zile până să se întoarcă ori tocmai ieșise pentru câteva minute. Dacă o găseam, însemna că a avut ghinion.

— Vai, cum să nu, cum să nu! Se poate să vă uit? se bucura ea cu voce mieroasă, comunicându-mi că, cel puțin deocamdată, toți cei din editură nu mai pridideau cu lectura și pregătirea pentru tipar a operelor aduse de monștrii sacri. Aceștia nu puteau fi refuzați în niciun caz, de asta-mi dădeam și cu foarte bine seama. Ba un parnasian, ba un supraréalist, ba un adversar înverșunat al ortografiei, care trezeau murmure de admirație prelungită în rândul prietenilor de profesie critici, păreau ferm decizi să-mi închidă mie toate căile spre debut, monopolizând planurile editoriale pe câte trei ani în perspectivă. Își adunau articolele, conversațiile cu personalități marcante (care protestau ulterior), memoriile de călătorie sau comentariile nesfârșite pe marginea manuscrisului neterminat lăsat de vreun confrate lovit de dambla.

Probabil că scriau și în somn, și la masă, și în tren, și la ședințe, și în alte locuri mult mai incomode, numai din dorința de a umple librăriile cu tomuri masive. Intenția era clară: să mă descurajeze pe mine și să-i acapareze pe virtualii mei cititori.

În cel de-al nouălea an, tovarășa Adelaida mi-a anunțat vestea cea mare. În curând voi semna contractul cu editura, iar placheta de versuri va apărea în vara viitoare, când toată lumea pleacă în concediu însuflețită doar de ideea de a citi versurile mele, renunțând grabnic la romanele polițiste și la literatura umoristică. Am fost invitat în acest scop, cu neobișnuită amabilitate, să trec pe la editură imediat după Anul Nou. Și m-am dus, punctual ca un englez.

— Tovarășa Fugău lipsește luna aceasta. E plecată în delegație, la Praga, m-a informat binevoitor un redactor de vârstă incertă, ascuns după un maldăr de dosare cu manuscrise, ca infanteristul în spatele parapetului.

— Bine, dar dumneaei personal mi-a spus să vin! Acum două săptămâni am vorbit la telefon cu dânsa... am bâiguit eu.

— Ți-o fi spus dumitale, dar la ora aia avea deja pașaportul în buzunar! m-a privit redactorul pe deasupra ochelarilor, compătimator și nu prea. „Provincialii ăștia! Pe ce lume or fi trăind?” Cam ăsta era subtextul pe care l-am intuit.

Și-a potrivit ochelarii pe nas făcându-i să sclipească malițios și s-a scufundat iar în tranșeea lui căptușită cu beletristică. În asemenea situații, unora li se suie sângele la cap. Mie mi-a coborât în tălpi, apoi am simțit literalmente cum s-a scurs prin podea, ca electricitatea prin paratrăsnet, în pământ.

Mentorul meu, Ovidius, și-a întors nasul respectabil spre mine și m-a lăudat:

— Ai oarecare cursivitate, tinere prieten. După ce-i vei cunoaște pe clasici mai bine, ritmul narațiunii tale și profunzimea ideilor nu vor avea decât de câștigat...

— Cum!; Și ei... și Domniile lor sunt aici? am îngăimat cu surprins.

Ovidius s-a mulțumit să confirme dând din cap.

Mi se părea o onoare la care nu visasem niciodată. De când mă trezisem în acest — cum să-i zic? — „studio” dotat cu aparatură complicată, aveam parte numai de surprize.

— Te afli într-o lume paralelă cu aceea din care ai venit. Mai exact, paralel curgătoare, m-a lămurit maestrul, pe un ton profesoral.

— Înseamnă că paradisul, infernul și celelalte... nu există?

Maestrul a surâs înțelegător.

— Copilării, dragul meu! Copilării... Totul e aici! mi-a ciocănit cu arătătorul fruntea, de parcă bătea S.O.S. în alfabetul Morse. Mai bine privește și ia aminte!...

A răsucit câteva butoane, și ecranul unui monitor [crezusem că e o oglindă) s-a luminat brusc. Operatorul nevăzut ne oferea în prim-plan figura impunătoare a directorului editurii. Acesta tocmai admonesta pe cineva.

— ... De ce, tovarășa Adelaida, să avem noi de-a tăce cu presa? Să le dăm pe tavă subiecte pentru anchete critice...

— Vai, tovarășe director, dar eu îl chemasem special ca să semneze contractul! Leșisem doar pentru zece minute până la... s-a tânguit o voce pe care cunoșteam prea bine. (Uite că nu se afla la Praga !). Cine să-și închipuie că e slab de inimă și ne va produce asemenea neplăceri!...

— Crezi dumneata, tovarășa Fugău — deveni sarcastic directorul — că autorul a venit să decedeze intenționat la noi? Ca să-și facă publicitate postumă și să ne facă nouă viața amară?!... Notății... Imediat veți lua măsuri, dar imediat!... pentru publicarea urgentă a poetului... cum îl cheamă?... mă rog ! Cereți o prezentare de la unul din criticii noștri, știu dumnealor ce trebuie într-un caz ca ăsta... Ceva în genul: „O mare speranță a poeziei noastre” sau „Versurile sale vor schimba fața liricii noastre”... Asta s-o pună neapărat!... în trei zile să văd șpalturile!... Bună ziua!

Adelaida Fugău a ieșit de-a-ndărăteala, urmărită de ochiul nemilos al teleobiectivului. Posteritatea mea se afla acum în mâna ei tremurândă și umedă de spaimă.

— Vei fi un nume în literatură, dragă colega! a surâs subțire magistrul Ovidius.

— Chiar nu se mai poate face nimic, Magister? Măcar o dreptate postumă, l-am rugat cu cu accente dramatice în glas și mânat de vigurosul impuls al vendetei.

Publius Ovidius a privit gânditor agitația Adelaidei, care răscolea praful de prin dulapuri în căutarea dosarului cu poemele subsemnatului.

— Totdeauna se poate găsi un mijloc de a echilibra balanța justiției! a decretat maestrul și m-a îndemnat la acțiune.

Adelaida descoperise în sfârșit versurile mele și le cerceta febrilă, temându-se pesemne să nu se fi pierdut vreo filă. Dar nu. Dosarul era neatins. În momentul când îl lega cu un șnur, mai aspectuos împrumutat de la opul cât o lespede ce conținea memoriile unui academician, am întins mâna și i l-am luat. Nu degeaba așteptasem eu zece ani. A meritat efortul, numai ca să-i văd figura exprimând o perplexitate greu de descris. Și o jignire de moarte. M-am aplecat

spre monitor și i-am șoptit la ureche, punând o doză apreciabilă de miere în glas:

— Mai treceți pe la mine peste vreo zece ani, tovarășa Adelaida ! Nu vă uit, se poate?

A dat ochii peste cap, s-a tras către un fotoliu și se pregătea pentru un leșin confortabil. Însă a sunat telefonul. Ca să ridice receptorul i-a trebuit ceva timp. Părea că atârână foarte greu în mâna ei slăbită. Directorul întreba dacă a dat drumul manuscrisului.

— Da. I-am dat drumul... a confirmat ea, cu voce pierită, privindu-și disperată mâinile goale.

Și-a revenit brusc. Cu forțe sporite, s-a apucat să răscolească din nou grămada de dosare, din care se ridica o pulbere aurie ca de pe aripile fluturilor. Spera, probabil, să găsească o copie. Dar aceasta nu exista, puteam să-i spun chiar eu. Îmi plăcea optimismul Adelaidei. Era, într-un fel, chiar reconfortant.

— Acum la ce-mi mai folosește „opera”? m-am adresat nedumerit magistrului meu.

— E un combustibil excelent pentru cazanele unde-i fierbem pe acei editori care ne-au făcut viața amară... Așa mi s-a întâmplat și mie cu poemele compuse în limba geto-dacilor. Superesteții strâmbau din nas. De fapt, nu pricepeau nimic din ele. Iar acum, la flacăra lor cea eternă ei ard... scandă solemn Ovidius.

— Imposibil, Magister! M-ați asigurat că asemenea... să le zicem... practici nu mai. Există, m-am grăbit să-i amintesc.

— Mai știi?...

Un răspuns cel puțin ambiguu.

Ovidius Naso devenea din ce în ce mai misterios. Când a început să-mi declame din noua sa poemă, „Ars editoria”, pe ecranul monitorului am văzut o scenă care m-a șocat.

Tovarășa Adelaida Fugău se calmase și-și bea cafeaua în liniște și pace, așteptând să bată ora plecării. Atunci și-a făcut intrarea un cetățean timid, purtând sub braț un dosar-plic. Eram eu, așa cum mă înfățișasem cu zece ani în urmă. Cine-a zis că timpul e ireversibil?...

Tovarășa Adelaida a înflorit toată, de parcă și-ar fi revăzut logodnicul dispărut la cutremur. A primit poemele ca pe sfintele moaște, uitând până și de cafea. Alter-ego-ul meu mi-a făcut cu ochiul, discret. Și instantaneu, poemele s-au aprins, arzând înalt și

telegenic, cu flăcări albastre. Părea un film aiurit, cu secvențele încurcate la montaj, deși oarecare logică se putea distinge.

Autorul a ieșit neobservat, Adelaida a dat un telefon și, peste câteva minute, au sosit trei critici și un fotoreporter. Camera de luat vederi prezenta apoi trei reviste din zilele următoare, care consemnau evenimentul literar al anului sub titlul „Poemele incandescente”. — în biroul ei, Adelaida Fugău împreună cu doi cronicari (referenți pe lângă editură) dansau „sirtaki” în jurul manuscrisului care continua să ardă cu flacără egală, fără să se mistuie.

Redactorul-șef, trecând grăbit pe acolo, ca să-și aprindă o țigară de la bizarul foc viu, a remarcat cam sâcâit:

— E funcțional, nimic de zis! Dar respectați N.T.S. și P.S.!!

Atenționați astfel, nașii mei literari au trecut fără crâcnire la o „Horă mare”, potolită.

— Acesta e ceremonialul obișnuit, dragul meu! m-a asigurat Magistrul, remarcând pesemne că mi-a pierit graiul. În curând vei fi pomenit în dicționare, apoi în istorii literare. Disparația ta s-a produs la momentul oportun. Acum poți gusta pe îndelete fructele dulci-amare ale gloriei.

— Eu știu o vorbă, Magister! în privința gloriei, mai bine post negru decât post mortem...

Autorul „Metamorfozelor” s-a făcut că n-aude și a schimbat canalul. Lui ce-i plasa! Mare a fost și-n viață, și după.

Dar pentru mine, lumile astea curgătoare pot fi oricât de paralele, că tot inegale rămân.

UN COEFICIENT NEGLIJAT

„Cine stă să mai citească azi șaisprezece pagini de revistă lunară social-culturală, care are ghinionul de a apărea în provincie?” Cam așa gândesc unii lipsiți de orizont și de nivel cultural. Totuși, mai deunăzi, însuși redactorul-șef al revistei „Excelsior” și-a exprimat îngrijorarea în acest sens. Tirajul scăzuse lună de lună, în ciuda eforturilor disperate ale colectivului de conducere. Pentru a ameliora situația, introduseseră o rubrică specială pentru microbiști, unde-și

depăna amintirile cel mai vestit fotbalist român din ultimele trei decenii. Publicaseră în foileton un roman inedit de Agatha Christic. Luaseră interviuri unor mari personalități ale literaturii române, cu câteva ore înainte ca acestea să decedeze. Rezultatul? Egal cu zero. Publicul cititor se încapățâna să cumpere doar presa centrală.

În plină ședință de dezbatere asupra misterioaselor cauze care provocaseră maladia lipsei de popularitate a revistei, a pătruns în redacție președintele cenaclului literar de pe lângă Casa de cultură municipală. Era un profesor pensionar cu îndelungă activitate scriitoricească, foarte stimat în județ și cunoscut și pe plan național.

— Mă scuzați, mi se pare că sunteți în ședință?

— Așa s-ar zice... mormăi neprietenos redactorul-șef, trăgând amarnic din țigară.

Ceilalți îl priviră mohorâți pe omulețul vioi și cu chelie, în timp ce depunea un dosar voluminos pe biroul cel mai apropiat.

— Plec imediat, nu vă deranjez. V-am lăsat aici niște lucrări ale cenacliștilor mei. Tineri foarte, foarte talentați ! Vă rog să-i aveți în vedere! Poate publicați ceva în numărul viitor...

Se uitară la el ca la stafia tatălui lui Hamlet, prin norii de fum.

— Exact ce ne. Lipsea acum! făcu, acru, redactorul de la secția „Poezie”.

Șeful mormăi ceva nedeslușit și se duse să deschidă fereastra.

— Atunci... mai trec eu pe-aici!... Mă iertați!... Vă saluuut!

Și septuagenarul se retrase închizând cu mare grijă ușa, de parcă ar fi fost din sticlă ușor casabilă.

— Mai treceți, mai treceți! Cu toții trecem... râse fără chef reporterul care se ocupă ocazional și cu pagina umoristică.

— Hai, gata cu bancurile! îl luă la rost șeful. Problema devine și mai gravă, tovarăși, pentru că eu simt că-mi cedează nervii. V-am tot dat idei, am făcut tot ce s-a putut, am și eu o limită, nu? Mi-a crescut tensiunea. Am 24 cu 12! Pofțiți!... Biletul de internare în spital... Îl țin de trei zile. Dar de mâine vă descurcați fără mine. Nu știu cât va dura. Și cu asta... A, era să uit. Cât lipsesc, îmi ține locul secretarul de redacție. Așa...

După plecarea redactorului-șef, păstrară cu toții tăcere cam două minute. Parcă era un moment de reculegere. Apoi izbucniră discuții aprinse. Fiecare avea o idee colosală pentru numărul viitor al

revistei. Numai că secretarul de redacție era vulpe bătrână și nu se mai entuziasma așa, din te miri ce. Până la urmă, căzură de acord să continue exact în formula de până atunci. Mai rău nu putea să fie.

— Și cu astea ce facem? arată „liricul” către dosarul cenacliștilor.

— Le triezi până mâine la prânz și-mi dai o poezie de trei strofe, nu mai mult! Am eu câțiva cuadrați liberi, într-un colț. O băgăm la rubrica „Speranțe”... Și fiți mai încrezători, stimați colegi! Încheie loțiitorul șefului.

A doua zi, pe biroul lui se afla poezia „Calul de din zodie”, ce purta semnătura unui anume Miron Dionis Curcă.

— Pfiu! Ce nume la ăsta! se minună secretarul responsabil. Cine e?

— Un profesor de sport! răspunse scurt redactorul de la „Poezie”.

— Ți-am spus să-mi dai una de trei strofel! Asta are patru...!

— I-am tăiat deja trei. Dacă mai tai încă una, știu eu ce se poate întâmpla? Nu-mi asum răspunderea! se apără redactorul.

— Bine! Nu ți-o asumi dumneata, mi-o asum eu...

Și secretarul-responsabil tăie strofa a treia, care rima „descânt” cu „mormânt”.

— Așa! Acum a devenit mult mai optimistă! observă el. Chiar aveam nevoie de ceva luminos, să învioreze pagina. O dăm cu cursive. Măcar de-ar deveni celebru Curcă ăsta. Ca Pasărea Phoenix.

— Aia n-a publicat la noi! remarcă flegmatic, din colțul său, reporterul.

— Fiecare are parte de ce merită! trase concluzia secretarul de redacție.

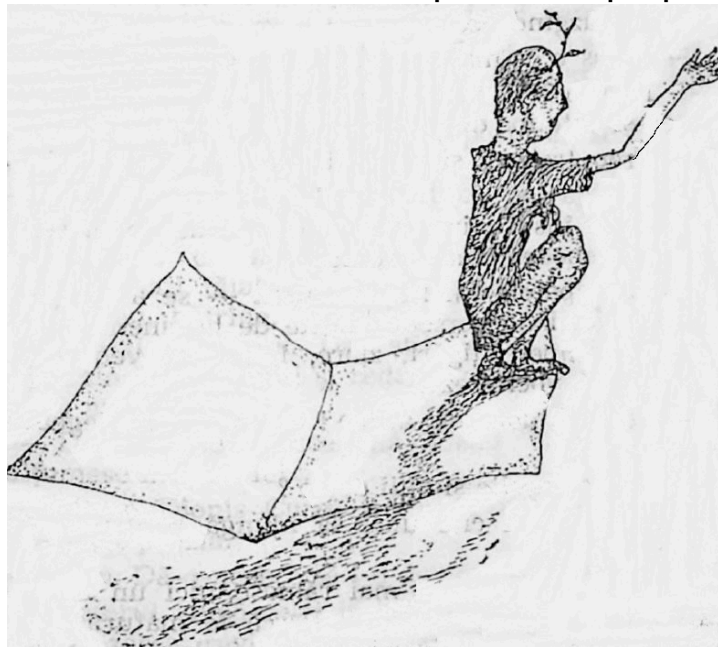
Spre sfârșitul lunii, în fața chioșcului de ziare din fața florăriei „Codlea”, reporterul discuta cu vânzătoarea. Fusese trimis să cerceteze cum merge vânzarea numărului din revistă recent apărut.

— Revista „Excelsior” aveți? se interesă candid ziaristul. — Am, cum să n-am! oftă vânzătoarea. Cincizeci de numere, nu mai puține!... De ce naiba mi-or fi aducând atâtea, când nu se vând deloc? Să mai dea și pe la alte unități că eu una m-am săturat!...

— Și chiar nu se vând? insistă el.

— Păi, una, două, cel mult trei pe lună. Ce, asta e vânzare? Păi să vedeți dumneavoastră cum se dă „Magazinul” sau „Flacăra”!... Și

altele!... Se bate lumea pe ele ca pe portocale, zău așa!

În acest moment apăru și profesorul Miron Dionis Curcă, pe care-l cunoștea și reporterul. Se salutară, iar debutantul întrebă de revista „Excelsior”.

— Avem, cum să n-avem! Pofțiți! se grăbi vânzătoarea să-i ofere un exemplar, de teamă ca acela să nu se răzgândească.

— Eu aș vrea mai multe... spuse Curcă.

— Poftim? îl privi bănuitoare gestionara. Credea că-și bate joc de ea. Câte, adică?

— Vreo treizeci și două de bucăți, preciză tânărul.

Plină de însuflețire, vânzătoarea îi aduse un vraf și încasă repede suma cuvenită.

Cei din spatele lui M.D. Curcă — se adunaseră vreo douăzeci de persoane ieșite de la cinema, dornice să cumpere țigări, ziare, felicitări, vederi — începură să vocifereze.

— Nu dați, doamnă, atâtea ! Ce, noi stăm degeaba la coadă?

— Unii cu zecile și alții deloc?

— Dați numai câte una, să ajungă pentru toată lumea !

În câteva minute nu mai rămase niciun exemplar din revista „Excelsior”. Parcă le măturase un taifun. Câțiva nemulțumiți fură îndrumați către chioșcurile apropiate, unde se produsese noi

busculade. Reporterul află ulterior că epidemia se întinsese cu o repeziciune uimitoare. Un exemplar din revistă (preț oficial — cinci lei) ajunsese să se vândă pe sub mină pentru suma de douăzeci și cinci de lei. Se zvonea că numărul respectiv conține dezvăluiri senzaționale în legătură cu fractura fotbalistului Pungău, care n-a putut juca în meciul cu Andorra, ceea ce a dus la pierderea oricărei șanse de calificare a echipei naționale pentru campionatul mondial din 198... Alte surse bine informate susțineau că e vorba de nemaipomenita descoperire a comorii lui Decebal (trei miliarde și ceva numai bijuterii) — comunicare făcută de un arheolog adhoc, de profesie cioban, nepot de cumnată al lui Nicolae Iorga. Și tot așa.

Din curiozitate profesională, reporterul îl întrebase pe Curcă:

— Dar ce faci, dom'le, cu atâtea exemplare din revistă?

— Le dau cu autograf elevilor mei!... Păcat însă că mi-ai tăiat cele mai frumoase strofe.

— Nu eu, bătrâne. De altfel, decât să nu încapă deloc... Mai bine așa. Dar știi ceva? Ar fi bine pentru tine să-i trimiți și redactorului-șef un exemplar cu autograf.

— Da, dom'le! Excelentă idee! Trebuie să-i mulțumesc într-un fel...

Și Miron Dionis Curcă îi scrisese o dedicație mai mare decât poezia.

— Bun. Dă-o-ncoace să i-o duc eu!

Reporterul, după ce-și încheiase investigațiile privind vânzarea revistei în municipiu, se grăbi cu „Bomba” la șeful său, abia ieșit din spital. Acesta, înfășurat într-un halat gros, ședea pe balcon într-un șezlong și bea ceai de mușețel dintr-o ceașcă pentru cafea.

— Ei, cum stăm? Tot așa slab? Cât s-a vândut?

— Două mii de exemplare numai astăzi ! Cu aproximație...

— Vai de mine ! Jumătate din triaj!... Ce s-o fi-ntâmplat? Ce miracol?

— Nicio grijă, șefule ! E un fenomen absolut normal, verificat științific. Conform legii statistice a lui Klagen și Cheknut, curiozitatea cititorilor trebuie declanșată printr-un coeficient de...

— Bine, bine, lasă asta... Și crezi că durează?

— Dacă s-a pornit, n-avem decât să controlăm fenomenul și totul va reintra în normal. Luna viitoare tragem tirajul nostru din zilele bune...

— Tragem, dacă va fi cazul! observă prudent șeful. Dar, în afară de coeficientul ăla al tău... ce-a declanșat toată nebunia asta? Avalanșa, ca să zic așa...

— Un mic bulgăre ! Pofțiți!

Și reporterul îi întinse exemplarul cu autograf. Redactorul-șef îl citi fără să-și creadă ochilor.

— Asta?... Asta?...

Se învineți și căzu lat în șezlong, respirând greu. Reporterul chemă „Salvarea”...

În prezent, colegiul de redacție caută cu ardoare profesori-poeți, cu clase de cel puțin patruzeci de elevi. În caz că nu se vor ivi, vor apela din nou la talentul lui Miron Dionis Curcă. Acesta are în rezervă un nou poem, intitulat „Calul de după zodie”.

Îl așteaptă, cu nerăbdare, Celebritatea. Și, cu siguranță, o gaură serioasă în buget. Dovadă că arta cere sacrificii.

CURSA CONTRA CRONOMETRU

Se spune că vara e un anotimp neprielnic creației. Din cauza zăpușelii, poate. Sau fiindcă a intrat în obișnuința celor ce produc opere de artă să se odihnească în acest sezon. Personal am serioase rezerve în această privință, începând de astăzi, când s-a produs o adevărată cotitură în concepțiile mele.

Fiind prima mea zi de concediu, încă mai oscilam între munte și mare, între o excursie în Bulgaria și o tihnită vacanță la țară. Cochetam cu aceste ispititoare posibilități, când m-am ciocnit de o persoană ce ducea ditamai geamantanul. L-am recunoscut pe poetul local Flăngușă.

— Salut, bătrâne! ghici, de unde vin? m-a chestionat creatorul.

— Din Thailanda, nu? Ai fost trimis într-un schimb cultural, de către Asociația scriitorilor. Ei ne-au dat trei, noi te-am dat pe tine. Dar între timp thailandezii s-au răzgândit, socotind c-au făcut un Schimb dezavantajos pentru ei...

— Tot glumeț, tot?... Vin de la Izvorul Zânelor!... De la Casa de creație.

— A, de la odihnă? Bravo! Ești alt om! Arăți cam obosit... mi-am exprimat eu nedumerirea sinceră.

— Ce odihnă, colega? N-am stat decât patru zile. Am scris șaizeci și una de poezii, îți dai seama?

Am trecut pe la editură și le-am și depus, ca să mă prindă în plan pe anul viitor.

— Și te prinde?

— Fără discuție!... Te-am lăsat, că mai am ceva de definitivat...

Și m-a lăsat pe gânduri. Ia să facem noi o socoteală simplă: șaizeci și una de poezii în patru zile înseamnă cincisprezece și un sfert pe zi. E teribil! Pe mine sfertul ăla mă dă gata. Cum o fi reușit confratele așa ceva?... De-a dreptul invincibil. E mai tânăr ca mine cu vreo șase ani, dar asta nu-i o scuză. Înseamnă că eu sunt un leneș. Rușine! N-am reușit să scriu până acum decât vreo trei cărți subțirele, iar Flăngușă, cum se vede, bate toate recordurile. Ca să nu mai zic de apetența editurilor pentru scrierile lui, dacă e să-i dăm crezare. Nu se poate! Aici e un mister. Trebuie să-i revedem poemele și să aflăm secretul.

Mă instalez în sala de lectură a bibliotecii orășenești și petrec jumătate din zi studiind cele patru plachete de versuri ale lui Flăngușă.

Am ieșit târziu, buimăcit, în soarele amiezii, dar a meritat efortul. Am descoperit secretul lui Flăngușă: creează utilizând de patru sute de ori (și dau o cifră modestă) cuvintele „ființă” și „conștiință” (ca să iasă rima) și cultivând panegiricul în șase sute de ode cu titluri diferite, dar sunând toate la fel. Subtilitatea acestui gen constă în folosirea cu dezinvoltură a pronumelui personal, forma neaccentuată. Iese cam așa: „să îl”, „să îi”, „să o”, „să le”... Cine nu-i simte măreția, înseamnă că e lipsit de simț estetic. În ceea ce mă privește, abia acum consider că am înțeles virtuțile gramaticii lui Măcărescu, care-l chinuia pe Trăsnea. Mă refer la colegul lui Nică din „Amintirile” lui Creangă.

Va trebui — îmi zic — să pun lira-n cui o vreme și să studiez temeinic operele contemporanilor. Le-am cam neglijat și iată consecințele! M-am scăpat din mână. Sau mi-am ieșit din mână. Remarc, cu acest prilej, că, vrem nu vrem, scrisul a devenit o

competiție. Ca atletismul sau ciclismul bunăoară. Dacă nu pedalezi zdravăn, rămâi în urma plutonului și nu te mai ia nimeni în seamă.

Într-o stare vecină cu disperarea, m-am dus după-amiază să-mi plimb gândurile negre prin vastul nostru parc. Dar vai!, lumea e atât de mică!... Pe cea mai singuratică alee am întâlnit-o pe octogenera domnișoară Liliana Gornic-Ciofrângenii. Moțăia senină pe o bancă la umbră, ca omul care și-a făcut pe deplin datoria. Când să mă strecor tiptil prin dreptul ei, a deschis ochii, tresărind.

— Vaaai, domnu'?... Domnu'...? nu-și mai amintea numele meu. Nici nu se putea altfel.

— Ce mai faceți? a fonfăit ea cu entuziasm și m-a invitat să iau loc lângă ea. M-am așezat cam fără chef, ca să descopăr că stau pe un caiet gros, care mă jena. L-am extras discret și am întrebat:

— E al dumneavoastră caietul?

— A, da! Vai, ce bine că l-ați găsit! Îl pierdusem de vreo două ore și-l tot căutam! (Era și normal. Pe o bancă atât de stufoasă și

sălbatică...)). Știți, sunt aici de la prânz și am scris zece... Nu zece! Unsprezece poezii: două în metru antic, două în stil clasic și restul în vers... cum îi zice?...

— Liber — îi sugerez eu.

— Nu liber ! E ceva cu culoare... Solar? Nu... Boborez?... A, da! Alb! Vers alb... Până-n seară mai am timp pentru încă pe-atâta, nu?...

Mă despart în grabă de d-ra Gornic-Ciofrângenii, imbatabila poetă vizitată cu atâta osândă de muze Ce randament uluitor!... Cum de-a publicat doar două cărțile prolifica poetesă nu-mi explic. Va rămâne una din enigmele acestui secol.

Judecând la rece, biata mea productivitate poetică îmi inspiră milă. Sunt leneș și ineficient. Mă înfior la ideea că, dacă acești confrăți de provincie sunt atât de competitivi, atunci vestiții barzi din capitală probabil că nu au rivali. A, nu, nici nu vreau să mă mai gândesc la asta!... îmi produce vertijuri

Voi trece însă la o ofensivă hotărâtă. Cumpăr conserve pentru trei săptămâni, patru kilograme de hârtie velină, douăzeci de pixuri și mă baricadez în casă. Nu răspund la telefon, la scrisori, la invitații, la somații, la nimic. Voi scrie douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Cel mult să sacrific câteva minute pentru masă. Somn în niciun caz. Exclus!...

Am și schițat din mers două romane-fluviu, în câte patru volume; șase plachete de versuri și o istorie a criticii de ariergardă. Numai așa sper să mă sincronizez cu harnicii purtători de flamuri ai mișcării literare locale. Totodată, le voi oferi și editorilor șansa unică de a mă redescoperi. În loc să fugă de mine ca până acum, se vor bate pe scrierile mele, îmi vor tipări ediții revăzute și adăugite la prețuri îmbunătățite, până ce voi începe eu să-i refuz. În virtutea dictonului: „Orice vers își are reversul său”.

Sunt îmbărbătat de ideea că în timp ce eu voi lucra febril, nici Flăngușă & C-ii nu stă locului. Precis că accelerează luând curba periculoasă către posteritate, ducând geamantane doldora de „ființe” și „conștiințe”. Viitorul n-are încotro. Va fi obligat să-i primească cu bagaje cu tot pe inventatorii poeziei care se citește și se apreciază singură, ai romanului în doi timpi.

lată-i pedalând victorioși, cu muzele urmându-i supuse, în fruntea plutonului, trecând ca vântul pe lângă cititori.

INTERFERENȚĂ

În croazieră pe Marea Neagră cu o foarte elegantă și luxoasă motonavă, Tănase explică unei doamne cu gene, lungi și cu priviri languroase, proaspăt divorțată și care se consolează extrem de greu:

— Vedeți această apă? O imensitate de lichid sărat. Până și ea comunică, prin alte mări, cu oceanul. Oceanul, da, aia forță ! Marea, deh ! Mai ușurel...

— Daaa? Daaa? Nu știam! ciripește doamna și suspină din motive care nouă ne rămân necunoscute. Dar cum comunică?

— Foarte simplu! După sistemul vaselor comunicante; ca la sifon, înțelegeți?

Și Tănase cheamă un steward, care-i aduce un sifon. Dar e gol și fâsâie ridicol. Demonstrația eșuează.

Doamna ridică din umeri. S-o fi simțind jignită, îi întoarce spatele și privește în direcția unde ar trebui să se afle țărmul părăsit de dimineață.

Tănase nu se descurajează. Restituie sifonul, se apropie din nou și abordează alt subiect.

— Am impresia că suferiți de rău de mare... Sau mă înșel?

— Nicidecum! protestează doamna. Sunt mai tare ca o stâncă.

— Atunci n-ați vrea să naufragiem împreună și să întemeiem o insulă? zice dintr-o suflare Tănase, privind fix valurile absolut neinteresante.

Doamna îl privește cu interes, îl măsoară în tăcere și-i spune:

— Vino! Ai o conversație cuceritoare...

Își face vânt ca o campioană la sărituri de la trambulină și plonjează în apa de un albastru vânăt. În treacăt, Tănase izbutește să vadă că, de la mijloc în jos, doamna are un corp de sirenă. Adică prevăzut cu o coadă vânoasă, în toată regula, cu solzii respectivi, ca de pește.

— Brrr! se înfioară de frig Tănase, făcând piele de găină. Ce gusturi și pe sirenele astea! S-aștepte ea mult și bine! Nu sunt dator

să-mi țin promisiunea. De altfel, am zis și eu așa... Și cam bănuiesc de ce n-a fost fericită în căsnicie. Toată ziua în apă, iar soțul — că n-o fi fost ursul spălător sau polar, mă rog — a abandonat această cursă inegală.

— Uuu!... Prinde-mă! îi strigă de pe creasta unui val depărtat doamna cea zveltă și neconsolată.

Tănase îi zâmbește circumstanțial și în gând se roagă să apară vreun vas de pescuit. Doar — doar o

Încurca-o în năvoade, s-o șifoneze nițel. Cum naiba își păstra toaleta impecabilă?

— S-o lași în pace pe soția mea ! îi strigă cineva în ureche.

E un individ pătrat, cu chelie, pe care scrie „Ulysses” by James Joyce. E un tatuaj sau nu? N-ar putea preciza. Oricum, individul pare violent și intratabil. Totuși, când Tănase îi oferă un whisky irlandez la bar, acceptă fără fasoane.

Ce aventură stupidă ! Nu poți să mai faci curte nimănui, că te trezești în plin absurd.

Se retrage târziu în cabina lui, de unde nu mai iese până la încheierea călătoriei.

Întrebat la întoarcere cum a petrecut în excursie, Tănase răspunde posac:

— Este de preferat Homer cu epopeile lui. Restul e literatură...

HOBBY

Abia mă așezasem în poziția „Marelui repaus” și repetam în gând cu convingere: „Brațul meu drept e greu ca plumbul...” Știți dv., formula obișnuită când vrei să te relaxezi. Dar brațul cu care discutam se făcea că n-aude. Ba, pe deasupra, mai începuse să-mi zvâcnească și nu știu ce fibră musculară, pe undeva, pe lângă umăr. Ca să-l calmez, am încercat povestea cu stejarul care crește, pasămite, direct din mijlocul frunții. Dar după numai vreo două sute de ani (stejarii ăștia cresc greu și trăiesc mult), din apartamentul de

deasupra s-a auzit un țipăt disperat. De femeie. Apoi mi s-a părut că cineva strigă după ajutor, cu voce găuită. „O crimă !” mi-a fulgerat prin minte. Într-o clipă am revenit la suprafață, din negura veacurilor, fapt care a făcut să-mi bată inima într-un ritm galopant, neîngăduit unuia care se străduiește să practice gimnastica după metoda Müller-Păușanu, în scopiri terapeutice. La rândul său, ficatul, pentru care, de fapt, mă străduiesc atâta, dădu violente semne că situația nu-i convine, solicitând urgent porția de ceai hepatic.

Am dat cezarului fiertura lui de plante medicinale. Pe urmă, cum sunt om de acțiune, m-am decis să încep cercetările. Dar mai întâi măsurile de prudență. Pun mâna pe telefon.

— Cu tovarășul Treifrați, vă rog!... (Așa-l cheamă pe prietenul meu, căpitanul.)

— La telefon!... Ce e, mă, iar vreo trăsnaie de-a ta?... (Mi-a recunoscut vocea!).

— Victore, fii atent că nu e de glumă! Dacă nu te sun iar peste zece minute, înseamnă că s-a întâmplat ceva serios. Sunt la mine...

Și închid. Urc apoi în salturi de panteră până la etajul următor și sun energic la ușa pe care scrie „Onisifor Benganetti”. Aha! Prima constatare: nume cu sonorități meridionale... Fac un nod la batistă (în gând, firește). N-am auzit de el. S-o fi mutat în timpul când eu mă aflam în spital. Se schimbă des chiriașii la apartamentul teatrului. Împrospătarea forțelor artistice...

Vizorul se întunecă o clipă, semn că cineva mă studiază din spatele ușii... Te pomenești că e chiar asasinul”, îmi trece prin minte, însă nu mai am cum să dau înapoi. Ușa se întredeschide exact atât cât să se vadă doar capul unei copile inocente, de aproximativ 25 — 35 de ani, care-și ascundea restul trupului. Probabil din motive temeinice. Chipul tinerei exprimă o mirare aproape naturală, drept pentru care ar trebui să ofer unele explicații. Bâlbâi o scuză. În fața sexului frumos mă pierd. Mi se replică rece:

— Ce doriți?

— Știți, sunt locatarul de dedesubt... Dv. Ați cerut ajutor?... A țipat cineva aici, sus... (Explicație de prisos, bineînțeles).

Copila îmi oferă un surâs cu vagi urme de ruj. Mimează o ușoară încurcătură, fiindcă știe că-i stă bine. De fapt, nu pare să aibă nevoie de ajutor mai mult decât mine. Mai degrabă dimpotrivă, aş zice. Deși

abia acum observ că, sub ochiul drept, i se răsfată (era să zic sare-n ochi”) o vânătaie proaspătă, pe care fardul așternut în pripă n-o poate face atât de discretă încât să scape unui observator atent, ca mine.

— Vai, dar nu era cazul să...! M-am speriat de un șoricel, știți... explică ea la repezeală.

De dincolo se aude bubuind o ușă, din cauza curentului care aduce miros de țigări superlongi, iar o voce groasă și nemulțumită strigă:

— Cine e, dragă?... Închide ușa odată!...

Sprâncenele copilei se ridică în semn de neputință, îmi spune „la revedere”, iar ușa se trânteste în nasul meu, fără alte explicații. Bun și-atât! Mi-ajunge. Revin în vastele mele apartamente. Acum să-l sun repede pe Victor și să-i spun să nu se alarmeze.

— Ia ascultă, detectiv modern, îți spune ceva numele ăsta?... Onisifor Benganetti... Cu doi t”!...

— Iar faci exerciții lexicale cu mine?... Hai, las-o baltă, că am treabă!...

— Zău că nu glumesc! Îmi corectez eu tonul. E locatarul de deasupra.

— Aha! Tu mereu ai ceva cu locatarii de sus. Freudism, băiete!...

— ... Zău ! (fac economie de vocabular). A strigat cineva după ajutor (mă precipit de data asta)... și când m-am dus să văd ce e, o duduie (aici Victor mârâie cu subînțeles) mi-a servit o poveste cu un șoricel, care-a speriat-o, chipurile... știi tu placa...

— Ei, și? Crezi că e un cadavru acolo?

Vedeți cum mă ia la vale? Dar nici eu nu mă las.

— Stai să-ți spun esențialul!... La mine-n bloc nu există șoareci! E cusută cu ață albă povestea asta!...

— O fi avut un conflict cu soțul... mă liniștește prietenul meu. Nu te mai băga în viața oamenilor cu familie! Dacă tu ești becher, lasă-i pe alții să trăiască și ei cum pot! Inclusiv pe mine, că am treabă.

Cu asta chiar că mi-a pus capac. Pentru moment.

— Biiine!... Tocmai făcusem rost de niște vin de buturugă și, cum eu nu beau... Dar dacă ai treabă, înseamnă că nu poți trece zilele astea pe la mine...

— De buturugă, zici?... îmi vine greu să te refuz. O să mă sacrific. Bye, bye !

Așa ne tachinăm noi. Avem multe amintiri comune, de pe vremea când eram liceeni. Viața i-a pus lui galoane pe umeri, iar mie — un catalog sub braț. Cu imaginația mea i-am dat de furcă. Totuși, de câteva ori i-am fost realmente de folos. În general — zice el — așa avea oarecare fler, dar sunt pripit și curios ca o domnișoară bătrână. După mine, asta e o calitate, nu un defect (curiozitatea, vreau să zic). Dacă nu era calitatea asta, mai ajungeam noi pe lamă? Noi în general, nu în special. Eu, unul, înclin să cred că altminteri omenirea ar mai fi zburdat și la ora asta prin copaci. Ceea ce, să fim drepți, unora, pe care-i cunosc eu, li s-ar potrivi de minune. Jungla, adică.

Un celebru cântăreț de muzică ușoară se lamenta la radio: „Je faime, je faime...”. Pe acest fond „adăugat” — cum spun snobii în interviuri — mi-am servit un borș de lobodă cu iaurt — rețetă proprie —, pe care-l preparasem seara trecută, cu ajutorul best-sellerului „Supe și ciorbe”, ediția a II-a prescurtată. Apoi m-am retras la umbră, pe canapea, cu un roman modern, precum și cu intenția să mă desfăt în tihnă. Dar cum la radio cântărețul lacrimogen cedase locul lui Bach, acordurile Concertului brandenburgic nr. 4 mă transportară departe de lectura mea cam indigestă, cu obiectivări și subiectivări, pe vreo trei sute de pagini plătite scump de editură, și la propriu, și la figurat.

Tocmai rătăceam pe sub niște coloane superbe, în plină Renaștere, când a sunat telefonul. Am renăscut rapid și am ridicat receptorul.

— Alo? am mormăit cu voce somnoroasă.

— Țicule, tu ești? mă luă la sigur un glas cam scârțâit.

Nu mă cheamă Țicu, dar probabil că nu mă dezmeticisem de tot, așa că m-am răstit:

— Ce e, dom'le?

— Vezi că ți-am găsit rame... zice persoana, Cil o notă de mândrie în glas.

M-am simțit dator să pun piciorul în prag.

— Pe cine cauți dumneata, dom'le?

Avea chef de discuție, după ce că greșise numărul.

— Nu e casa Benganetti?

Vocea amabilă devenise dintr-odată grosolană. Parcă eu eram de vină că nu-l nimerise pe respectivul.

— Sunați cu un etaj mai sus ! i-am recomandat politicoș și i-am trântit receptorul în auz.

Vasăzică am aflat și diminutivul vecinului de sus. Mă-ntreb cum s-a ajuns de la Onisifor la Țicu? Probabil în virtutea aceluiași misterios principiu lingvistic care acționează și în cazul lui Ion, devenit, pentru intimi, Bebe.

Despre ce rame o fi vorba? Demonul curiozității mă sâcâie. Haide, haide! îi dau un bobârnac, să mă lase-n pace. În definitiv, ce mă interesează pe mine? Poftim! Iar sună telefonul. Dacă e tot individul, am de gând să mă exprim ceva mai dur. Dar nu e.

— Bătrâne, taie vițelul cel gras și scoate vinul de buturugă. Vin în vizită.

— Victore, băiete — zic — îmi pare rău, dar plec la țară! Știi, mătușă-mea...

— Lasă-te de glume, că pe mătușa asta ai mai invocat-o de vreo cinci ori în ultima lună...

— Dacă nu mă lași să termin fraza!

— Termin-o și nu mai ptelea la țară, că n-ai de ce !

— Cum ziceam, mătușă-mea mi-a promis un purceluș de lapte, dar nu s-a îndurat să-l taie.

— Sunt dezolat... face căpitanul. Are un accent de mare sinceritate.

— ... Dar un piept de curcan tot mi-a trimis...

— Gata! În zece minute sunt la tine!

Prietenul meu s-a înviorat. Voi fi o gazdă primitoare. Pieptul de curcan se rumenește deja la cuptor.

Peste un sfert de oră stăm la taclale și sorbim fiecare din ce poate: Victor din paharul cu vin de la mama lui (vița), iar eu din ceașca mea cu ceai de plante.

— E plăcut la tine. Știu că mă repet, dar asta e realitatea!... Vecinii nu te deranjează? aruncă el o vorbă.

— Ia nu mai face pe nevinovatul! Zi, unde vrei s-ajungi? tranșez eu.

— La vecini! Nu se vede? Bârfim și noi nițel, c-așa e moda! își mângâie căpitanul mustața lui de haiduc din Bârsănești.

— Nu face pe motanul, că nu se prinde! Recunoaște că nasul meu fin a descoperit iar un caz.

Căpitanul ridică ochii spre cer, mimând disperarea. Profit de ocazie, ca să-i umplu paharul. El trece la atac asupra curcanului, iar eu, câtă vreme e cu gura plină și nu-mi poate întrerupe povestea, îi dau drumul. Despre rame.

— O fi apicultor... remarcă Victor, ronțâind cu poftă. Ăștia sunt oameni săritori. Mai fac schimb între ei, se ajută. Ca șoferii... Știi, Apimondia” e o instituție foarte serioasă... ehe...

— Da? zic cu care dezamăgit. Credeam că e ceva necurat la mijloc.

— Ți-am mai spus eu! Ești ca o domnișoară bătrână... Prea vezi peste tot numai spărgători și traficanți de carne vie!... Apropo! Ce faci cu salata aia?!

Ce să fac! Dau fuga și-o aduc.

Încă mai stau și mă-ntreb de ce prietenul meu a venit în civil. E ceva la mijloc. Îmi spune mie flerul. Să nu creadă el că mă duce. Mă refer la Victor, nu la... Orice ar face, nu mă poate împiedica să-i dau o mână de ajutor la cercetarea cazului în perspectivă. Care caz?... Păi să vedeți, deocamdată nici eu nu m-am lămurit. Dar îl simt pe-aici, pe-aproape. Ca un ronțăit de șoricel. Șoricel?... Dacă aud bine, parcă zgârie cineva la ușă. Deschid. Îmi cade în brațe, ca un balot de paie, un individ necunoscut, mirosind de la o poștă a spirtoase. Cam devreme și-a luat ceaiul, nu? Sper că veți fi de acord cu mine că alcoolul, ca aliment, e curată otravă (uite că mi-a ieșit o maximă excelentă!...).

Tipul, bărbos și pletos ca un hippy original, nu imitație, e serios grizat. Mai precis, beat mort, cum se spune în popor.

— Ei, cetățene, aici nu e „Doi cocoși”! Restaurantul din cartier, adică. E casă particulară! îl iau eu oficial și vreau să-l scutur. Dar fiindcă se clatină îngrijorător și și-a pierdut uzul vorbirii, procedez exact pe dos. Îl sprijin cu băgare de seamă să navigheze până la primul fotoliu din sufrageria mea. Acolo cade lat, mormăind ceva într-o limbă care face mare economie de consoane. Dacă intuiția nu mă-nșală — și vă asigur că n-are ea curajul ăla — tipul dorește precis un întăritor.

— Greu, cetățene ! sunt silit să-l dezamănesc pe loc. La mine nu găsești țării nici să dai cu tunul!... Vin nu pot să-ți dau, că-l păstrez pentru prieteni. Și nici nu e spirtos, dacă vrei să știi. E juma-juma cu de măceșe și de soc. Dar asta rămâne între noi, că dacă află Victor, e-n stare să mă amendeze. Iar tălică nu faci parte dintre prietenii mei și nici nu se întrevade vreo posibilitate în sensul acesta. Cel mult un ceai medicinal pot să-ți ofer. Tare! Doză dublă, în stare să trezească și-un pistolar care-a băut whisky de contrabandă (contrafăcut, bineînțeles), ca-ntr-un western.

Cetățeanul turmentat se strâmbă de parcă i-aș fi recomandat un produs toxic. Apoi, după eforturi ce demonstrează o voință de fier, își regăsește parțial limba.

— Don Nisifo, toată-ncre'era! Da' tre' s'mă dre' c-un uiski ! Vă 'og f'umos!...

Iac-așa! Încă unul care mă confundă cu vecinul de sus ! Nu e deloc măgulitor pentru mine. Simt un puternic imbold să-l dau pe ușă afară urgent, dar mă abțin. Îmi licărește un becuț în minte. Dacă tocmai acesta e prilejul așteptat ca să-mi verific ipotezele? Să fim diplomați ! În definitiv, e de datoria noastră să ne ajutăm semenii aflați în nevoie. Semenii, în cazul de față, e numai un fel de a zice, mă-nțelegeți...

— Amice, îi spun, stai liniștit, că te ajut eu să te dregi imediat. Ți-aduc ceva bun.

Mormăie o mulțumire, apoi brusc, fața lui — atât cât i se zărește din stufărișul bărbii — își schimbă culoarea, trecând de la sfecla roșie la citrice. Mă ocup de el ca o mamă adoptivă; îi pun o compresă rece pe frunte și-i promit un ceai tare și fierbinte ca Talpaladului: „Tea-bag”! De fapt, tot mușetel. De data asta ideea îi surâde. Eforturile mele educative dau roade.

Revin cu ceaiul aburind. Tipul se frige nițel, dar nu-i strică. După ce-a golit ceașca, e în stare să lege propozițiile în fraze, așa cum îi stă bine unui artist plastic. Fiindcă pacientul meu — ați ghicit ! — e pictor. Și încă unul talentat, afirmă dumnealui. O fi ! Poate că nu-l cred, fiindcă n-a apărut în postura cea mai avantajoasă. Asta cam așa e ! Dar să nu ne luăm după aparențe... Că domnia-sa, când muncește, lasă totul deoparte. Chiar acum are o comandă serioasă. Comandă, fiindcă așa vine vorba. De fapt, e vorba de d-na

Agripina, care ia lecții de pictură; de la cine? Chiar de la maestrul cu care stau de vorbă ! Vrea să restaureze niște tablouri vechi. Și e așa de talentată!... Mie-mi spui? Dar, nicio vorbă !

— Mormânt ! Îl aprob eu și-i propun o gustare. Ceva ușor, dacă se poate. Cum să nu! Niște pâine prăjită ar fi foarte indicată în cazul de față...

— Cu brânză de vaci... completez eu meniul, iar pictorul încuviințează, picotind în fotoliul meu preferat. Treacă de la mine!

Îi prepar niște „toasts” (respectiv pâine prăjită), care gâdilă plăcut mirosul, și-l servesc ca pe un convalescent. Protejatul meu ronțăie delicat feliuțele crocante, cu brânză, și parcă se mai întremează.

Între două îmbucături, ține să-mi precizeze că are de gând să deschidă o expoziție personală. Până acum n-a prea avut timp. A fost ocupat cu alte treburi.

Se vede cu ce s-a ocupat, zic în sinea mea. După care îl invit să tragă un pui de somn. Nici nu mai era nevoie de invitație. Artistul pornise deja la drum cu Morfeu. Am dedus asta după figura lui împăcată. Ehe! Se vede că nu suferă cu ficatul !” Dar nicio grijă! Ciroza pânđește după colț — am să-l avertizez când s-o deștepta, văzându-se treaz spre marea lui mirare.

Asta pictor! Bun de pus în ramă. Îmi vine expresia în minte, fără să vreau. Stop cadrul!... Ramă-rame... stai așa, s-o luăm ușurel cu deducția, că am pus mâna pe un fir. De la telefonul cu pricina... De ce avea nevoie de rame dl. Onisifor? Nu puteți să-mi răspundeți ! Să vă spun tot eu. Pentru niște tablouri vechi. Cum așa, cum așa? Stați încet și nu vă-nghesuiți cu presupunerile! Vechi-vechi, dar valoroase. Ei? Ce ziceți de silogism?

Mă rog, dacă nu e prea clar, să mă explic. Mă duc la raftul de jos al bibliotecii — mă urmăriți, nu? — unde-mi țin colecția de reviste. Iau de-acolo o publicație de-acum zece ani și deschid la paginile din mijloc. Sunt reproduse acolo patru tablouri dispărute atunci din colecția celebră a muzeului din P. Maeștri flamanzi, secolul al XVI-lea. Furtul a făcut senzație la vremea lui. Din păcate, nu s-a mai auzit nimic de-atunci. Luată de vârtejul altor evenimente (alinieră planetelor, concursul băutorilor de bere, triumghiul misterios al Bermudelor, nașterea a cinci gemeni ș.a.m.d.), lumea a uitat. Cu excepția mea. Pentru că prea mult mi-am dorit să descopăr o urmă.

Și iată că acum s-a ivit șansa mea. Chiar dacă această șansă are înfățișarea unui pictor cu darul suptului. De ce nu, în definitiv? Hazardul de-asta e hazard... Am mai suspectat eu și alți pictori sau amatori de pictură, ce-i drept, însă fără niciun rezultat. Dar dacă de data asta am tras lozul câștigător? Cum pe ce mă bazez?! Păi flerul meu, tovarăși, e cea mai bună bază!...

Van Gogh al meu doarme tun. Formez numărul lui Victor, dar n-am noroc. Mi se răspunde că e plecat pe teren. Sunt nevoit să mă descurc singur. Trebuie să-l trag de limbă pe oaspetele meu. Să bat fierul cât e cald, până nu se evaporă alcoolul. Oricât ar fi de neplăcut, nu-mi pot permite să-l las să-și facă somnul, când ne așteaptă probleme atât de arzătoare.

Mă așez la treabă; deschid sertare cu zgomot, pun deșteptătorul să țârâie, până când încep vecinii să-mi bubuie în calorifere, în semn de protest că nu respect ora de liniște în bloc. La țanc se aude și soneria de la ușă. În fine, bărbosul începe să facă ochi. E tocmai bun pentru câteva întrebări cu cheie. Dar soneria zbârnâie de mama focului. Parc-ar fi pompierii. Deschid și fac ochii mari de surpriză. Copila inocentă!... După ce se scuză („Vai, nu e niciun deranj”, dar o țin în ușă), îmi aruncă o nadă.

— Știți, o cam întuneric pe palier. Nu cumva a greșit etajul un domn pe care-l așteptam?

— Ce domn? fac eu pe nedumeritul, deși mint ca un diletant. Din cameră, exact când trebuia să mă dea de gol, se aude o tuse de fumător îmbătrânit în rele. Tânăra aruncă o privire rapidă și atotcuprinzătoare, ca o cameră de televiziune — dacă-mi permiteți această modestă comparație —, apoi mă atacă frontal.

— Îmi dați voie? Numai o clipă!... Și se strecoară pe sub brațul (pe sub nasul) meu, lăsându-mă mofluz. O urmez total debusolat.

— Domn' Coșoveanu-Lespezi! exclamă tânăra mea cunoștință, când dă cu ochii de bărbos. După care mă privește reprobator.

Eu dau din umeri. Nu știu, n-am văzut.

— Vai, dar e un mare pictor!... Cum, nu v-ați cunoscut?

Și face prezentările. Uită și de data asta să spună cum o cheamă pe numele mic, deși noi mai știm câte ceva.

Poftim interogatoriu încrucișat! Planul meu genial s-a dus de râpă. Când își bagă femeia coada, e și drac' pe-aproape... (Iar am făcut

un aforism! mai bine mă las de cercetări și scriu maxime și cugetări.)

Mulțumiri, din nou scuze, eu îmi compun o figură acru-amabilă și gata! Mi l-a luat de sub nas. Ba, pe deasupra, trebuie s-o și ajut să-l conducă pe scări, fiindcă se bălăbăne periculos. Iar dumneaei e atât de fragilă!...

Vrând-nevrând, o fac și pe asta. Sus ne ajunge din urmă un cetățean îmbrăcat cu o salopetă mânjită de rugină.

— Să trăiți! zice, zdrăngănindu-și geanta cu scule. Am venit să verific caloriferele.

— Ce calorifere, dragă? Acum, vara? se minunează domnișoara.

— Știți, instalația... să depune rugină și vine d-astupă țevile... Așa să face-n fiecare an, din vreme! nu se lasă mustăciosul de caloriferist.

— Mă rog!... Țicule, vezi c-a venit un instalator! strigă dumneaei înspre bucătărie, de unde se aude o tuse înfundată — tabagică, o categorisesc eu imediat — și un mârâit nedeslușit în loc de răspuns. Asta în timp ce-l introducem pe maestrul Coșoveanu-Lespezi în apartamentul plin de mobilă sculptată, cu picioare de leu.

— Auzi, șefule? îl fac atent pe instalator. Robinetul meu de la baie nu știu ce are, că huruie (vorbă să fie!).

— Trec eu și pe la dumneavoastră, pe urmă... mă liniștește caloriferistul și-mi face un foarte discret semn cu ochiul...

Zău că e prea mult ! O zi care se anunța atât de liniștită și când colo, n-ai timp nici să răsuflă.

Peste cinci minute, Mustață își aruncă trusa cu chei franceze pe holul meu, alege una mai grea și-ncepe să umble pe la calorifer.

— Alo, tovarăș'! Fii amabil și lasă-mi caloriferu-n pace, că el nu ți-a greșit cu nimic. Nici eu!

— Musai să verificăm, ca să audă toți cei interesați, că n-am fost doar într-un singur loc... face el și-i dă înainte.

— Mai bați mult pe nervii mei? îl întreb, nerăbdător să văd ce are să-mi spună nou. Sunt pur și simplu ros de curiozitate. De unde până unde prietenul meu, Victor, în rolul meseriașului bine temperat?

— Gata verificarea! conchide dumnealui, căpitanul, și se spală tacticos de rugină. Și-acum aștept explicații...

— Tot eu să-ți dau explicații? explodez pur și simplu. Dar mă calmez rapid. Nu face bine la ficat. S-o luăm domol, așadar.

Bănuiesc că ai motive serioase să umbli în salopeta asta, nu? Încerc să-i arunc o momeală.

— Bineînțeles! Dar nu pot să ți le divulg, cel puțin deocamdată. Știi și tu cum e cu secretul profesional. Eu nu te-am întrebat câți corigenți ai lăsat...

— Ei, da! Nici nu mai încape vorbă, dacă o iei așa. Dar, de fapt, crezi că-ți pot fi de folos cu ceva?

— Oricare cetățean e dator să fie vigilant... (E clar! Nu se prinde, că doar e vulpe bătrână). Pe deasupra, tu ai și fler, mă flatează prietenul meu. Te văd după ochi că arzi de nerăbdare să mă copleșești cu noutățile tale. Așa că dă-i drumul !

Oftez resemnat și-ncep să-i povestesc despre ciudatul vizitator al familiei de deasupra. Insist asupra ideii domnului Benganetti de a-și restaura tablourile. De ce nu-și cumpără altele? Sau de ce nu-l pune pe pictor să-i facă portretul doamnei? Nu e suspect?

— Eh! Iubitorii ăștia de artă sunt cam snobi, în general vorbind, observă căpitanul, înăbușindu-și discret un căscat.

— Așa? mă aprind eu și pun în bătaie artileria grea. Ipotezele mele trebuie să le ia în considerație. Nu degeaba mi-am bătut capul în ultima vreme. Victore, hai să fim serioși! Nu mai face pe plictisitul, fiindcă am niște supoziții fascinante.

Și drept argument suprem îi pun la vedere revista cu cele patru reproduceri.

— Ce zici de asta? Îl somez.

— Fii mai explicit, te rog! Ce legătură are cu pictorul? Crezi că el le-a furat?

Căpitanul e gata să mă persifleze.

— Am spus eu asta? Urmărește-mă cu atenție — zic — și ai să te convingi că într-adevăr am fler.

— Folosește-ți cu încredere fantezia! *I'm patient!*... Adică... am răbdare, mă-ndeamnă căpitanul.

Văd că s-a apucat să-nvețe engleza. Numai că eu sunt înaintea lui cu cel puțin trei lecții.

— Ipoteza mea este următoarea: chiar dacă nu ei au sustras pânzele din muzeu, precis știi ceva despre ele. Ce părere ai?

— Raționamentul este foarte elegant, așa zice, mă măgulește prietenul meu.

— Elegant? Iete Nae! îmi scapă cunoscuta expresie populară.

— ... dar plin de un umor involuntar! îşi încheie Victor fraza, care nu mai e deloc măgulitoare. Îi plac lui întorsăturile astea.

— Aşadar nu vrei să discutăm serios! Atunci, te rog să nu mai contezi pe colaborarea mea.

Ameninţarea îşi face rapid efectul. Vedeţi? Esenţialul în viaţă este să fii ferm pe poziţie.

— Mă, da' supărăcios mai eşti!... Mai bine dă-i înainte cu raţionamentul, că abia l-ai început.

Buun. Să continui, atunci. Am şi argumente.

— Primo: umblă ei cu gura căscată după pictură veche? Umblă! Fie şi din snobism. Nu mă interesează motivul, aşa că nu-l comentez. Secundo: apar la dumnealor patru pânze care ar putea fi — observi nuanţa? — zic, ar putea fi cele căutate? Apar ! Ei? Coincidenţele nu trebuie trecute cu vederea. Mi-o spune mie intuiţia.

— Ei, bravo! Drept la ţintă! mă aplaudă căpitanul, zâmbind în colţul gurii.

— Nu râde, că mai e un punct! Terzo: De ce trebuie restaurate tablourile?

Victor ridică din umeri. Tot eu trebuie să-i dau soluţia:

— De ce trebuie restaurate nişte picturi vechi?... Lansez triumfător argumentul meu, rezultat neîndoielnic al unei sclipiri geniale. Pentru că au stat ascunse mult timp, bătrâne! E clar ca bună ziua. Presupun că hoţul a fost vreun necunoscător în materie. I s-a oferit probabil o anumită sumă pentru sustragerea pânzelor. Ulterior, a trebuit să le valorifice pe cont propriu, fie pentru că aşa i-a trăsnit prin cap (după filmele lui Hitchcock), fie pentru că cel ce iniţiase afacerea n-a mai apărut, cine ştie din Ce cauză. Fireşte, a fost nevoit să aştepte până s-au mai liniştit lucrurile. Până atunci, a dosit tablourile prin vreun pod cu vechituri, unde nimănui nu-i dă prin gând să le caute. Trebuie să accepţi că astea nu sunt condiţii ideale de conservare pentru picturi... Ei, ce părere ai? Întreb şi-mi trag răsuflarea.

— Cam suspect mirosul ăsta!... face Victor şi adulmecă în direcţia bucătăriei mele. Nu cumva ai uitat ceva pe grătar?

— E de la vecini!... Consumă toată ziua „organe?... Ştii că el e măcelar... Dar de argumentele mele ce zici? Sper că nu ţi-am deranjat sensibilitatea cu ele...

— Iar te superi!... Vezi, ăsta e defectul tău! Cum zicea nenea lancu.

— Bine, bine! Treci la pa și opt! Îi tai erudiția.

Căpitanul are un aer ușor jenat. Se uită gânditor la mine, apoi îndrăznește.

— Bădie, uite cum stau lucrurile. Să n-ai încredere în coincidențe. Ferește-te de ele, ca de... femei, era să zic!... Tu chiar crezi că vecinul ăsta, cu care împărți plafonul (Nu pe ăla intelectual, că n-ai ce — scapără o maliție), este implicat în furt?

Și se uită la mine cu o figură gravă.

— Bănuiesc, zic.

— Dar argumente mai serioase n-ai? N-o să-mi spui că bălmăjelile unui bețiv pot fi luate de bune.

— Victore, mă aprind eu, simt că banda care a operat e pe aproape. Îmi spune obiectul ăsta! Și-mi bat cu arătătorul nasul, instrumentul meu principal de cercetare.

— Ei, da, de data asta m-ai convins!... mă ia la vale căpitanul.

— Atunci, dacă eu mă-nșel, tu ce căutai în apartamentul dumnealor (și arăt sus), cu chestia asta după tine? (mă refer la trusa de scule).

— Sebi, băiatule, știi bine că nu pot să-ți spun nimic. Cel puțin *for the moment*... adică deocamdată, (învață, băiatul, învață!, a trecut la expresii...) Contez pe discreția ta prietenească. Oricum, să știi că n-are nicio legătură cu bănuielile tale.

Speranțele mele cad în baltă. De atâția ani încerc să dau de urma tablourilor dispărute. Câteodată, noaptea, visez că le-am descoperit în vreun pod vechi al unei case în curs de demolare sau în vreun geamantan schimbat din greșeală în gară (influența serialelor de televiziune). Și-mi zic fericit că, dacă visezi cu nădejde, nu se poate să nu ți se-mplinească dorința.

Mă fascina îndeosebi „Portretul artistului”, care mă privea de la distanța a patru veacuri (aproximativ), cu ochi enigmatice, stăruitor. Probabil că aprecia și el strădania mea...

— ... N-are niciun rost!

Doar atât mai recepționez din tot ce spusese între timp prietenul meu. Mă uit la el ca picat din Lună.

— La ascultă, mă lași să-mi bat gura degeaba? se supără el, de data asta.

Mde, ce ție nu-ți place, altuia nu-i face! I-o și zic. Pe urmă, incidentul fiind închis, trecem la proiecte de concediu. Cum rămâne cu excursia noastră? Îi reamintesc oarecum închiudat, fiindcă de doi ani mă tot amână. Ba că nu-și poate lua concediu, ba că vara viitoare mergem sigur în Apuseni, că sunt mai ușor de bătut... La ficatul meu, nu-mi mai pot permite să urc Negoii.

— Să vezi, s-a ivit ceva între timp. Am de rezolvat niște lucrări; un coleg de-al meu e plecat la specializare și trebuie să acopăr și sectorul lui... începe căpitanul să-și formuleze retragerea obișnuită. Mă-ntreb cum i-o fi explicând soției.

— Mersi, m-am lămurit! îi spun fără să fiu prea surprins. De ce nu spui deschis? O lăsăm pe vara viitoare, mă arăt înțelegător, că nu toată lumea are concediu vara.

— Aaa, în vara viitoare o facem precis, se însuflețește brusc Mustață. Îți dai seama?... Cetățile Ponorului... izbucuri... lapte de bivoliță de la cantonul silvic... zmeură... se lasă el pur și simplu luat de valul amintirilor studențești.

— O splendoare, ce să mai vorbim ! vin și eu cu contribuția lirică. Cât despre mine, cred că, până una-alta, mă duc într-o stațiune, la tratament.

— Perfect! cade de acord imediat prietenul meu. Liniște, hrană dietetică, aer curat sută la sută...

— Și izvoare sulfuroase! pun eu punctul pe I, și parcă și simt gustul lor dulceag, sănătos, deosebit de încurajator pentru ficat și alte organe surmenate.

Căpitanul mai zdrăngăne puțin cu cheia franceză pe la calorifer, pentru liniștirea eventualelor suspiciuni — e un meticulos, nu-l știu eu? — apoi se pregătește de plecare.

— Și zici că nu e o pistă de urmat? mai fac o ultimă tentativă. Poate că stațiunea balneară mai suferă oarecare amânare...

— Bătrâne — o ia el pe coarda sentimentală — zău că-mi pare rău. Eu unul n-am încredere în coincidențe. Între noi fie vorba, vecinii ăștia ai tăi au pe pereți vreo câteva tablouri, așa cum spunea pictorul. Dar atât cât cunosc și eu în materie de pictură, pot să te asigur că nu e nimic care să-ți confirme ipoteza. Sunt pur și simplu

niște copii cam stângace. Atât!... N-are rost să adaptăm realitatea la teoriile noastre, oricât de scumpe ne-ar fi. Mai bine invers! Așa e corect și științific, dacă vrei... Ți-ajunge expunerea?

— Mi-e prea destul!

— Bun! Atunci ia-ți gândul de la povestea asta și vezi-ți de sănătate. Poate ieșim într-o duminică la râu, dacă prind timp liber... Salut voios!...

Și pleacă. Un instalator ca atâția alții, cu bască pe cap, cu geantă cu scule, ca omul care și-a făcut datoria. M-aș mira să nu aibă și-o bicicletă cam rablagită, rezemată în fața blocului. Căpitanul nu face nicio dată treabă de mântuială. Mă pricep eu să-mi aleg prietenii! Sau invers, vorba lui.

Dinspre dealuri vine o seară albastră peste oraș. Cobor să-mi fac plimbarea obișnuită și mă întâmpină mirosul reavăn al pământului udat de curând. Nea Gogu, pensionarul de la parter, mânuind furtunul Cii un vajnic pompier, stinge setea grădinii. „Cine n-are pensionar să-și cumpere” (proverb pentru uzul asociațiilor de locatari).

Cu larga colaborare a celor de la „Spații verzi”, Nea Gogu, care a fost asistent medical și are cunoștințe pe unde nu te-aștepți, a făcut în jurul blocului nostru o adevărată grădină, înconjurată de un gard crenelat ca un zid de cetate. În față, conifere, trandafiri și crini. În spatele blocului — răzoare: castraveți, fasole țucără, ridichi de lună, ceapă și usturoi. „Aprozar” la îndemână. Dincolo de gard, la casele vecine, trâmbițează la ore mici câte-o bestie de cocoș. Ca la țară ! Când udă Nea Gogu „proprietatea”, mă așez pe băncuță, ca să mai stăm la taclale. Ca acum, de pildă, când furtunul se încolăcește în iarbă, ca un șarpe artificial.

— Cum mai merge cu ficatul, dom’ profesor? mă ia în primire Nea Gogu.

— Merge, merge! răspund eu, pe tonul voios al morarului când toarnă grăunțele-n coș, la măciniș.

Se simte puternic un dampf de „Mărășească”. Nea Gogu afumă nițel microbii.

— Cum vă-mpăcați cu persoanele de sus? începe el discuția.

— Care persoane, Nea Gogule? întind eu coarda un pic, să vedem cum trage peștele.

— Ȑștia noi, dom'le ! Vecinii dv. De la ultimul etaj. Nu vă bocăne-n cap? mă lămurește interlocutorul meu, făcând cu mâna un gest expresiv, cu care ocazie îi cade scrumul pe pantaloni fără să observe...Că trebuie să respecte. Și ei programul de liniște-n bloc! Ca toată lumea (Nea Gogu e scrupulos ia datorie).

— N-am de ce să mă plâng, deocamdată. Dar de ce mă-ntrebi? Încerc să-l incit exact atât cât trebuie ca să aflu noutăți.

— Păi de ! Nu știu cum să-ți zic, da' mie nu-mi plac cetățenii ăștia... (Nici mie ! îl aprob în gând). Ești tânăr, n-ai trecut prin câte-am trecut eu... Multe nu le știi, cu toate că ai carte destulă. Păi eu mă uit la om și ți-l cântăresc dintr-o ochire câte parale face și câte măsele are-n gură. Nu mai departe ăsta... Bângănete.

— Benganetti, Nea Gogule ! Așa-l cheamă... îl corectez eu prompt.

— Fugi d-aci, dom'profesor ! E Bângănete toată ziua, ascultă-mă pe mine. Și-a zis așa că e artist și nu suna destul de frumos numele de la tac'su. Să se dea mare în fața cui nu-l cunoaște.

Nea Gogu începe să se ambaleze. Țigara se fumează singură. Mie nu-mi rămâne decât să notez totul, cu urechea.

— Am fost prieten la cataramă cu socră-su! intră Nea Gogu pe făgașul mărturisirilor benevole.

Sunt un ascultător ideal: numai ochi și urechi. Când și când, emit onomatopee aprobatoare sau exprimând uimirea.

— ... Asta, venetic', a aiurit-o pe fii-sa. Că și-aia e o poamă, nu știu de unde drac' o fi ieșit așa, că nici taică-su, nici maică-sa nu erau ca ea. Oameni cinstiți, dom'le, ce mai... Eee ! Știi ce sameni, da niciodată nu știi ce răsare... emite Nea

Gogu o zicală în Variantă proprie, dar neverificată în practică, fiindcă el n-are copii.

— Ziceai de socră-su! îl readuc la subiect.

— Așa... cum ziceam. L-a băgat în spital, dom'le. La nebuni, auzi! Pe bază că ar fi dat în mintea copiilor. Niște nemernici, dom'le! Amândoi. Ca să-i ia casa. Da' ce casă! Vilă, nu cocioabă! scui pă Nea Gogu într-o parte, cu dispreț. După care-mi descrie cu lux de amănunte vila și avantajele poziției geografice (piața la doi pași, stația de autobuz idem etc.)... Și bietul de el stă acolo-n spital și nimeni nu-l crede, de-o să moară îndopat cu medicamente, măcar

că o parte tot nu le ia el, când nu-l supraveghează. Că i-a uns ăsta, gineri-su, pe unii d-acolo. El, care n-a luat în viața lui un antinevralgic, că nici capul nu l-a durut vreodată, uite-așa i-a fost scris, doamne ferește! Că d-aia am zis eu că e mai bine că nu m-am apucat să fac copii! (Involuntar, mi-l închipui pe Nea Gogu mamă... Efectul comic e irezistibil.)

— De mult s-a-ntâmpat asta? devin curios.

— De unde, dom' profesor! mai acu' o săptămână. Ba nu! Mint... Miercurea trecută, că joi m-am dus eu p-acolo, să nu creadă c-a rămas singur fără nimeni. Că e zi de vizite, știi, era distrus, săracu'. Auzi, dom'le, ce i-a dat prin cap, al dracu'! Ca-n filmele alea americane !

— Și ea? torn puțin gaz pe foc.

— Ea!... pufăie Nea Gogu în semn de dispreț. Păi ce, suflă-n fața lui? De fapt, acu' mi-aduc aminte că nici nu e fata lui bună (bănuiesc că Nea Gogu se referă la prietenul lui...); e a nevesti-sii, care s-a ținut c-un ofițer pe vremuri, c-așa a luat-o, cu copil cu tot. Un om ca pâinea caldă, ce mai! Pâinea lui Dumnezeu!... Și-acu' uite ce-i face!... Mama ci s-a prăpădit, iar el a-ncăput pe mâna ăstora. Ehe! Da' Ăl de Sus nu bate cu prăjina!... își exprimă Nea Gogu speranța în justiția divină.

În ce mă privește, mai am o nedumerire.

— Bine, dar atunci cum au obținut apartament, dacă au casă în alt oraș?

— Să fii sănătos dumneata! Păi amândoi sunt artiști!...

Figura mea exprimă o atare uimire, încât Nea Gogu consideră că e cazul să mă lumineze și în privința asta.

— La teatru, dom'le. Nu știi ce-or fi învărtind pe-acolo, că le-a dat și locuință aici, în locul lui Georgescu, care s-a mutat după ce s-a căsătorit. Era vorba să le dea la baletistele alea două care veneau în vizită, că s-aveau bine cu el, mă-nțelegi; da' probabil că le-a aranjat în altă parte. Păcat că nu le-a repartizat pe ele, că erau fete drăguțe. Cam distractive ele, da' simpatice! Le știți și dv., ce naiba !

Ajuns în acest punct oarecum picant al relatării, Nea Gogu mă privește cu subînțeles; eu iau un aer nevinovat. El se pregătește să mai aprindă un „cigare” tip „Mărășești”, când îi retează gestul la

jumătate vocea consoartei, venind din bucătăria unde-și duce o mare parte din viață.

— Hai odată, Gogule, că ne-apucă noaptea !

Nea Gogu se scuză în grabă.

— Nevastă-mea!... Trebuia să curăț spanacu'... Am uitat ca pământ'!

Și dispare cu pași mărunți și grăbiți, târșâindu-și papucii.

Mai rămân câteva minute să-mi clasez informațiile. Or fi ele bogate, clar numai la prima vedere. Îmi cam taie elanul detectivistic. Ticăloși d-ăștia, mersi! La „Faptul divers” întâlnești asemenea cazuri. Și totuși! Nu-mi vine să cred că nu e ceva putred în Danemarca. Mi-o spune iarăși nasul meu. Așa încât evacuez rapid terenul, fiindcă mirosul de chiftele ce iese în valuri pe fereastra bucătăriei (le-a pus usturoi din belșug madam Gogu!) ar da gata un regiment de husari. Oricum, ficatul meu are timp să se zbată convulsiv, ca un ogar aproape sugrumat în zgardă, când îi zbughește de sub nas ditamai șoldanul.

Îmi prepar un suc de morcovi: specialitatea casei. Storcătoarea mea electrică face zgomot ca un avion „Concorde” la decolare. Îmi desfac centura — de siguranță, era să zic — și mă așez la masă. Mă tratez întâi cu sucul minunatei rădăcinoase, după care atac furibund farfuria cu brânză de vaci. Am de gând să mă îngraș. Asta de când mi-a spus o colegă de cancelarie: „Tu ai fi băiat drăguț, dar ești cam slăbuț !” (rimă involuntară). Vreau să sper că s-a referit doar la fizicul meu. Am și luat-o ca atare.

Constat că, de obicei, din ce spune lumea, fiecare ia ce-i convine. Dovadă refrenul inspiratului șlagăr cu care mă asedia la un moment dat tranzistorul meu personal: „Așa e viața / Are și ușor și greu...”. O filosofie practică, de necombătut. Prin urmare, să ne conformăm. Mă duc la teatru. Am văzut azi un afiș violet pe roz, care anunța, în stagiunea estivală a teatrului din urbea mea, spectacolul „Eu sunt mama acestui orfan” de Alice Onincaru Delapaltin. Printre interpreți — adică mai pe la coadă — figura și numele lui Onisifor Benganetti, personaj pe care încă n-am avut prilejul să-l văd la față până acum. Voi avea această șansă ca spectator. „Ocaziile se creează, băiete, nu se așteaptă!”, mă dăscălea un prieten al meu (nu dau nume). Ca să-mi întăresc moralul, fac apel și la o friptură slabă (ca vaca lui

Švejk). Altfel se simte omul când și-a făcut plinul și poate apăsa liniștit pe accelerație. Așa că demarez. La figurat, desigur, fiindcă sunt un pieton convins.

S-a nimerit să fie sâmbătă. Dinspre grădina de vară vine în valuri o muzică electrizantă. Tineretul local petrece în compania unei formații în mare vogă. Noi, adulții, haidem la sală.

...Orga de lumini s-a stins de zece minute. Cei patruzeci de spectatori (cu aproximație) transpiră acum fără jenă, dar nu din cauza emoției estetice. Privim pe scenă cu speranță, doar — doar va apărea și găina cu oul de aur. Ți-ai găsit!... Mater dură și-a abandonat pruncul în urmă cu douăzeci de ani, iar la vârsta critică și-a adus aminte brusc de odrasla părăsită și vrea să-i cadă la piept, tocmai când tânărul și-a făcut și el, ca omul, un rost în viață, devenind strungar.

Cu conștiința împăcată, mă afund într-o reverie prelungită. Nu mai înregistrez nici lamentările duioasei mame, nici justificatele foșnete ale ambalajului de ciocolată ce se consumă în jur cu sârg.

Sunt readus la realitate de un răcnet. Îl omoară?... Am un reflex spontan, gata să intervin pentru a stârpi orice manifestare de violență. Dezamăgire. Nu-l omoară. Zbieretele provin de la un individ fălcos, cu fruntea de două degete. Același principiu al economiei stricte de-material a folosit natura și când l-a înzestrat cu mâini și picioare. Numai la corzile vocale a făcut o nejustificată risipă. *Ecce homo!*... îl arăt în sinea mea cu degetul. Sonorul Onisifor — el este, după cum v-ați dat seama — mai răcnește câteva replici neinteligibile, după care-și pregătește o ieșire de mare efect dramatic. Dacă nu se împiedică!... Dar ireparabilul se produce, iar individul e proiectat în culise, stârnind un zgomot total neartistic. Publicul se hlizește, bucuros de acest divertisment gratuit. În spatele meu, cineva aplauda totuși cu multă însuflețire. Întorc capul, intrigat, și recunosc trăsăturile bine conturate de un machiaj corespunzător ale „copilei inocente”. Vasăzică, signora Benganetti se află la post. Răspunde de succesul la public al monstrului sacru, Onisifor.

Așa da! Așa zic și eu armonie conjugală. Chiar dacă, nu cu mult timp în urmă, **p** anumită vânătăie îmi zdruncinase această impresie... „între arme, muzele tac”. O fi fost atunci. Dar acum, iată, e rândul muzelor să-și ia revanșa.

Până la final, explozivul talent, adăugându-și pe rând o mustață și o perucă, mai execută două intrări de efect, compunând două personaje economicoase din toate punctele de vedere. Fiecare apariție a sa este acompaniată de râsul gâlgâit, abia stăpânit, al tovarășei sale de viață. Chicotelile semnifică, fără îndoială, marile satisfacții artistice pe care le resimte necunoscuta spectatoare văzându-și în acțiune actorul favorit. Efectul nu întârzie să se arate. Doi pensionari, socotind că spectacolul a durat și așa prea mult, se grăbesc spre ieșire, ca să prindă și televizorul de noapte.

Când, în fine, pe scenă, mama denaturată cade-n brațele vânjoase ale copilului regăsit în plină maturitate, cade și cortina cu grăbire, în aplauzele anemice ale celor rămași cu stoicism pe poziție. (Orga de lumini se aprinde numai cu un sfert din lucșii de care dispune. De ajuns, totuși, centru ca donna Benganetti să mă recunoască, mimând o plăcută surpriză, în clipa în care dăm nas în nas. Amândoi grăbiți, dar, ce-i drept, spre ținte diferite.

— Vai, nu știam că vă place teatrul!... îmi dăruiește un zâmbet Copila, zbatându-și pleoapele indigo. Eu îi răspund că în „Ghidul de conversație român-englez” și realizăm o convorbire pe măsură, întrucât e cazul să mai pedalez puțin pentru strângerea relațiilor, încerc să ating un punct sensibil:

— Soțul dv... dacă-mi permiteți, știți, eu nu mă pricep la critică, dar ca spectator de teatru, ca simplu spectator vreau să zic... șovăi un pic, exact atât cât trebuie ca să-mi dau seama că mă aflu pe drumul cel bun. Ochii mari și întunecoși, ca niște ferestre de la o casă pustie, ai Inocentei mă oglindeau. Îmi vine să amețesc — nu suport prăpăstiile — și-mi cobor privirile asupra bustului, care merită să fie lăsat liber în tricoul bleu, cum și este de fapt.

— Spuneți, vă rog, nu vă formalizați! cirește tânăra, invitându-mă la o camaraderie studentească. Pentru noi, artiștii, păreriile spectatorilor sunt cele mai prețuite stimulente.

Iată o declarație parcă trasă la șapirograf. Oricum, mă surprinde. Credeam că pentru respectiva stimulentele cel mai de preț e cafeaua, dacă nu oareșicare băutură întăritoare cu rude prin străinătăți.

Ca să creeze, probabil, o atmosferă mai destinsă, vecina mea scoate un Pachet de țigări, își aruncă una în colțul gurii, extrage cu aceeași dexteritate și o brichetă cu care-și aprinde paiul rău

mirositor. Ca bărbat galant, i-aș fi dat foc cu plăcere. Dar dacă nu fumez!... Mrs. Benganetti trimite o trâmbă de fum printre dinți în direcția mea, tocmai când declar:

— Voiam să spun că dl. Onisifor a fost cât se poate de reușit în compozițiile din această seară. Părerea mea!... V-aș ruga să-i transmiteți felicitări din partea...

Uite-o cum a înflorit toată! Pe onoarea mea dacă nu-l iubește pe butucănosul ăla cu ochi de pește fiert, care posedă pe puțin două decenii în plus față de dumneaei.

— Vai, dar nu se poate! Își scutură copila scrumul pe hol, cu o grație gen anii '30. Lui Țicu o să-i facă o plăcere deosebită dacă îl felicități personal.

Tânăra domniță îmi deschide astfel o porțiță (iarăși rimă involuntară!...) spre terenuri demne de explorat pentru un detectiv. Deci pornim în tandem spre cabinele actorilor.

Talentatul interpret împarte cabina cu încă un coleg, prilej de a-l arunca acestuia priviri triumfătoare. Pe acela nu-l felicită nimeni, nici măcar vreo elevă cu acnee juvenilă. Urmează o primire cât mai zgomotoasă, ca să audă și ocupanții cabinelor alăturate.

— Pe mine mă căutați?... Pofțiți, pofțiți, sunt onorai! Îmi zâmbeste larg cu proteza îngălbenită de nicotină și trage spre mine un scaun, după care-și continuă operațiunea de demachiere.

— Țicule, dânsul e un admirator al tău... îl informează soției virtuoașă, cu voce virginală.

La care eu mă conformez și pun banda: ce mult mi-a plăcut, ce resurse artistice generoase, etcetera, etcetera. Firește, într-un limbaj elevat, așa cum îi stă bine unui prof. de română, gr. II.

— Domnule, sunt pur și simplu „țușat”! mă lasă perplex sir Lawrence Olivier-Benganetti cu barbarismul sustras din limba lui Voltaire.

Nu simte deloc nevoia să adauge, măcar de complezență, formula care s-ar potrivi de minune în cazul lui: „Crod că exagerați! Modesta mea persoană nu merită atâta atenție” ș.a.m.d.

Mde! Ce să-i faci! Și soarele arc o mulțime de pete, deși joacă un rol principal în era noastră plină de energie și avânt.

Între timp, orologiul bate unsprezece ceasuri din noapte. Coborâm împreună și, când gingașa persoană îi spune artistului că sunt una și

aceeași persoană cu vecinul (– Un etaj mai jos!), domnul Benganetti, căruia i se pare foarte potrivită ora pentru conversații pe teme teatrale, mă invită la un pahar de vorbă.

— Îmi pare rău, dar n-am voie tării! ridic eu unele obiecții, nu prea întemeiate, din punctul dumnealor de vedere.

Se vede că nu sunt o persoană modernă.

— Cum așa, niciun whisky „Johnnie Walker”? se miră maestrul, care pronunță „oalcăr”, ca unul pentru care limba engleză nu mai are niciun secret.

— E de la mama lui! completează radioasa jumătate a lui Benganetti, aducând un argument decisiv în discuție.

— Nu de la mama mea!... E vorba de „uiskii”... știți cum e expresia populară! E veritabil, dom’le, nu de-ăla de ploșnițe! precizează el parcă ofensat de presupusa mea intenție de a pune la îndoială calitatea băuturilor casei.

— Regret foarte tare. Sufăr de ficat, mărturisesc eu, ca unul strâns cu ușa. De fapt, mi-e un somn teribil, iar de strâns relațiile le putem strânge și mâine, pe lumină, nu așa, ca huhurezii.

Dar nu am norocul să scap așa de ieftin.

— Măcar un suc de ananas puteți lua cu noi, nu? insistă noua mea cunoștință, signor Benganetti, sprijinit foc cu foc de privirile copilei îndreptate spre subsemnatul ca două revolve cu surdină (or fi existând asemenea arme periculoase, înzestrate cu gene atât de lungi, încât fluturate languros să măture un sfert din obraz și jumătate din fruntea junei Rodica? Precis că sunt adăugite, vreau să zic false, genele adică).

Fie ! Aflându-mă la o asemenea strâmtoare, nu mai are rost să cochetez cu destinul. Zic adio lui Morfeu și dulcelui meu tovarăș — perna. Mă predau. Cu gândul secret că voi afla niscăi noutăți.

Instalat confortabil într-un fotoliu, mă delectez cu ananasul sus-pomenit și care merită toată stima. Amfitrionii mei, oameni serioși, se îndeletnicesc cu niște pahare înalte și groase la bază, în care și-au turnat câte trei degete (e vorba de degetul mare, nu de altele, să fim bine înțeleși!) din mult lăudatul lichid de obârșie scoțiană. Atmosfera e tot mai destinsă. Era să zic distinsă. Discutăm, firește, despre teatru.

— Șecspir!... E o chestie, dom'le! îmi atrage atenția reputatul artist. Urmează poza monstrului sacru oferind muritorilor de rând o replică celebră.

— „Tu bii or not tu bii... zăt iz ză cuaiștăn!” îmi aplică maestrul Onisifor o lovitură artistică în moalele capului, într-o pronunție care îmi jignește auzul. Cel mai lezat rămâne tot sărmanul Shakespeare. Nu-i dă prin cap histrionului că subsemnatul învață de zor engleza fără profesor, după Eckersley.

— ... Visul meu, profesore, e să-l joc nu pe Hamlet! Nuuu...! (atunci de ce a lansat celebra replică?)... eu nu sunt cu pretenții, ca alții, îmi cunosc măsura (și-și mai toarnă trei degete de „oalcă”). Vlaicu Vodă, asta e visul meu! îmi mărturisește noul meu amic. Ala da rol, domnule! „Uită-te la mine, doamnă! P-acest piept, p-această frunte...”, trage voievodul un răcnet teribil pe replica spătarului Dragomir, privind fix la lampadar. Dar se-ntre rupe brusc ca să mă întrebe:

— Cum îți zice pe numele mic?

Trecerea rapidă în registrul normal mă ia fără veste, așa că mă înec cu sucul de ananas. Sunt bătut cu vigoare prietenească după ceafă, până-mi revine vocea și întreb la rândul meu:

— Dar de ce mă-ntrebați?

— Hai, frate, ce naiba! Ne cunoaștem, nu?... Zi-mi Țicu, ca-ntre prieteni! Eu cum să-ți zic dumatăle? se arată sociabil popularul artist.

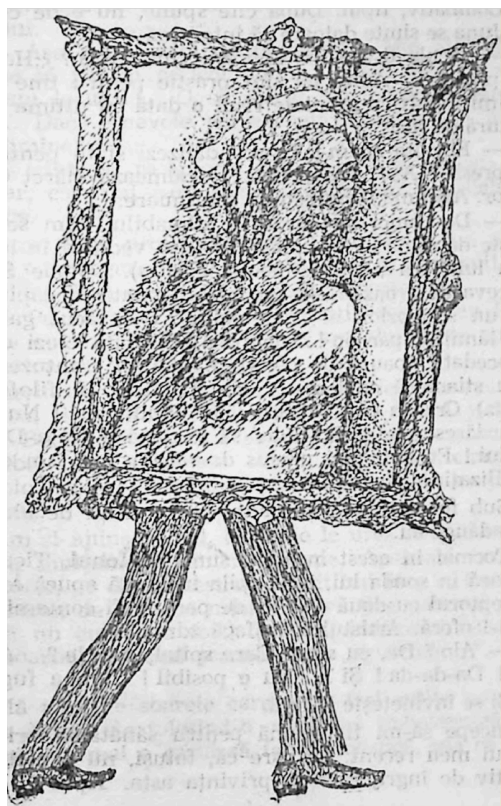
— Pentru prieteni, sunt Sebi. De la Sebastian.

Am o simplitate agreabilă în exprimare, nu-i așa? Se simte formația umanistă.

Odată îndeplinită și această formalitate, bănuiesc că vom deveni prieteni la cataramă, din punctul de vedere al maestrului, cel puțin. Sunt la al doilea pahar cu suc de ananas parfumat și de la o vreme mi se pare că luni de zile n-am făcut altceva decât să mă hrănesc cu această plantă exotică. Probabil că ficatul meu sensibilizat îmi inspiră asemenea gânduri necuviincioase față de ospitalitatea vecinilor. Fericita familie, tot mai bine dispusă, își împrăștează destul de des „alcoholul” din „sondele” personale. În timp ce capul familiei perorează despre ultimele lui succese artistice (e plin de imaginație), gingașa lui soție privește galeș către firele de păr ce-mi tâșnesc prin despicătura bluzei de vară. Jenat (sunt un pudic, ce să

mă mai ascund!), îmi închei nasturii până la gât, iar dumneaei își împinge la ofensivă bustul, pune picior peste picior, oferind vederii câte o coapsă bine pârguită. Simt că roșesc de timiditate, dar maestrul, transportat de admirație pentru propria-i persoană (tocmai povestește cum l-a „halit” pe actorul nr. 1 al teatrului — maestrul Inocențiu Sovârv-Rariță, în „Macbeth”; chipurile, l-a umbrit iremediabil), nu remarcă nimic. E ca un cocoș de munte în timpul cântatului; n-aude, n-avede. Acum a trecut la alte amintiri.

— ... Și i-am trântit-o-n față, înțelegeți? Zic: Oi fi dumneata director, dar te bag undeva...! Bineînțeles, a doua zi mi-am luat hamul și praștia și-am venit aici, unde tocmai aveau stringentă nevoie de genul meu...

Combativ, tipul. După câte spune, nu e de colea. Juna se simte datoră să intervină:

— Țicule dragă, ce expresii sunt astea? „Hamul și praștia”... Adică cu sunt praștie pentru tine?

Îmi înghit cu greutate râsul odată cu ultima sorbitură de suc.

— Ei, alta acum! Te scandalizezi și tu pentru o expresie? Așa vine vorba... o calmează măreț Onisifor. Apoi mă lămurește în continuare.

— De-atunci să-l vezi pe stimabilul cum se ferește de mine ca un „individ”! (se vede că în mintea lui Țicu e un termen peiorativ). Dom’le Sebi, e ceva de groază! Ne-am întâlnit odată în capitală, la un simpozion al „ateneului”. S-a făcut galben ca lămâia... pardon!... de frică. Ei, cum crezi că a procedat? (pauză de efect). A șters-o franțuzește! (Eu știam că englezește, dar artistul o fi filofrancez...). Credea că-l bat acolo, în public. Ași ! Nu mă murdăresc eu!... Zic: Las să se ducă-n plata Domnului! Eu sunt mai presus de-alde ăștia ! Am ceva civilizație-n sânge!...

Sub forma unei alarmante concentrații de alcool, aș adăuga eu.

Tocmai în acest moment sună telefonul. Țicu se îneacă în sonda lui, iar Copila inocentă apucă leneș receptorul cu două degete, de parc-ar fi contaminat, și i-l oferă. Artistul îl înșfacă zdravăn:

— Alo? Da, eu sunt! Care spital, dom’le?... Aha, da ! Da-da-da ! Și?... Nu e posibil! Cum a fugit?

Și se învinețește la față.

Începe să-mi fie teamă pentru sănătatea prietenului meu recent. Se pare că, totuși, nu e niciun motiv de îngrijorare în privința asta. Tipul își recapătă uimitor de repede echilibrul psihosomatic și se pornește să-l ia la refec pe cel de la capătul firului.

— Așa aveți grijă de pacienți?... Mai ales când poate să fie un pericol public!... Da? Las că vin la fața locului!... O să discut cu doctorul Peșteanu!... Dacă e nevoie, cer anchetă!... Mă rog!... Măine dimineață!...

Și trânteste receptorul. După care se repede la pahar, ca unul care a traversat deșertul Kalahari pe jos.

Între timp, profitând de împrejurare, mi-am pregătit o retragere discretă. Asta întrucât am intuit că soții au să-și comunice noutăți importante.

— Pe mine vă rog să mă iertați! rostesc eu formula cuvenită. Cred că și așa am abuzat de amabilitatea dv. E și cam târziu...

Cuvintele mele trec pe la urechile doamnei ca un roi de musculițe, fiindcă face. O figură sâcâită. (dl. Benganetti tocmai se pregătea să-i

comunica bomba). Îmi adresează totuși un zâmbet cinemascopic, care ar putea însemna orice — mai ales plictiseală.

Am și ajuns în hol, de unde le urez noapte bună și le mulțumesc pentru tratație. Apoi mă retrag cu torțe, pe când maestrul emerit îmi face în treacăt un semn de adio cu mâna în care ține paharul gol, dacă nu cumva a fost, de fapt, îndemnul adresat consoartei să-i mai toarne niște „aguardiente”.

Mă trezește soarele care e de trei sulite pe cer, una dintre ele folosind-o ca să mă îmboldească pe mine. Nu mai e cazul să fac gimnastică, așa că mă mulțumesc doar cu câteva exerciții de respirație, care-mi redau pofta de viață, după chefui de-aseară și mai ales după baia de fum tabagic de la „italienii” autohtoni.

Exact când mă așez la micul dejun, se aude sus o bubuitură de trei megatone, ca atunci când se sparge ditamai vasul la bucătărie. Am presimțirea că va trebui să mă despart de frumosul meu castron auriu pentru o perioadă de timp nedefinită. Peste două minute, soneria. La ușă, domnișoara — pardon! — d-na Benganetti. În capot arată mulțumitor pentru o persoană care, în ajun, a turnat în ea atâta alcool de cereale bine distilat. Nefardată, are o față destul de comună. Nici ochii nu mai par atât de focosi și întunecați, acum când nu mai sunt subliniați cu dermatograf. Dar trupul, în ciuda așa-numitelor excese, îi face cinste, de ce să nu recunosc, ca un becher obiectiv ce sunt. Toate acestea-mi trec fulgerător prin minte, demonstrând cu brio teoria comprimării timpului, pe care, în versiunea lui Einstein, mărturisesc deschis că n-am prea înțeles-o. Ceea ce n-a împiedicat-o să funcționeze, după cum vedeți.

— Vai, dom'le profesor, mă scuzați că vă deranjez!... mă atacă, la persoana politeții, tânăra cu voce ușor răgușită, emanând un vag parfum de viciu.

— Sebi, stimată d-nă! Sebi — pentru prietenii!... îi zâmbesc larg și amabil, ca o fină aluzie la concepțiile familiei de artiști despre relațiile amicale.

— Ah, da, sigur...

Nu vrea să intre, n-are o ținută potrivită pentru ora respectivă. Aici are dreptate — îmi spun în gând — și o mai tratez cu un „smile”.

— Sebi, n-ai cumva un castron mai mare? Că al meu mi-a alunecat clin mină („A intrat nora-n blide” — zice cu ti le proverbul)...

aș vrea să fac o cremă, știi, și mi-e să nu se taie... că la unsprezece am deplasare. E așa de tracasant! mi se confesează artista (mama castroanelor).

Îi ofer obiectul solicitat și, la plecare, i se desface capotul ceva mai mult decât e normal, dezvăluind doar o mică parte din misteru-i feminin. Aș zice că e un avans, dacă, realist cum sunt, n-aș considera că e un simplu accident.

— Ce face domn' Benganetti? Vreau să zic... Țicu... mă interesez politicos.

— A, nu știi? se întoarce copila către mine, strângându-și capotul cu pudoare tardivă. Așa e, n-ai de unde să știi... E plecat la spital la V. Avem niște necazuri cu taică-meu, săracu'! mă lămurește dumneaei, după care mă asigură că-mi voi primi înapoi castronul nevătămat (îndoi-m-aș!), iar eu o rog să nu se formalizeze și-așa mai departe, tot tacâmul de amabilități care-ți fac o dimineață plăcută. De duminică!

Dispare pe scări, unduindu-și corpul ca și când camerele de luat vederi (vederile?) ale televiziunii ar înregistra imagine după imagine pentru emisiunea de varietăți.

Computerul meu începe să lucreze cu febrilitate. Vasăzică atâta tot despre telefonul de astă-noapte. De parcă nu s-ar fi întâmplat mare lucru. Totul e-n regulă în familie. Oare?... Dar ce ne pasă nouă! Nu e cazul să ne băgăm nasul în secretele de familie. Îmi văd, deci, liniștit de micul dejun, care se prezintă chiar așa cum îl arată numele.

Întrucât e duminică, ar fi cazul să vedem ce face bătrânul căpitan, de fregată. Mă-ndrept decis spre instrumentul modern de cerut și de făcut servicii de la distanță. Gând la gând cu bucurie!... Obiectul pomenit tocmai țârâie insistent. Cine să fie, dacă nu Victor!

— Sebi, dormi cam mult! Te-am mai sunat acum o oră. Dormi ca un pește, zău așa! îmi ia el piuitul de la bun început.

Ca să vedeți că am spirit de observație, remarc nuanța afectivă din vocea lui, când pronunță cuvântul „pește”.

— ... Era închis telefonul, că m-am culcat târziu aseară! și casc demonstrativ în receptor.

— Apropo de pește... (pronunță cu voluptate, ați văzut?)... Hai cu mine la pescuit! lansează el invitația care nu mai venise de mult.

— Bine, dar ai tăi? (are și el nevastă, copil; om serios, nu ca alții, care nu s-au așezat până acum la casa lor).

— Mi-au dat liber azi. I-am dus la țară, la bunici... Ei, ce facem? se arată nerăbdător pescarul.

— Mergem. Că peștii abia te-așteaptă.

— În cazul ăsta, fă-mi rost de niște râme!

— Pardon? Adică „I beg your pardon?”

— Râme! Ai auzit bine. Tot aveți voi grădină acolo, în spatele blocului... Pui mâna pe o cazma și dai de două ori...

Poftim, îmi mai dă și explicații!

— Bine, și dacă nu găsesc râme? Încerc o porțiță de scăpare.

— Găsești tu ceva... niște gândaci pe placul peștilor. Și grăbește-te!

Ce să fac? Mă conformez. Cobor și întreb de Nea Gogu. Consoarta dumnealui îmi comunică însă că e plecat la fratele lui, într-o comună apropiată. Îmi expun cererea privitoare la cazma, o obțin și răscolesc binișor printre răzoare, până găsesc un pumn de insecte, care, bănuiesc eu, au scăpat până acum atenție entomologilor. Datorită înfățișării lor stranii (mă refer la insecte). Le adun într-o cutie goală de conserve. Să fiu eu în locul peștilor, nici nu m-aș atinge de asemenea jigării. Dar rămâne de văzut. Poate că-n lumea lor, așa ceva o fi constituind o delicatesă. Cam ca stridiile la noi.

Când îi restitui lui madam Gogu unealta agricolă în bună stare, neîntrecută gospodină împrăștie pe o rază de câteva cartiere mireasma delicată și sărbătorească a petrosinului cu care și-a curățit parchetul în ajun. Plus un neîndoielnic parfum de plăcintă cu carne ca pe vremea bunică-mii.

Mi-am luat cu mine și o carte a unui umorist contemporan. Poate îmi strică buna dispoziție... Ies în bulevardul nostru plin de trandafiri. Apare la țănc și căpitanul cu „Dacia” lui de culoarea untului și-o pornim voioși spre un râu la vreo douăzeci de kilometri de oraș. Pasionatul pescar a auzit că e un loc foarte bun; i l-a recomandat cineva cu mare căldură: „Colcăie peștii acolo, bătrâne !”.

Ne-așezăm pe mal, fiecare cu ale lui. Eu cu cartea, el cu undița. Să vedem ce prinde fiecare.

Când vede gândacii de momeală pe care i-am adus, căpitanul zâmbește pe sub mustață.

— Să sperăm că peștii de pe-aici nu se pricep la insecte!...

Mă fac că nu-l aud.

După cinci pagini cam nesărate, simt că m-apucă somnul. Apa clipește (ca-n Alecsandri), frunzișul arinilor din Zăvoi susură (plagiindu-l pe Sadoveanu); din când în când vine câte-o binecuvântată adiere de vânt. E atât de cald, până și la umbră, încât, de-aș fi meteorolog, pe loc aș prevesti vreo aversă locală.

Peștii prietenului meu nu par să dea semne de interes față de momeală. Dar pescarul nu și-a pierdut răbdarea.

— Victore!

— Îmmmm?...

— Nu mă-ntrebi și tu ce mai fac vecinii mei? Nu te mai interesează? îi zgândăr eu.

— Ba da! răspunde flegmatic, în timp ce schimbă momeala.

Mă apuc să-i povestesc despre noii mei prieteni. În acest timp Victor trage de câteva oii în plin. Trei peștișori, cât degetul mic al unui copil, înoată vioi și optimiști (Ne dă el drumul înapoi, în apă, ce nu știm noi?" par să insinueze) în punga străvezie de plastic, cu apă, destinată acestui nobil scop.

— Crezi c-o să-l găsească pe bătrânul fugit din spital? întreb eu curios la culme „încheindu-mi povestirea.

— Sigur! Și pescarul mai saltă din mediul lui ambiant un peștișor lacom, trimițându-l la arest în pungă.

— Auzi, Victore? Ce-ai de gând să faci cu bieții peștișori? Presupun că nu intenționezi să-i prepari în vreun fel, fiindcă n-ai prins nici de-o ciorbă.

— Până la prânz, poate se mai înmulțesc... râde căpitanul fără zgomot, ca să nu sperie prada.

— Poate nu știi că peștii au obiceiul incomod de a se înmulți prin icre! țin să-i amintesc unele cunoștințe sumare de zoologie. Dar ăștia nu par să posede așa ceva...

— Ssst! îmi taie căpitanul avântul verbal, după care trage cu grabă un caras lat de cel puțin două degete („coșcogea rechinul", avea să zică el ulterior), care saltă-n iarbă ca un crap de cinci kile Pus la pungă, bagă în sperieți, dând doar de două ori din coadă, toată trupa

cea firava. Asta zic și eu argument apărut la timp ! încep să nutresc oarecare speranțe că astăzi mâncăm ciorbă de pește preparată de însuși „Maestrul”. Adică de mine.

Furat de plăcutele gânduri, n-am observat apariția intrusului.

— Permisul dumneavoastră! s-a auzit deodată o voce scârțâită, care se voia autoritară.

Victor, preocupat de dansul dopului de plută, nici n-a întors capul. Eu, în schimb, i-am acordat toată atenția.

Fața gălbejită, de om care nu vede soarele prea des. Umărul drept, ceva mai ridicat decât celălalt. Creatura avea o pălăriuță vânătorească și, cu toată căldura de zile mari, purta un costum verde. Și. Bineînțeles, o cravată portocalie. Pantofii, exact cum bănuți! Galbeni, cu talpă ortopedică. O servietă diplomat îi completa prestața. Ce naiba putea să conțină? Hrană rece, ciorapi de schimb, cărți de joc, ziarul „Sportul”?... Tot ce se poate.

Era prea evidentă caricatura, ca să nu presupun că am în față o contrafacere. Sunt și de ăștia care se țin de glume stupide.

— Nu s-aude? mârâi vocea ca un ferăstrău tocit v-am cerut permisul dv! repetă el.

Avea o siguranță de sine pe care doar marii actori o posedă. Mă gândeam că s-ar putea, totuși, să fie nevoie să-l luăm în serios, indiferent de aparențe, și mă-ntrebam îngrijorat dacă Victor are permisul la el. Ar fi penibil să...

— Aici e sector interzis! scârțâi iar Pălăriuță, după care se apropie de căpitan, decis, pare-se, să recurgă la măsuri drastice.

Moment în care prietenul meu aruncă pe mal ditamai ciortanul. Bravo, Victore! zic în gând; dacă continuă tot așa, îl prinde și pe tartorul peștilor, ceea ce nu se știe ce consecințe ar putea avea în zonă.

Scârțâilă scoate un chitanțier și un pix („Gata amenda!” îmi fulgeră prin minte) și-l somează iar pe căpitan. Acesta, flegmatic ca un englez aflat pe terenul lui particular —, scuipă pe nadă și o aruncă din nou în râu, foarte satisfăcut. Pe urmă, fără să se întoarcă;

— N-am, tovarășe! Nu-l am la mine!

Ireparabilul s-a produs. Măi trec fiori reci, ca și cum eu însumi aș fi în culpă. Am încălcat legea, ce mai!... Și ce frumoasă promitea să fie ziua!

— Aha! Zi mai bine că n-ai deloc!... exclamă amenințător Pălăriuță, trecând rapid la persoana a doua singular, așa cum trebuie să se poarte un reprezentant al autorității publice față de contravenienți. Apoi scrise în chitanțier ceva care nu mirosea a bine. Și nici n-am luat bani la noi, pentru o eventuală amendă.

— Ferăstrăul neascuțit se pune iar în funcțiune, făcându-i cu ou și cu oțet pe unii care umblă prin avutul statului ca vodă prin lobodă și nu respectă legile de ocrotire a vânatului.

— Trei sute! conchide apoi, sec, rupând hârtiuța din chitanțier. Numele ți-l treci dumneata aici...

— Vai de mine! Cum așa?... se sperie Victor foarte tare, fapt care, paradoxal, face să-mi vină inima la loc.

— Trei sute am zis, trei sute rămâne! Legea e lege pentru toți! Îl dăscălește sever Pălăriuță, umflându-și pieptul anemic.

— Nu s-ar putea să ne-nțelegem așa, ca-ntre oameni? strecoară căpitanul o aluzie cu voce rugătoare și sfielnică, bună să înduplece și pe zeița justiției. Băiatul ăsta — cu de mult am spus-o — ar face o frumoasă carieră în echipa de teatru amator.

— Plătești două sute pe loc și te-am iertat! devine subit mărinimos ocrotitorul naturii, în timp ce, cu un ochi versat, scrutează împrejurimile, probabil pentru a descoperi noi atentatori la bunurile A.G.V.P.S. (Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi — pentru cine nu cunoaște).

— Pentru ce, dom'le? intervin eu nedumerit și, se pare, total inoportun. Ce, alea-s trofee? Sunt niște peștișori prăpădiți, care nu fac cinste apelor noastre colinare...

— Dumneata ce te bagi, dom'le? Vorbesc cu contravenienta, nu cu... mă pune la punct apărătorul peștilor.

Contravenientul se declară de acord să-i dea pe loc banii, ca să mușamalizeze cazul. Apoi, dintr-odată, se ridică și se apropie de justițiar, îl apucă de guler și, cu vocea lui obișnuită de profesionist blajin, aruncă așa, la întâmplare, câteva cuvinte care-l buimăcesc pe respectivul.

— Aristotele, băiete, ți-ai găsit de lucru la Ocolul silvic? Arată-mi și mie legitimația ta ! Chiar să știi că aveam o grijă în ce te privește. Ziceam: „Și-o fi găsit Aristotel vreun loc de muncă pe măsura capacităților lui?”

Numitul Aristotel (găsesc că numele e o jignire pentru memoria marelui filosof grec) se trage înapoi ca fript și, cât se poate de slugarnic, o-ntoarce ca la Ploiești, evitând cu iscusință să răspundă la întrebare.

— Să trăiți, don căpitan! Nu v-am recunoscut, știți ! Altminteri n-aș fi... cum să-mi permit?... Că eu cunosc la cine să... Toată stima, toată stima!...

Și vrea să plece.

Victor îl reține și, pe un ton dulce, revine la întrebare:

— Zici că ești om al muncii, parc-așa am înțeles... Atunci nu e nimic rău. Fă-ți datoria, indiferent de persoană! Nu ierta pe nimeni !

Tipul se frământă, îl încearcă în fine sudorile. Era și timpul.

— Da!... Nu!... Adică, să vedeți... de mâine mă duc la... achiziții de păsări... Ziceam că, știți, e bine să-ncep de luni...

— Foarte bine! îl aprobă din toată inima căpitanul. Duminica nici nu e indicat! remarcă el malițios, fără ca individul să sesizeze ironia (parcă de asta-i arde lui acuma?). Și pe-aici cu ce treburi? (A aer, la aer?...

— Pe la un prieten, să trăiți!... schițează Aristotel un gest vag, arătând încotrova, spre munți.

De fapt, după câte știu, cel mai apropiat sat e la vreo șase km. Putea să croiască și el o minciună mai de doamne-ajută...

— Auzi tu, Filosofule? Treci mâine după-amiază pe la noi — știi la cine să te prezinți, că ești om umblat! – cu dovada că te-ai încadrat în muncă. Asta ca să nu te mai conducem noi iar, c-avem alte treburi, mai urgente. E limpede?

Și cu acestea, Victor se-ntoarce la uneltele sale de pescar, spre a constata că amatorii de delicatese i-au sustras momeala din cârligul undiței.

— Da, să trăiți! Mâine sigur!... Pardon!... Să trăiți!

Și-și scoate pălăriuța de pe cap, plin de respect, dând la iveală un păr roșcat, semănat cu mare zgârcenie pe țeasta lunguiață. În clipa următoare disoare ca suflat de vânt spre șoseaua națională. Prietenul meu râde molcom, explicându-mi:

— Cum mă-mbrac civil, nu mă mai recunoaște nici nevasta de șef!... Darmite Aristotel Ciuvică, zis Controloru, zis Crepdeșin printre cei de teapa ui. Escrocherii mărunte; cu asta se ocupă. Îi place să se

dea drept controlor sau inspector, de obicei pe la țară. Chipurile control inopinat! Își procură o legitimație — are el de unde; dacă citești ziarul local, ai observat că trei sferturi din populație pierde legitimații de serviciu, acte contabile... Mă rog, o puzderie de gură-cască săptămânal, care le declară, pe urmă, nule, la ziar. Ei, și unde găsește câte-un gestionar mai slab de înger și cu musca ne căciulă, se lasă mituit. Ai văzut tehnica... Firește, cât mai greu, ca să scoată un preț bun. Ai văzut ce aplomb arc individul. Ultima dată a jucat, nici mai mult, nici mai puțin, rolul unui inspector școlar — nou în muncă, bineînțeles — într-o comună de pe la marginea județului, mai departe de ochii șefilor. Îți dai seama că trei zile a stat parazitul pe mâncare și băutură și s-a-ntors de-acolo cu sacoșa plină, promițându-le naivilor câte-n lună și-n stele.

— Bine, dar nu l-ați prins? mă indignez pe bună dreptate, fiindcă și-a făcut de cap tocmai cu cei din breasla mea.

— L-am găbjit când cobora din autobuzul ITA. Un lucrător de-al nostru, cu ochiul format, l-a dibuit imediat în mulțime. Noi îl căutam pentru altă escrocherie, iar individul ne-a căzut proaspăt în mână cu povestea „inspecției”, crezând că noi am și aflat-o. De-abia după ce s-a „mărturisit”, i-am spus că pe-asta chiar că n-o știam. Să-i fi văzut mutra!...

Victor țâțâie nemulțumit. Iar i-au furat momeala nepricopsiții de peștișori. Se vede că și printre ei sunt unii cu tupeu.

— Dar cu încadrarea ce e?

— A, nimic deosebit. După ce a fost trimis să ispășească pedeapsa la locul de muncă, a dispărut a doua zi. Promisese că se face om de treabă etc., cunoști cântecul. Și-acuma, l-ai văzut. Inspector!... Dar pentru prima dată în cariera lui și-a greșit victima. Ironia sorții! Și-o fi închipuit că lucrătorii din Miliție nu pot avea și ei o pasiune, ca tot omul.

— Un hobby, vrei să zici? Îi reamintesc termenul consacrat.

— Yes, să-l salută mustăciosul, cu două degete la o pălărie închipuită.

Până la urmă, ziua e totuși minunată, apa tot cristalină și e o încântare să trăiești. Chiar și ficatul meu toarce mulțumit ca un motan. La un moment dat, peștii nu mai trag deloc (și-or fi terminat

gloanțele?). E timpul să ne retragem victorioși. Tot avem de-o fiertură.

Ulterior, constat că Victor a uitat să-mi dea peștișorii pentru ciorbă. Parcă văd că o să procedeze tot ca data trecută: îi dă vecinilor care au pisici. Al doilea fapt care-mi vine-n minte este vocea lui Pălăriuță-Aristotel. Știți unde-am mai auzit-o? N-o să vă vină să credeți!... Ei, bine, el era individul de la telefon, cu povestea ramelor pentru Țicu... Ca să vedeți cum se leagă lucrurile și ce mică e lumea!

Astfel că merit o porție dublă de brânză de vaci. Și un pahar cu vin negru — „Puterea ursului” — de coacăze. De la mătușă-mea.

Știam eu că așa o să mi se-ntâmples!... Individul care ne amenința, avea în mână ditamai revolverul cu surdină. Ce puteam face? Am ridicat frumușel mâinile tustrei: eu, Benganetti și soața domniei lui. Actorul era vânat tot și tremura ca o frunză de plop, juna era gata să leșine, numai eu îmi țineam, nu știu cum, firea. Chiar mă gândisem de multe ori cum aș reacționa într-o situație similară și — poftim situația! Totuși, obiectiv vorbind, am de ce să fiu mândru. Se vede că am ceva sânge rece. Pândesc un moment de neatenție la scelerat, care l-a pus pe maestrul Țicu să dea jos de pe pereți cele patru tablouri (Aha! eram sigur!...) și — culmea! — îi cere să le scoată din rame și să le facă sul. Mi se pare că chestia asta am văzut-o într-un film... Pistolarul parcă mi-ar fi cunoscut. Are un ciorap de damă tras pe figură, dar vocea asta... Atenție, băiete! Nu mă duci tu pe mine!... Sigur! Asta e Aristotel Ciuvică... Buun! Are o picătură de sudoare pe vârful nasului. Incomodat, pistolarul vrea să alunge musca ce-l gădilă. Acum ori niciodată! Mă arunc înainte și-l lovesc cu muchia palmei (unde și când oi fi învățat eu karate-do?) peste mâna cu pistolul. Arma se descarcă, dar naiba știe cum și de ce, răpăie dintr-odată ca o mitralieră și brusc mă trezesc că sunt într-o t-anșee unde cineva comandă: „Culcat, soldat! Culcat!”. Involuntar protestez: „Păi nu sunt culcat?” Ba da, și acum chiar că mă trezesc.

S-a luminat de ziuă și vecinii se scoală mai devreme, că nu are toată lumea concediu odată cu mine. Iar bătrânul lor robinet huruie și clănțăne ca o companie de mitraliere din ultimul război mondial.

Ce lucruri ciudate poate visa omul! Am citit undeva că, în timpul visului, creierul reorganizează informațiile primite peste zi. În cazul meu, ordonarea cu pricina pare cam deficitară. Harababură totală,

dacă-mi permiteți să mă exprim mai brutal. Asta mi se trage precis de la vinul de coacăze. Pe viitor să fim mai atenți, tovarăși dragi! Alcoolul a dus de răpă imperii, darmite...

Mai bine să-mi împrăpătez proviziile și să mă pregătesc. A trecut săptămâna, iar Victor mi-a zis că mergem într-o excursie.

Pe la opt trecute, apare căpitanul și ne îndreptăm spre nord cu viteză legală. Șeful pretinde că n-avem de ce ne grăbi. Mie unuia mi se pare o deplasare cu scop precis. Nu mi-a destăinuit încă unde mergem și de ce, dar nici eu n-am insistat. Îl las să fiarbă de nerăbdare și să facă pe misteriosul. Spune el tot când și-o pierde. Paciența în fața calmului meu olimpian.

Tot drumul m-a întreținut cu o bine documentată expunere despre motivele ornamentale de pe pereții caselor țărănești din zona submontană, pe care eu le admiram în timp ce el șofa. Nu m-am lăsat nici eu mai prejos. Dimpotrivă, am înviorat conversația, presărând-o cu câte-un: „Zău?!”, „Chiar așa îi zice?”, „Extraordinar!” și alte exclamații din fondul nostru principal de expresii orale și morale.

Când conversația se epuizează, intrăm în orașul C., vestit odinioară ca stațiune de odihnă, iar acum centru industrial nu mai puțin faimos.

Apucăm pe-o străduță ce urcă până sub pădurea de brazi. Stopăm în fața unei vile de vârstă mijlocie, cu nelipsitul turnuleț, cu geamuri rotunde, ca de corabie. Pe frontispiciu, litere mari, înflorate anunță că aici e „Vila Maria”. În față, o grădină nu prea mare, dar bine organizată din punct de vedere legumicol și horticol.

— Ei, ai vreo idee, prietene? Unde crezi că suntem? îmi testează Victor perspicacitatea.

— Well, sir — îl imit pe colaboratorul lui Sherlock Holmes —, presupun că suntem la vila vecinilor mei. Dinastia Benganetti, secolul lcs-lcs.

Comisarul aprobă cu un zâmbet admirativ logica mea impecabilă. Era și greu de ghicit, ce să zic!

De când ne tot învărtim în jurul problemei, e și normal să avem în față doar cazul Benganetti, nu?

— Dacă știi și de ce, îți las volanul pe mână la întoarcere, să instaurezi teroarea printre găinile de pe drum.

— Habar n-am, pater! Bănuiesc că-năuntru ne-așteaptă o surpriză. Nu cumva... Copila inocentă"? îmi trece prin minte o idee cam pricăjită.

— Asta e raționament de becher!... (Iarăși punct pentru el...) Las-o baltă cu presupusul!... mă sfătuiește bătrânul căpitan de navă, apăsând elegant pe butonul soneriei de la poartă.

Îmi amintesc imediat că dulcineea lui Benganetti e în deplasare, așa că încasez bobârnacul în tăcere.

— Oricum, n-aveam permisul de conducere la mine, așa că ai pierdut!

Bună replica, nu?

Dar iată că ușa masivă de stejar se deschide făcând loc unui bătrân vânjos, bărbierit proaspăt, care șchiopătează către noi pe cărarea pavată cu cărămizi, făcându-ne semn să avem răbdare. În drum se oprește o clipă, se apleacă greoi și azvârlind un bulgăre de pământ, ușuie cu năduf găinile ce scurmă pe lângă gard.

Nu știu de ce, am senzația că se joacă ultimul act al unei piese (bună, rea?) în care rolul meu nu e clar încă. De fapt, nici celelalte, dacă ne gândim bine... Încurcată treabă!

— Ale naibii — face bătrânul — îmi ciugule roșiile! Dar vă rog să poftiți! Și ne scutură zdravăn mâinile, când ne prezentăm. Numele lui nu-mi spune nimic: Zârnă. Oricât îl rostogolesc prin memorie, nu izbutesc să-l leg de nimic. Ne poștește în casă și intrăm într-o sufragerie vastă, cu mobilă stil (nu știu ce stil, dar așa e!) și sunt foarte atent să nu dărâm ceva.

Ei bine, într-un fotoliu de-ăsta minunat cine trăgea trabuc, tacticos ca la el acasă? Să rămân mut de uimire! Nimeni altul decât Nea Gogu. Că era și el la fel de surprins ca și mine, miram dat seama dintr-o privire. Ne-am salutat, după care Victor sparse gheața (se pricepe băiatul ăsta să pescuiască și la copcă).

— Tovarăș' Zârnă, există o reclamație împotriva dumneavoastră...

Replica veni cu neașteptată promptitudine.

— Sigur, tovarășe căpitan! E adevărat!... Eu am furat ceasul din turnul bisericii...

Și ne adresează un zâmbet ironic, dezvăluind o dantură bună de spart nuci cu ea, deși cam patinată de vreme. Prietenul meu nu păru să fie luat prin surprindere. Puse cu poftă, săltându-și comic vârfurile

mustăților lui răsucite. Întrevederea promitea să fie interesantă. Nea Gogu își aprinse o țigară de 25 de cai-putere (Trabant!) și pufăi din gros. Eu ciulii urechile, ca să nu pierd nicio silabă.

— Putem vorbi deschis, da? se asigură Victor, redevenind serios.

— Pentru Gogu răspund ca de propria-mi persoană! garantă Zârnă. Am mers cot la cot până-n Tatra. El mi-a salvat viața... Mă-ngropase un obuz, și dacă nu era el să știe de mine și să mă caute, nici dracii nu mă mai scotea din groapa aia. Avusesem un șoc, explică el.

— Lasă, măi Costache, ce naiba...! se jenă Nea Gogu, de parcă acela divulgase cine știe ce compromițătoare aventuri galante. Ca să vezi ce se ascundea sub înfățișarea lui de pensionar!...

— Bine. Atunci să intrăm în subiect... propuse căpitanul. O anumită persoană v-a reclamat pentru că ați fi pătruns în locuința dumnealui, cu câteva zile în urmă, și ați fi forțat-o pe soția sa să vă dea unele acte personale. Va trebui să dați o declarație... Să vedem dacă nu cumva cazul e de competența tribunalului. De altfel, persoana în cauză amenință că veți fi dat în judecată, dar deocamdată n-a făcut-o. Așteaptă să-i restituiți actele, știți dv...

Costache Zârnă se încruntă și se înroși tot!

— Aha! Vasăzică hoțul de păgubaș !... Tot eu să trag ponoasele?

Victor îl privea răbdător. Nea Gogu se înfășurase într-un nor de fum gros (pentru mascarea mișcării trupelor), iar eu așteptam încordat să aflu ce lovitură de teatru mai urmează.

— Nu e vorba de ponoase, îl liniști căpitanul. Vrem doar să aflăm adevărul.

— Adevărul e unul singur, zise cu înverșunare Zârnă. Eu n-aveam ce căuta în spital. Mă simt mult mai bine muncind, decât să stau în pat și să mă-ndoape cu medicamente unul ca Peșteanu!...

— De-asta ați fugit din spital? se interesă Victor. Mă-ntreb cum ați reușit performanța...

Nea Gogu se-necă subit cu fumul și-ncepu să horcăie. Eu și amfitrionul am sărit imediat să-i dăm primul ajutor; eu l-am bătut pe spate, iar bătrânul i-a adus un pahar cu apă...

— N-aveam ce căuta în spital! reluă Costache Zârnă cu aceeași încăpățânata convingere. Alde ginere-miu m-a îmbătat într-o seară, nu știu ce mi-a pus în pahar, și pe urma am aliat c-aș fi semnat un

act de donație a casei, în favoarea lui. Noroc cu Gogu, săracu'! Și cu doctorița Merealbe...

— Lasă, măi Costache, nu mai... — făcu iarăși rușinat Nea Gogu.

— Ce să las, băiete, nu e de lăsat nimic! se îndârji Zârnă. Dacă e să se afle adevărul, atunci să-l spunem pân-la capăt!... Așa... Și cum ziceam, alde Bângănete ăsta — că toanta de fii-mea nu găsi și ea un creștin ca lumea, i l-a adus dracu' pe Onisifor ! — zic, ăsta m-a dat pe mâna lui Peșteanu, că adică aș fi iresponsabil. Cu plan, vezi dumneata. Că erau înțeleși, doar îl umflase Onisifor cu curcanii mei din curte și cu mobila de mahon din camera mică, de zicea fii-mea că-i trebuie pentru ea. În fine, noroc că Gogu o cunoștea pe doctoriță — nu mă-ntrerupe. Gogule! —, i-a expus cazul amănunțit, ea mi-a refăcut toate analizele, a văzut că sunt normal și că escroc' de ginere-miu umbla să scape de mine ca să se facă stăpân al vilei. Și să-i dea cu piciorul căscăundeii de fii-mea. Dacă n-am avut și eu noroc d-un băiat, de!

— Lasă, măi Costache, că și băieții!... îl compătimi Nea Gogu.

— Și Peșteanu, de nu putea să se ocupe numai de mine, îmi prescrisese tot felul de sedative, de-aș fi umblat ca beat tot timpul și n-aș mai fi fost om normal. Dar doctorița — ce femeie de inimă! — îmi schimba pe furiș medicamentele cu tot felul de vitamine. Pe urmă, mi-a eliberat și certificat că sunt în toate facultățile — mă rog, tot ce trebuie —, după care-am plecat bine mersi, destul de legal, cu Gogu care venise c-un prieten de-al lui, șofer, dar nu ne-am dus direct acasă la Onisifor. Iar Peșteanu cred c-a zis c-am fugit ca să se justifice pentru plocoanele primite de la ginere-miu. Că doctoriței n-avea curaj să-i zică nimic, fiindcă se aștepta ședința de partid, ca să pună problema lui pe tapet, d-aia umbla cu zăhărelu' pe lângă ea... Mi-a povestit Gogu c-a auzit de la o asistentă mai în vârstă, tot prietenă cu...

— Costache, zău, ce naibii!... se auzi vocea lui Nea Gogu, din mijlocul ceței toxice.

Ehehe, avea Nea Gogu ăsta la prieteni...

— Gata, bre, n-am zis nimic! se scuză Zârnă. Și-apăi, cum vă spuneam, sun eu la Onisifor la ușă, pe la patru după-masă, într-o zi, când nu se aștepta nimeni — lumea dormea — cred că nu ne-a văzut nimenea; și Gogu era cu mine, ca martor. Buun! Deschide fii-

mea, cu ochii cârpiți de somn, noi intrăm, ea holbează ochii, o iau scurt pe doi la întrebări, că unde-i e bărbat', ea — că hâr, că mâr, că e-n turneu. Nu ne dădea voie să intrăm în cameră, ne ținea pe hol. Când văd așa, o dau la o parte, intru-n sufragerie — nimeni! În dormitor, la fel! Măi să fie!... Auzisem eu un zgomot în baie... Forțez ușa și ce să vezi? Când o bușesc de perete — că nu sunt chiar c-un picior în groapă cum ar vrea unii —, dau peste o stârpitură, unu cu o juma de cocoasă, cu un păr rar și roșcovan, pe jumătate dezbrăcat...

Pauză de efect. Noi abia respirăm. Am impresia că se conturează la orizont ceva ce intuisem eu mai de mult.

— Îl iau de gât c-o mină, cu ailaltă o iau pe ea de coade — vorba vine — și-ncep să mi ți-i judec. Îl iau buletinul individului, să văd cine e, Gogu notează datele ăluia, ca să știm de unde să-l luăm la o adică, pe urmă i-am dat liber, de-a plecat ca glonțu'! Ei, și-atunci o iau cu duhul blândeții pe fii-meia și-i zic: „Bine, măi nepricopsita, d-aia te-ai luptat tu ca să mă bagi pe mine de nebun în spital, să-i dai casa lui Onisifor — care te dă oricând pe ușa afară — ca să te destrăbălezi și să-mi pătezi și mie obraz', acum la bătrânețe?... Tu nu vezi, proasto, că Onisifor ăsta te-a stricat de tot? Marele actor!... De unde actor?... Nu cred că mai stă el mult timp în teatru!...” Ea, nimic! „Fac ce-mi place, că sunt majoră, o viață am și nu vreau să mă dădăcești tu!”... Pân-la urmă, când i-am arătat că e martor și Gogu la tot ce s-a-ntâmplat și alde Onisifor o să afle tărașenia, a lăsat-o mai moale și-a-nceput să mă roage s-o iert. Atunci i-am cerut să-mi dea actul ăla de donație, că știe și ea foarte bine cum m-a-mbătat bărbatu-său, de m-a pus să iscălesc fără să știu ce fac — se și vede după semnătură —, eu am să cer și expertiză, dau și declarație, să vedem cui i se dă dreptate, mie sau lui ginere-miu? Așa i-am spus. Și zic; „Tu cui crezi c-am să-i las tot ce am, dacă nu ție? Mai am eu pe altcineva în afară de tine? Că eu am iubit-o tare mult pe maică-ta și n-aș vrea să se răsucescă-n mormânt”.

A-nceput să plângă, n-a mai scos o vorbă; s-a dus și mi-a adus actul și-am plecat fără să mă mai uit în urmă...

Nea Gogu tei minase de mult a doua țigară. Eu înregistrasem tot romanul de familie Dar unde e pana care să-l povestească așa cum merită?

— Vă rog să scrieți toate acestea pe hârtie și să semnați! La lei și prietenul dumneavoastră, făcu semn din cap căpitanul, către Nea Gogu. Cu actul ce-ați făcut? Sper că nu l-ați distrus...

— Bineînțeles că nu! Am să-l anexez la declarații și-l atac în justiție, dacă e nevoie, ca nefondat. Eu n-am ajuns niciodată pe băncile Tribunalului, dar dacă e nevoie...

— Să sperăm că nu va fi cazul nici acum. Dacă tot ce ne-ați declarat se va dovedi exact... Deși, s-ar putea, totuși, să acționați prin tribunal. Uite cum facem acum: noi ieșim să ne plimbăm prin împrejurimi. Ne-ntoarcem peste două ore. Aveți timp să scrieți până atunci, nu? propuse căpitanul.

— Sigur, tovarășe căpitan ! ziseră la unison bătrânii prieteni.

Înainte de a ieși, Nea Gogu mă luă deoparte și-mi zise cam încurcat:

— Don' profesor, da' cum fac eu cu ortografia

— Dimpotrivă, Nea Gogule! I-am bătut eu pe umăr, consolator. Țsta e semnul autenticității, mă-nțelegi? Ca un fel de ștampilă personală. Adică nu te-a învățat altcineva ce să scrii și cum...

Sper că nimeni nu va trage de aici concluzia greșită că trebuie să lase deoparte ortografia, numai ca să-și păstreze intactă personalitatea. Mai e și stilul, care e omul — știți și dv. Dictonul! (iar o asonanță involuntară!).

Și dacă impresia dv. Este că excursia s-a dovedit: foarte instructivă, să știți că nu vă înșelați. Sunt de același acord" cu dv., cum zice un elev de-al meu. Greșiți însă, considerând că cele întâmplare mi-ar fi spulberat bănuielele. Ba mai mult, le-au întărit. Nu se poate ca niște indivizi imorali și puși pe căpătuială să nu fi încercat și lovitura cu tablourile. Eu, oricum, sunt la post. Vă rog să contați pe mine.

Trebuie să recunosc, spre rușinea mea, că nu poți ține seama numai de realitatea exterioară și să supralicitezi luându-ți angajamente greu de îndeplinit. E cazul meu! mai pe înțeles, dragi ascultători, transmitem în acest moment din stațiunea balneoclimaterică O., foarte plăcută și liniștită, cu ape miraculoase tămăduitoare, la nivelul celor de la Vichy (o comparație cu străinătatea se impunea). Ficatul meu personal a ținut morțiș să venim aici, eu și cu dânsul neputându-ne despărți nicicum, și iată-ne

printre suferinzi și suferinde. Ele tricotează și strigă la copii, ci joacă table sau șah, eu citesc solitar pe o bancă sau pe dealurile cu finețe din jurul cochetului orășel, în care evenimentul zilei este sosirea ziarelor, pe la ora 11 a.m.

E ora presei; îmi arunc privirile pe ziarul abia sosit din capitală. O știre publicată la „Faptul divers” are darul să mă smulgă pentru un timp din liniștea în care mă cufundasem. O reproduc integral, fiindcă merită toată atenția. De reținut că e tipărită cu litere cursive, ca să fim exacti:

Negustorii clandestini

La punctul de trecere a frontierei, vameșii au observat comportarea suspectă a doi turiști — Jan Pepeneac din Podul Iloaei și Gheorghe Falcăroșie din Priseaca —, în momentul când li se făcea obișnuitul control vamal. La o verificare mai atentă a autoturismului cu care călătoreau cei doi, au fost descoperite, ascunse în barele de protecție, pânzele a patru pictori celebri, sustrase din muzeul de artă din P. Specialiștii consultați au confirmat că este vorba, într-adevăr, de tablourile dispărute în urmă cu ani de zile. Puși în fața evidenței, cei doi negustori clandestini vor trebui să dea socoteală asupra provenienței acestor obiecte de artă. Descoperirea i-a făcut să rămână... tablou. În ulei... De aceea vor fi puși cu grijă la adăpost, credem, într-un loc adecvat.

Uite-așa amestecă viața satisfacția cu dezamăgirea. Mă bucur, firește, că s-au descoperit pânzele, dar îmi pare rău că n-am fost eu cel care să le dea la iveală. Așa e omul, mereu nemulțumit. Deși, una peste alta, toate sunt bune și frumoase. Și cu această constatare, mă îndrept către pensiunea unde mă așteaptă dieta cea fidelă.

Din nou la iarba verde de acasă, vorba cântecului, care mi se potrivește perfect, întrucât tocmai pregătesc o ciorbă de verdețuri. După apele minerale, sunt ca un nou-născut.

Vara înaintează, ca și veacul. Adică lent pentru unii și rapid pentru alții. Eu — la mijloc.

Nu am, deocamdată, vești de la Victor. Sunt foarte curios să-i aflu părerea despre notița din ziar. Poate își unele amănunte. Formez numărul lui și mi se răspunde sec: „Nu este! reveniți mâine!”. Deci pe-asta am rezolvat-o. Ce poate să mai facă un burlac la ora asta? Haidem la ștrand!...

...N-aș zice că a fost o inspirație prea fericită. Un tineret fără griji, plin de avânt și energie, s-a străduit, cu rezultate peste așteptări, să-mi arunce apă-n ochi și urechi și să mă asurzească, pe când înotam liniștit la mijlocul bazinului. Hojmalăii bronzăți și slăbănogi se căzneau să le impresioneze pe fetișcanele trupeșe (prea dezvoltate pentru vârsta lor), sărind pe neașteptate, în grup, cu urlete, pe deasupra nimfelor, direct în apă, și luând „burți” răsunătoare și producătoare de valuri demne de scufundarea „Titanicului” și a mea. Pe plajă am avut parte de clipe ceva mai liniștite; n-am călcat decât pe trei chiștoace de țigări aprinse și am scăpat câteva expresii tari, din vocabularul periferic al limbii paterne, scandalizând câteva doamne obeze care zăceau ca niște morse la umbra sfrijită a celor trei pomi și jumătate (supraviețuitori ai unei întregi plantații), mestecând alene cărnuri prăjite, însoțite de bere, și vorbind toate în același timp.

Socotind, la un moment dat, că mi-am educat răbdarea îndeajuns, m-am retras demn, lăsând terenul în stăpânirea adolescenților, dintre care jumătate îmi fuseseră elevi, motiv excelent pentru a găsi, probabil, că este de-a dreptul indecent să mă salute. I-am privit cu duioșie, gândindu-mă la „perlele” din lucrările lor de control și m-am simțit răzbunat la gândul că se vor însura mâine-poimâine (secolul vitezei, deh!) și vor vedea ci pe naiba în persoana îngerășilor blonzi de azi, cărora le dau târcoale ca fluturașii pe lângă lămpile unde-și vor arde aripile și independența.

Seara, am coborât pentru o plimbare scurtă prin parc. Dar pe banca de sub iederă, Nea Gogu m-a luat în primire, ca să-mi comunice noutăți zguduitoare.

— Dom' profesor, zice dumnealui, pufăind din nemuritoarea, Mărășească”, stai colea, să mai schimbăm o vorbă. Ai fost plecat, că nu te-am mai văzut?...

— Da. La băi... Dar ia spune-mi, ce mai face prietenul dumitale?

— Costache? Bine! A ieșit bine. El a avut dreptate. Acu, de vreo săptămână, s-a-nsurat. Cu una, o văduvă tânără — n-are decât vreo cincizeci și cinci de ani, d-abia a ieșit la pensie! Femeie de casă.

Rămân copleșit de uimire și invidie. Și ăsta s-a-nsurat? Ei nu, că n-oi fi eu ultimul de pe lume! Dacă mă ambiționez.:

— Și cei de sus? Fii-sa, gineri-su?

— S-a termenat!... face Nea Gogu un gest grăitor și scoate un colac de fum în memoria lor.

Mă sperie, pur și simplu. S-or fi asasinat reciproc? Dar frumosul meu castron auriu? Aveam eu o presimțire că nu-l voi mai revedea, dar nu-mi venea să cred în superstiții. Și totuși!...

— Onisifor s-a pus tare pe băutură (asta o știam...) de inimă rea, că l-a părăsit nevasta și-a primit și-o amendă zdravănă pentru încercare de escrocare a lui socră-su. Dar eu cred c-au fost prea blânzi cu el! Ce, asta e pedeapsă?

— Cum l-a părăsit? mă mir eu iarăși (mi-e să nu devină un tic.)

— Așa, simplu! A plecat într-o zi cu unu' și dusă a fost... Acuma e la București, cucoană mare, cică!

Și Nea Gogu mai aprinde un trabuc.

— Nu cumva a plecat cu un individ cam cocoșat și cu voce scârțâită? dau eu glas bănuielilor mele, întemeiate de altfel.

— Nu! face Nea Gogu, ca și când aș fi spus o enormitate. Al de-a luat-o e om cu bani — pictor sau sculptor, așa ceva, sau zugrav de biserici.

— Unul cu plete și cu barbă? exprim din nou culmea mirării (v-am spus eu că mirarea asta începe să devină un tic la mine?).

— Da, da, așa ceva. Cică-i dădea lecții de pictură. Și pân' la urmă a pus gheara pe el!... Te pui cu femeia, dom'le? zice filosofic Nea Gogu, ca omul pățit.

Îmi revin cu greu sub povara uluitoarelor noutăți. Complexă e viața, s-o știți de la mine. Deși am o intuiție ce nu mă dă de rușine, de data asta am fost bătut clar la puncte.

Nea Gogu e chemat din nou la datorie. E ca o scenă din eterna piesă conjugală cu variațiuni.

— Gogule! strigă cântat consoarta. Vino să cureți morcovii, c-ai vrut salată de „bef”.

Și Nea Gogu părăsește cu regret chiștocul, dar satisfăcut de impresia produsă de veștile lui asupra subsemnatului.

Înainte de culcare, o lectură dintr-un poet contemporan ce se dă drept descendent din Macedonski (evident, fără știrea acestuia!) constituie un excelent somnifer, fără efecte secundare.

Abia duminică reușim să ne vedem și să ne tragem pumni prietenești pe sub coaste (“unde-i greu voinicului”). Și unde mergem? Tot la pescuit! De data asta ne oprim în alt loc, la apă mai adâncă, unde râul face un cot și apa se rotește ca-ntr-un Maelström (citiți-l pe Poe!) ceva mai modest.

— Tu cum ai proceda ca să scoți niște tablouri din țară, dac-ai fi contrabandist, să zicem? îmi răspunde Victor, în stilul cunoscut, cu întrebare la întrebarea mea privind episodul știut.

— Doamne ferește! dau eu înapoi prudent. N-aș renunța la tihna mea nici pentru trei, Gioconde”...

— Păi da, că misogin cum ești... mormăie Victor pe sub mustață.

— Asta e o știre mult exagerată, cum a zis Twain.

— Să-ți aud ipoteza și pe urmă-ți povestesc cum a fost, mă ispitește iar pescarul amator.

— O.K., mister. În Eckersley, dacă ai ajuns la lecția respectivă, ceea ce nu cred, fiindcă atunci nu mai avea cine să-i prindă pe delincvenți, există următoarea anecdotă foarte instructivă: Se zice că un american foarte bogat vrea să scoată din Anglia un portret valoros, reprezentând-o pe regina Victoria. De aceea plătește din gros un maestru al penelului, să-i picteze pe tabloul respectiv un peisaj. Zis și făcut... Tabloul este scos pe sub nasul celor de la vamă, dus în America, unde milionarul îl trimite unei firme specializate, cerând să-i înlăture peisajul pictat deasupra, pentru a scoate la lumină originalul.

După trei zile, primește o scrisoare în care i se cer instrucțiuni suplimentare: „Domnule, am înlăturat de pe pânză peisajul, apoi portretul reginei Victoria și suntem în prezent în fața unei compoziții reprezentând o uzină de gaz... Când doriți să ne oprim?”...

— Bună! se distrahă căpitanul. Și?

— Cum și? mă revolt eu. Lăsând la o parte poanta tipic englezească, e de așteptat ca negustorii iliciți să-și fi bătut și ei capul

cu metode de camuflaj, pentru ca pânzele să pară fără mare valoare, nu?

— Ei, bine, aici chiar că ai nimerit-o ! mă aprobă Măria-Sa Undițarul și extrase din râu o minge găurită. Schimbă momeala (îi fusese oare mâncată de biata minge?) și, după ce se asigură că tac ca un pește, continuă:

— Lucrurile sunt mai complicate decât crezi. Tablourile furate erau, de fapt, niște copii reușite.

— ?!! (Asta înseamnă că am rămas mut).

— Originalele, întâmplător sau nu, se aflau în laborator, pentru restaurare. Nu numai la noi se procedează așa, ai mai aflat și tu de asta, nu?

— Atunci de ce toată tevatura? bâigui eu.

— Ca să le tăiem cheful de la început, până nu le vin idei mai periculoase. Oricum, tot furt din avutul statului se cheamă, am dreptate? Poți lăsa un delincvent nepedepsit? Mai ales când furtul a fost premeditat!...

— Ai perfectă dreptate, șefule!... Nu-l lăsa să-ți scape! îi strigai pe neașteptate.

Maestrul Ordinului Undiței mă privi cu stupoare, neînțelegând. I-am arătat dopul undiței, de la care-și abătuse atenția. Profitând de nebăgarea lui de seamă, obiectul în cauză, după ce s-a zbatut de mama focului, o croise dintr-odată spre malul celălalt, cu intenția, clară pentru mine, de a se sinucide între rădăcinile și răgăliile de acolo.

Cu un reflex uimitor (aplaudat de mine la scenă deschisă și de care i-am amintit apoi săptămâni în șir), Mustăciosul trase, trestia undiței se îndoi cumplit, peștele fu azvârlit pe mal, ca dintr-un arc. Alergarăm amândoi până acolo, ca nu cumva să pierdem prada.

Era, într-adevăr, o captură care meritase efortul. O ditamai broasca, cu buza ruptă de cârlig (mie, nu știu de ce, îmi amintea de actorul Midiei Simon), se holba la noi, năucă. Ne holbarăm și noi la ea până când, trezindu-se înaintea noastră din aiureala acestei întâlniri de gradul trei, batraciana făcu un salt olimpic și dispăru înapoi în mediu-i familiar (sau familial).

Am păstrat o tăcere cuviincioasă cel puțin o jumătate de oră, până ne-am depărtat bine de locul sinistrului.

— Data viitoare mergem la păstrăvărie... făcu prietenul meu, posomorât, în timp ce ne apropiam de orașul nostru de baștină.

— Așa da! I-am aprobat din toată inima. Măcar acolo știi ce pescuiești!

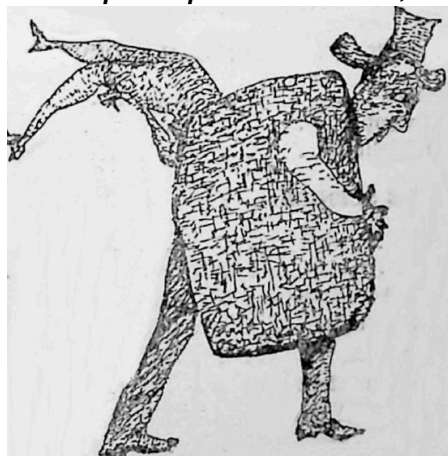
ÎN LOC DE FINAL

Nu cer decât să-mi recunoașteți meritele. Pe mine personal ignorați-mă!

Mă puneți mereu în coadă? Veți vedea ce-puternic lovesc, cu ea...

Recunosc că am greșit, dacă mă lasați să greșesc în continuare.

În timpul spectacolului, nu-mi permit să tușesc ferit cu subînțeleș.

CUPRINS

PASIUNI DOMESTICITE 2

Împrumut pe termen lung 3

Cuplajul... 8

Ecloziunea 13

Edison n-a avut urmași 18

Formula optimismului 21

Tratament la domiciliu 26

ȘI TEATRUL E O LUME (SAU VICEVERSA). 28

Sclierzando 29

Arta navigației 31

Test de fidelitate 34

(D) EFECTE SCENICE 39

Dezghețul 39

Vocația 42

Fiare vechi 45

Control bine ieșit 47

Soluția optimă 48

Daltonismul vigilant 50

Între confuzii și contuzii 53

Intrare în istorie 54

Rapsodie manuală 56

Secretul longevității 57

Competiția 60

REGIA DE CULISE 63

Trimisul special 64

Ziua a șaptea 68

Rezonanță 69

Un târg pripit 73

RESTUL E... LITERATURA 78

Cum poți deveni celebru (metodă rapidă)... 78

Un coeficient neglijat 82

Cursa contra cronometru 86

Interferență 88

Hobby 90

ÎN LOC DE FINAL 122